

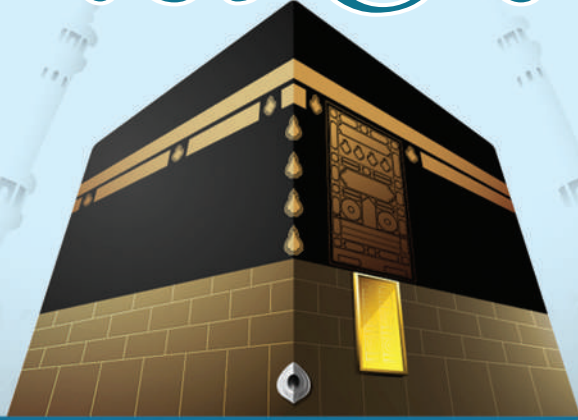
(ગુજરાતી - માસિક)

માહનામા ફૈઝાને મદીના

FAIZAN E MADINA
(GUJARATI - MONTHLY)

અલ હજ

- ▶ કુરબાની ઝરૂરી છે 2
- ▶ ટાઈમ નહીં છે ! 19
- ▶ જન્નત કે ખરીદાર 32
- ▶ ભૂરે ઊંટ કી બાતે 40
- ▶ કિયન ગાર્ડન 45

ફૈઝાને મદીના

Monthly Magazine
FAIZANE MADINA (GUJARATI)

જુલ હિજ્જતિલ હરામ સિ. 1441 હિ. | જિલ્દ 2
અગસ્ટ સિ. 2020 ઈ. | શુમાર 5

માહનામા ફૈઝાને મદીના ધૂમ મચાએ ઘર ઘર
યા રબ જા કર ઇશકે નબી કે જામ પિલાએ ઘર ઘર
(અઝ : અમીરે એહલે સુન્નાત رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْه)

જૈઝાને
જઝર

સિરાજુલ હમ્મહ, શાશિહુલ ગુમ્મહ,
ઇમામે આ'ઝમ ફહીદે અફબમ હઝરતે સય્યિદુના
ઇમામ અબૂ હનીફા નોમાન બિન સાબિત رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْه

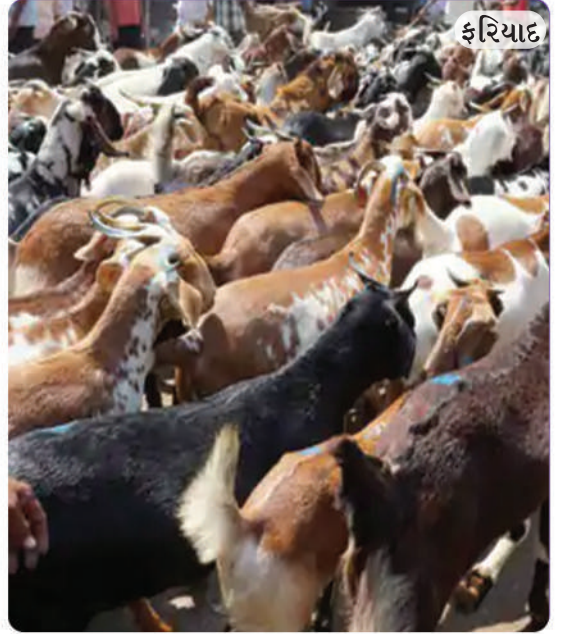
જૈઝાને
ફરમ

આ'લા હઝરત ઇમામે એહલે સુન્નાત
મુળાહિદે દીનો મિલ્લત શાહ
ઇમામ અહમદ રજા ખાન مَكِّيَرَحْمَةُ اللهِ عَلَيْه

ફરિયાદ	કુરબાની ઝરૂરી હૈ	2	મુનાજાત / નાત	3
કુરઆનો હદીસ	ઇન્સાન કી ફિત્રી કમઝોરી કો તાકત મેં બદલને કા નુસ્ખા (કિસ્ત : 2)	4		
	બરકાતે મદીના	6	અલ્લાહ કી નિશાનિયાં	7
ફૈઝાને અમીરે એહલે સુન્નાત	કર્ઝ અદા કરેં યા કુરબાની ? મઅ દીગર સવાલાત	9		
દારુલ ઇફતા એહલે સુન્નાત	કુરબાની કે જાનવર સે મજ્દાત હાસિલ કરના કેસા ? મઅ દીગર સવાલાત	11		
મઝામીન	દૂરો નઝદીક કે સુનને વાલે વોહ કાન	13		
	કયા વખાએ ગુનાહોં કી વજહ સે આતી હૈં ?	15	બુઝુર્ગાને દીન કે મુબારક ફરામીન	18
	ટાઈમ નહીં હૈ !	19	મસ્જિદ કી આબાદકારી મેં ઇમામ સાહિબ કા કિરદાર	21
	ઐબ ન ટૂંડિએ	24	મક્સદ કી લગન	25
તાજિરોં કે લિએ				
	અહકામે તિજારત	27	તાજિર સહાબએ કિરામ (કિસ્ત : 3)	29
બુઝુર્ગાને દીન કી સીરત	હઝરતે સય્યિદુના અબ્દુલ્લાહ બિન હન્ઝલા رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ	30		
	જન્નત કે ખરીદાર	32	અપને બુઝુર્ગોં કો યાદ રખિએ	34
બચ્ચોં કા માહનામા ફૈઝાને મદીના	બેહતરીન રાસ્તા / રાઝ કી હિફાઝત	36		
માં-બાપ કી ખિદમત કીજિએ / હુરૂફ મિલાઈએ	37	સોનૂ બકરા	38	
મદની રસાઈલ કે મુતાલએ કી ધૂમ	39	ભૂરે ઊંટ કી બાતેં	40	
બહુત છોટે બચ્ચોં કી દેખ ભાલ	41	કયા આપ જાનને હૈં ?	42	
ઈસ્લામી બહનોં કા માહનામા ફૈઝાને મદીના				
સફા વ મર્વા કી સઈ ! એક માં કી યાદગાર	43	હઝરતે સય્યિદતુના હફસા બિન્તે સીરીન رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهَا	44	
કિયન ગાર્ડન	45	ભુની હુઈ કલેજ	46	
કુરબાની કા ગોશત	47	ઈસ્લામી બહનોં કે શરઈ મસાઈલ	49	
સેહત વ તનદુરસ્તી				
મોટાપા	50	નએ લિખારી	52	

મખસૂસ જાનવર કો મખસૂસ વક્ત મેં **અલ્લાહ** પાક કા કુર્બ હાસિલ કરને કે લિએ ઝબ્હ કરને કો કુરબાની કેહતે હેં. કુરબાની હઝરતે ઈબ્રાહીમ **عَلَيْهِ السَّلَام** કી સુન્નત હૈ જો ઈસ ઉમ્મત કે લિએ ભી બાકી રખી ગઈ હૈ. કુરઆને કરીમ મેં **અલ્લાહ** પાક ને અપને પ્યારે હબીબ **صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ** કો કુરબાની કરને કા હુકમ દિયા હૈ. હુકમે શરીઅત પર અમલ કરતે હુવે ખુશ દિલી કે સાથ કુરબાની કરને કે જહાં ઉખરવી ફવાઈદ હેં વહીં દુન્યા મેં ભી ઈસ કે બહુત સે ફાઈદે હેં.

રોઝગાર કે મવાકેઅ : મવેશી મન્ડિયોં મેં બેચને કે લિએ બહુત સે લોગ અપને ઘરોં, બાળોં યા કેટલ ફાર્મઝ મેં જાનવર પાલતે હેં. જાનવરોં કી દેખ ભાલ કે લિએ કસીર અફરાદ કો મુલાઝિમ રખા જાતા હૈ જિન કા રોઝગાર કુરબાની કી સુન્નત કી બરકત સે ચલતા હૈ. ઈન જાનવરોં કો મવેશી મન્ડિયોં તક પહુંચાને કે લિએ મુખ્તલિફ ગાળિયાં ઓર કન્ટેનર કિરાએ પર લિએ જાતે હેં જિન સે હઝારોં અફરાદ રોઝી કમાતે હેં. જાનવર લે જાને વાલી ગાળિયાં મુખ્તલિફ મકામાત પર ટોલ ટેક્સ અદા કરતી હેં ઓર ફિર મવેશી મન્ડી મેં ભી જગહ કે હિસાબ સે કિરાયા દિયા જાતા હૈ જિસ સે મુલ્કી ખજાને કો ફાઈદા હોતા હૈ. મુલ્ક ભર મેં મૌજૂદ મવેશી મન્ડિયોં સે ભી મજમૂઈ તૌર પર લાખોં અફરાદ કે ઘર કા ચૂલ્હા જલતા હૈ. મન્ડિયોં મેં મૌજૂદ ખાને પીને કે સ્ટૉલ ઓર હોટલ, ચાએ, પાની, ચારા, ઝોલ વગૈરા બેચને વાલે કુરબાની કી સુન્નત કી બદૌલત અપની રોઝી કમાતે હેં. મન્ડિયોં સે જાનવર ખરીદ કર ઘર લાને કે લિએ જિસ ગાળી કો ઈસ્તેમાલ કિયા જાતા હૈ ઓસ કે માલિક કા રોઝગાર ભી ઈસ સે ચલતા હૈ. ઈન ગાળિયોં મેં જિન પેટ્રોલ પમ્પ્સ સે ફ્યૂલ ડલવાયા જાતા હૈ ઓન કા કામ ભી ઈસ સે વાબસ્તા હોતા હૈ. કુરબાની કે અચ્ચામ મેં શેદ્દરોં મેં જગહ જગહ ચારા બેચને કે સ્ટૉલ લગાએ જાતે હેં જિન સે હઝારોં અફરાદ કા રોઝગાર ચલતા હૈ. કઈ મકામાત પર જાનવરોં કી હિફાઝત કે લિએ ચોકીદાર ભી રખે જાતે હેં. જાનવર બીમાર હો જાએ તો વેટરનરી ડોક્ટર કો બુલવાયા જાતા હૈ. કુરબાની કે દિન

કુરબાની ઝરૂરી હૈ

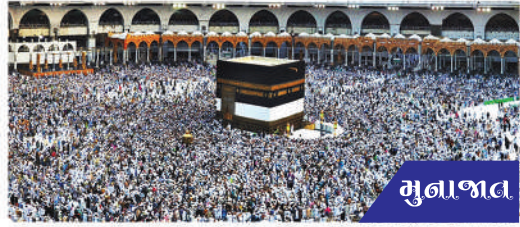
ઢાવતે ઈસ્લામી કી મર્કઝી મજલિસે શૂરા કે નિગરાન મૌલાના મુહમ્મદ ઈમરાન અતારી આને પર હઝારોં કરસાબ જાનવર ઝબ્હ કરને ઓર ગોશ્ત કીમા વગૈરા બનાને કા કામ કરતે હેં. કુરબાની કે ગોશ્ત સે મુખ્તલિફ રિશોં બનાને કે લિએ હોટલોં વગૈરા મેં ખાસ એહતિમામ હોતા હૈ. કુરબાની કી ખાલોં સે મુખ્તલિફ ચીઝેં બનાઈ જાતી હેં ઓર ઉન્હેં દૂસરે મુલ્કોં મેં બરઆમદ (Export) ભી કિયા જાતા હૈ જિસ સે મુલ્ક કો કીમતી ઝરે મુબાદલા હાસિલ હોતા હૈ. અલ ગરઝ જાનવર કે પૈદા હોને સે લે કર કુરબાન હોને તક કુરબાની કી સુન્નત કી બરકત સે લાખોં લાખ અફરાદ કે લિએ રોઝગાર કે મવાકેઅ પૈદા હોતે હેં ઓર મુલ્કી મઈશત કો ભી બેપનાહ ફાએદા હોતા હૈ.

ગરીબોં કા ફાઈદા : કુરબાની કરને કે બાદ કઈ ખુશ નસીબ લોગ અપને રિશ્તેદારોં, દોસ્તોં ઓર ગરીબોં મિસ્કીનોં કો ભી ગોશ્ત પહુંચાતે હેં જિસ કી બદૌલત ઓન કે ઘર મેં ભી ગોશ્ત પકતા હૈ.

બકિયા સફ્હા નમ્બર 17 પર મુલાહઝા કીજિએ

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ وَالصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ عَلٰى سَيِّدِ الْمُرْسَلِيْنَ اَمَّا بَعْدُ! فَاَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطٰنِ الرَّجِيْمِ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ط

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : બેશક તુમહારે નામ મઅ શનાખત મુઝ પર પેશ કિએ જાતે હૈં, લેહાઝા મુઝ પર અહસન (યાની બેહતરીન અલ્ફાઝ મેં) દુરુદે પાક પઢો. (મસ્નૃઈ રઝાઝ, 2/140, હદીથ: 3116)

અફલાક સે ઊંચા હૈ ઐવાન મુહમ્મદ કા મખ્લૂકે ઇલાહી હૈ સામાન મુહમ્મદ કા

પાતે હૈં સભી સદકા ઉન કે દરે અકદસ સે હર ઝર્એ આલમ હૈ મેહમાન મુહમ્મદ કા

હોતી હૈ હર ઇક નેમત તક્સીમ મદીને સે કૌનૈન મેં જારી હૈ ફૈઝાન મુહમ્મદ કા

દેતે હૈં મલક પેહરા સરકાર કે રૌઝે પર જિબ્રીલે મુઅઝ્ઝમ હૈ દરબાન મુહમ્મદ કા

દુન્યા કી સભી બાતેં મિટ જાએં મેરે દિલ સે હો વિદેં ઝબાં કલિમા હર આન મુહમ્મદ કા

જબ મદ્દહો સના હક ને કુરઆન મેં ફરમાઈ ક્યા મુંહ હૈ જો વાસિફ હો ઇન્સાન મુહમ્મદ કા

તકદીર જમીલ અપની શાહોં સે રહે બઢ કર સગ અપના બનાએ ગર દરબાન મુહમ્મદ કા

કિબાલએ બખ્શિશ, સ. 74

અઝ : મદાહુલ હબીબ મૌલાના જમીલુર્રહમાન

કાદિરી રઝવી رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْه

તૂ ને મુઝ કો હજ પે બુલાયા, યા અલ્લાહ મેરી ઝોલી ભર દે ગિદેં કાબા ખૂબ ફિરાયા, યા અલ્લાહ મેરી ઝોલી ભર દે

મૌલા મુઝ કો નેક બના દે, અપની ઉલ્લત દિલ મેં બસા દે બહરે સફા ઔર બહરે મરવા, યા અલ્લાહ મેરી ઝોલી ભર દે

વાસ્તા નબિયોં કે સરવર કા, વાસ્તા સિદ્દીક ઔર ઉમર કા વાસ્તા ઉસ્માનો હૈદર કા, યા અલ્લાહ મેરી ઝોલી ભર દે

મેં હૂં બન્દા તૂ હૈ મૌલા, તૂ હૈ કાદિર મેં નાકારા મેં મંગતા તૂ દેને વાલા, યા અલ્લાહ મેરી ઝોલી ભર દે

દે હુસ્ને અખ્લાક કી દૌલત, કર દે અતા ઇખ્લાસ કી નેમત મુઝ કો ખઝાના દે તક્વા કા, યા અલ્લાહ મેરી ઝોલી ભર દે

બખ્શ દે મેરી સારી ખતાએં, ખોલ દે મુઝ પર અપની અતાએં બરસા દે રેહ્મત કી બરખા, યા અલ્લાહ મેરી ઝોલી ભર દે

જન્નત મેં આકા કા પળોસી, બન જાએ અત્તાર ઇલાહી મૌલા અઝ પએ કુલ્બે મદીના, યા અલ્લાહ મેરી ઝોલી ભર દે

વસાઈલે બખ્શિશ મુરમ્મમ, સ. 121

અઝ : શૈખે તરીકત

અમીરે એહ્લે સુન્નત دَامَتْ بَرَكَاتُهُمُ الْعَالِيَه

બરખા : બારિશ. અફલાક : આસ્માનોં. ઐવાન : મહલ, મકાન. મલક : ફરિશ્તે. દરબાન : પેહરેદાર. વાસિફ : તારીફ કરને વાલા.

ઇન્સાન કી ફિત્રી કમઝોરી કો તાકત મેં બદલને કા નુસ્ખા

(દ્વસરી ઓર આખિરી કિસ્ત) મુક્તી મુહમ્મદ કાસિમ અતારી

કુરઆન ને ઈસ કમઝોરી કા હલ યેહ બયાન ફરમાયા કે મુસીબત મેં માયૂસ હોને કી બજાએ રેહમતે ઈલાહી પર નઝર રખેં, બે સબ્રી કી બજાએ સબ્ર કા રાસ્તા ઇખ્તેયાર કરેં, તવક્કુલ કો અપના શેવા બનાવેં ઓર નાશુકી કી બજાએ મૌજૂદ નેમતોં પર બારગાહે ખુદા મેં શુક કા નઝરાના પેશ કરેં.

માયૂસી કી બજાએ રેહમત પર ઈસ લિએ નઝર રખેં કે વોહ રહમાનો રહીમ હૈ ઓર ઉસ કી રેહમત હર શૈ સે વસીઅ હૈ. યુનાન્યે ફરમાયા : ﴿وَرَحْمَتِي وَسِعَتْ كُلَّ شَيْءٍ﴾ તર્જમા : ઓર મેરી રેહમત હર ચીજ કો ઘેરે હુવે હૈ. (9, 156) ઓર ફરમાયા : ﴿لَا تَقْنَطُوا مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ﴾ તર્જમા : અલ્લાહ કી રેહમત સે માયૂસ ન હોં. (24, 53) ઓર ફરમાયા : ﴿وَاللَّهُ رَءُوفٌ بِالْعِبَادِ﴾ તર્જમા : ઓર અલ્લાહ બન્દોં પર બળા મેહરબાન હૈ.

(2, 176: 207)

મુશ્કિલ મેં સબ્ર કરેં ક્યુંકે સબ્ર સે ખુદા કા સાથ ઓર મદદ મિલતી હૈ જિસ સે દિલ કો કુલ્વતો હિમ્મત વ હૌસલા હાસિલ હોતા હૈ ઓર યેહ કુલ્વતે કલ્બી મુશ્કિલાત વ આલામ સે મુકાબલે મેં નિહાયત મુઆવિન

અલ્લાહ તઆલા ને ઇરશાદ ફરમાયા : ﴿وَحَقُّ الْإِنْسَانِ ضَعِيفًا﴾ તર્જમાએ કન્ઝુલ ઇરફાન : ઓર આદમી કમઝોર બનાયા ગયા હૈ. (28, 5: 28)

ઇન્સાન ફિત્રી તૌર પર કમઝોર પૈદા કિયા ગયા હૈ ઓર ઇસી કમઝોરી કા નતીજા હૈ કે વોહ બહુત જલ્દ ખ્વાહિશાતે નફસાની કી તરફ માઈલ હો જાતા હૈ ખ્વાહ ઇન સે કિતના હી નુક્સાન ઉઠાના પળે. ઇન્સાન કે લિએ નફસ કે તકાઝોં સે સબ્ર દુશ્વાર હૈ અગર્યે વોહ તકાઝે ઇસ કે લિએ કિતને હી ઝરર રસાં હોં. અલ્લાહ તઆલા ને અપને બન્દોં કી કમઝોરી પર રેહ્મ ફરમાતે હુવે કસીર મુઆમલાત મેં હુદૂદ વ કુયૂદ કે સાથ ઉન્હેં નફઅ ઉઠાને કી ઇજાઝત દી ઓર સિર્ફ ઉન સૂરતોં સે મન્અ કિયા જિન સે નફઅ ઉઠાને મેં ઉસ ફર્દ કે લિએ યા મજમૂઈ તૌર પર મુઆશરે કે લિએ ફસાદે અઝીમ ઓર બળે નુક્સાન કા ખદશા થા. ઇન્સાન કી કમઝોરી કે બહુત સે પેહલૂ ઓર મજાહિર હેં જિન્હેં કુરઆન ને બળી તફસીલ કે સાથ બયાન ફરમાયા હૈ લેકિન ઇસ કે સાથ હી રબ્બે કરીમ કા એહસાને અઝીમ હૈ કે ઉસ ને કુરઆન કી સૂરત મેં ઉન તમામ કમઝોરિયોં કા ઇલાજ ઓર કાબિલે તક્લીદ નમૂને કે તૌર પર અમ્બિયાએ કિરામ صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કે અહવાલ વ વાકિઆત બયાન ફરમાએ ઓર ખુસૂસન સય્યિદુલ અમ્બિયા, અફઝલુલ ખલ્ક, સય્યિદુલ બશર, ઇન્સાને કામિલ, હુઝૂરે પુરનૂર صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કી સીરતે તય્યિબા કો હમારે લિએ ઉસ્વએ હસના યાની બેહતરીન નમૂના કરાર દિયા.

આઈએ ! કુરઆન કી રૌશની મેં ઇન્સાન કી કમઝોરી ઓર ઇસ કા ઇલાજ દરયાફત કરતે હેં :

ઇન્સાન કી કમઝોરી હૈ કે પરેશાની મેં જલ્દ ના ઉમ્મીદ હો જાતા ઓર નાશુકી પર ઉતર આતા હૈ જબકે રાહતો નેમત કે વક્ત શૈખી, તકબ્બુર, તઅલ્લી ઓર ગફલત કા શિકાર હો જાતા હૈ.

ઇસ કમઝોરી કે મુતઅલ્લિક અલ્લાહ તઆલા ઇરશાદ ફરમાતા હૈ : ﴿وَلَيْنِ أَدْقْنَا الْإِنْسَانَ مِنَّا رَحْمَةً ثُمَّ نَزَعْنَاهُ مِنْهُ إِنَّهُ لَكَيْفُوسٌ كَفُورٌ﴾ ① وَلَيْنِ أَدْقْنَاهُ نَعْمَاءً بَدَّ ضَرَاءً مَسْتَكِبًّا لِكَيْفُولِنْ ذَهَبَ الْبَيَّاتُ عَيْنِي ② إِنَّهُ لَفَرِحٌ فَخُورٌ ③ તર્જમા : ઓર અગર હમ ઇન્સાન કો અપની કિસી રેહમત કા મજા દેં ફિર વોહ રેહમત ઉસ સે છીન લેં તો બેશક વોહ બળા માયૂસ ઓર નાશુકા (હો જાતા) હૈ. ઓર અગર હમ મુસીબત કે બાદ જો ઉસે પહુંચી હો ઉસે નેમત કા મજા દેં તો ઝરર કહેગા કે બુરાઈયાં મુઝ સે દૂર હો ગઈ બેશક વોહ (ઉસ વક્ત) બહુત ખુશ હોને વાલા, ફખ્રો તકબ્બુર કરને વાલા હો જાતા હૈ. (10: 9: 12)

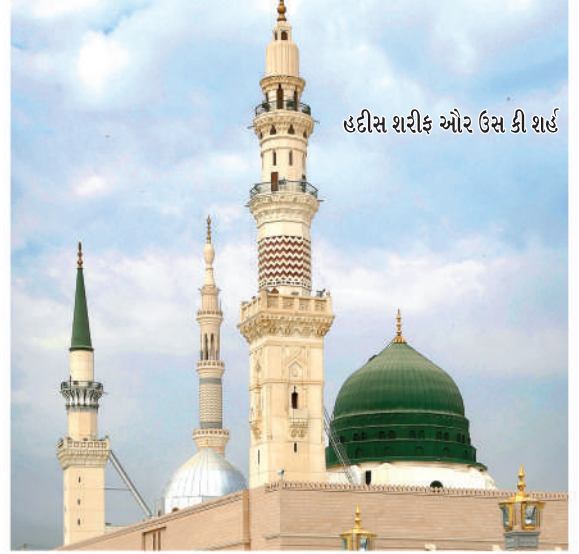
મુશિક્કલાત મેં ઈમાન વ તવક્કુલ કી કુવ્વત સે હૌસલા પાને કે લિએ કુરઆન કી રૌશની મેં હઝરતે મૂસા عَلَيْهِ السَّلَام કી સીરત કા વાકેઆ પેશે નઝર રખે કે જબ આપ عَلَيْهِ السَّلَام અપની કૌમ બની ઇસરાઈલ કો લે કર મિસ્ર સે નિકલે તો ફિરઓન અપને લશ્કર કે સાથ પીછા કરતે હુવે આપ કે કરીબ પહુંચ ગયા. અબ સૂરતે હાલ પેહ થી કે એક તરફ બની ઇસરાઈલ બગૈર સામાને જંગ કે ખળે થે જબકે દૂસરી તરફ સામને ફિરઓન અપની ફૌજ, અસ્લહે, તાકત, શાનો શૌકત ઔર કરો ફર કે સાથ ગઝબનાક હાલત મેં મૌજૂદ થા. એસી ઝાહિરી બે સરોસામાની ઔર કમઝોરી કે આલમ મેં મૂસા عَلَيْهِ السَّلَام કે સાથીયોં કી કેફિય્યત ક્યા થી, કુરઆન ઇસ કી મન્ઝર કશી યૂં ફરમાતા હૈ : ﴿فَلْيَاثِرَاءُ الْجَنِّ قَالَ﴾
﴿أَصْبَحْتُ مَوْلَىٰ إِبْرَاهِيمَ﴾
તર્જમા : ફિર જબ દોનોં ગિરોહોં કા આમના સામના હુવા તો મૂસા કે સાથીયોં ને કહા : બેશક હમેં પા લિયા ગયા. (19-અષ્ટ) લેકિન ઇસી કઠિન હાલત મેં ખુદા કે બા હિમ્મત પૈગમ્બર હઝરતે મૂસા عَلَيْهِ السَّلَام કા તર્જો અમલ ઔર તવક્કુલ દેખિએ કે આપ ને બે કરારી વ પરેશાની ઝાહિર કરને કી બજાએ ફરમાયા : ﴿إِنَّمَا رَبِّي سَبَّحْتَ﴾
તર્જમા : બેશક મેરે સાથ મેરા રબ હૈ વોહ અભી મુઝે રાસ્તા દિખા દેગા. (19-અષ્ટ) ઔર ફિર પેહી હુવા કે اَعْلَاهُ તઆલા ને સમુન્દર મેં રાસ્તા બના દિયા યુનાન્યે, ફરમાયા : ﴿قَدْ وَضَعْنَا لَكَ آيَاتٍ وَلَقَدْ عَلِمْتُمُ الْمَوْتِىَ﴾
﴿وَمَا كُنَّا بِمُعْزِزِينَ﴾
તર્જમા : તો હમ ને મૂસા કી તરફ વહી ભેજી કે દરિયા પર અપના અસા મારો તો અચાનક વોહ દરિયા ફટ ગયા તો હર રાસ્તા બળે પહાળ જૈસા હો ગયા. ઔર વહાં હમ દૂસરોં કો કરીબ લે આએ. ઔર હમ ને મૂસા ઔર ઉસ કે સબ સાથ વાલોં કો બચા લિયા. ફિર દૂસરોં

को गर्क कर दिया. बेशक इस में जरूर निशानी है और उन (इरऔनियों) में अक्सर मुसलमान न थे.

(پ 19، الشعراء: 63 تا 67)

और ઈસી તવક્કુલ કી બિના પર દિલ મેં પૈદા
 હોને વાલે હિમ્મતો હૌસલે કો જાનને કે લિએ નબિય્યે
 કરીમ ﷺ કી હિજરત કા વાકિઆ ઝેહન મેં
 લાગે કે સચ્ચિદે દો આલમ ﷺ અપને
 સાથી હઝરતે અબુ બક્ર સિદીક રઝીલ્લેહુનને સાથ રાત
 કી તારીકી મેં મક્કએ મુકર્રમા સે રવાના હો કર ગારે
 સૌર મેં જલ્વા ફરમા હુવે લેકિન કુફ્રાર પીછા કરતે હુવે
 ગાર કે દહાને તક પહુંચ ગએ और ઇતને કરીબ હો
 ગએ કે થોળા સા સર ઝુકા કર ગાર મેં ઝાંકતે તો નબિય્યે
 કરીમ ﷺ और સિદીકે અકબર રઝીલ્લેહુનને
 કો દેખ સકતે થે और અગર દેખ લેતે તો જાન લિએ
 બગૈર ન રેહતે. ઈસ મુશ્કિલ કે વક્ત મેં સિદીકે અકબર
 રઝીલ્લેહુનને નબિય્યે કરીમ ﷺ કી
 હિફાઝત કે લિએ અપની બે કરારી કા ઇઝહાર કિયા તો
 મૌલાએ કુલ, સચ્ચિદુર્નસુલ, આલિયુલ હિમમ, રસૂલે
 અકરમ ﷺ ને સબ્ર, હિમ્મત, હૌસલે,
 કુવ્વતે ઈમાન, યકીને કામિલ और એતેમાદો તવક્કુલ
 પર મબની જો જવાબ દિયા વોહ દિલ કે કાનોં સે સુનેં:
 ફરમાયા ﴿تَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ مَعًا﴾ તર્જમા : ગમ ન કર, બેશક
 અલ્લાહ હમારે સાથ હૈ. (40: 10, التوبة) ચુનાચ્યે, ફિર
 ઈસી યકીન વ તવક્કુલ કી બરકત સે નુસરતે ખુદાવન્દી
 और તાઈદે ઈલાહી કા શાનદાર ઝુહૂર હુવા કે ગાર કે
 કિનારે પર મૌજૂદ કુફ્રાર કે દિલોં મેં યેહ ખયાલ તક ન
 આયા કે જબ યહાં તક પહુંચ ગએ હૈં તો થોળા સા ઝુક
 કર ગાર કે અન્દર ભી ઝાંક લેં. વહીં સે ખળે ખળે વાપસ
 ચલે ગએ और નબિય્યે કરીમ ﷺ મેહફૂઝ રહે.

કુરઆન કી આયાત ઔર અખ્બિયા عَلَيْهِمُ الصَّلَاةُ وَالسَّلَام
કી મુબારક સીરત કો સામને રખ કર યકીન કીજિએ કે
કુરઆન કે ફરમાન ઔર ખારજી દુન્યા કે હકાઈક કે પેશે
નઝર ઈન્સાન કા કમઝોર હોના ઝરૂર વાઝેહ વ માલૂમ
હૈ લેકિન કુરઆન ને ઈસ કમઝોરી કો તાકત મેં બદલને
કા નુસ્ખા અતા ફરમાયા હૈ ઔર વોહ નુસ્ખા સખ્ર,
હિમ્મત, હૌસલા, કુવ્વતે ઈમાન, યકીને કામિલ ઔર
આલા દરજે કા તવક્કુલ હૈ લેહાઝા ઈન્સાન કી ફિત્રી
કમઝોરી કા હલ યેહી હૈ કે મુસીબત મેં માયૂસ હોને કી
બજાએ રેહમતે ઈલાહી પર નઝર રખે, બે સખ્રી કી
બજાએ સખ્ર કા રાસ્તા ઈખ્તેયાર કરે, તવક્કુલ કો
અપના શેવા બનાએ ઔર નાશુકી કી બજાએ મૌજૂદ
નેમતોં પર બારગાહે ખુદા મેં શુક કા નઝરાના પેશ કરે.

બરકાતે મદીના

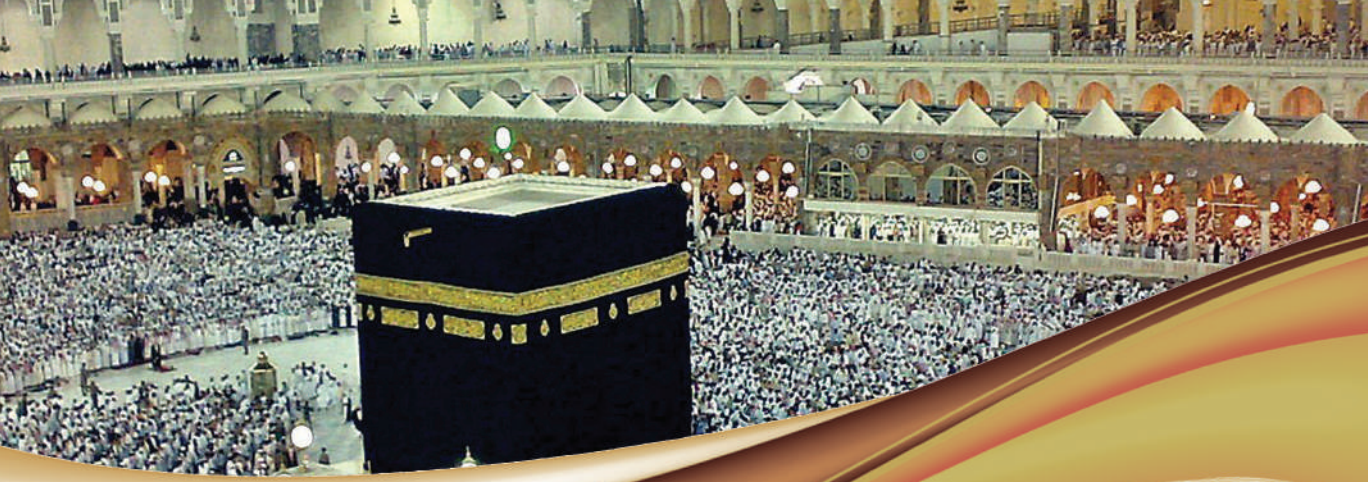
મુહમ્મદ નાસિર જમાલ અતારી મદની

હે. (8) 5 પાકે મદીના કો શિફા કરાર દિયા હૈ યુનાન્યે, જબ ગઝવએ તબૂક સે વાપસ તશરીફ લા રહે થે તો તબૂક મેં શામિલ હોને સે રેહ જાને વાલે કુછ સહાબએ કિરામ عَلَيْهِمُ الرِّضْوَان મિલે ઉન્હોં ને ગર્દ ઉળાઈ, એક શખ્સ ને અપની નાક ઢાંપ લી આપ ને ઉસ કી નાક સે કપળા હટાયા ઓર ઇરશાદ ફરમાયા : ઉસ ઝાત કી કસમ જિસ કે કબ્જએ કુદરત મેં મેરી જાન હૈ ! મદીને કી પાક મેં હર બીમારી સે શિફા હૈ. (9) 6 મદીને કે ફલ ભી બા બરકત હૈં ક્યુંકે આપ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ને દુઆ ફરમાઈ હૈ. (10) 7 મદીને મેં જીના હુસૂલે બરકત ઓર મરના શફાઅત પાને કા ઝરીઆ હૈ યુનાન્યે, રેહ્મતે આલમ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ કા ઇરશાદ હૈ : જો મદીને મેં મર સકે વોહ વહીં મરે ક્યુંકે મેં મદીને મેં મરને વાલોં કી શફાઅત કરૂંગા. (11) યેહી વજહ હૈ કે હઝરતે ઉમર ફારૂક رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ યૂં દુઆ માંગા કરતે થે : ઐ **اَللّٰهُ** ! મુઝે અપની રાહ મેં શહાદત દે ઓર મુઝે અપને રસૂલ કે શેહર મેં મૌત અતા ફરમા. (12) **اَللّٰهُ** પાક હમેં બરકાતે મદીના સે માલા માલ ફરમાએ. اٰمِيْن بِجَاوَابِ النَّبِيِّ الْاَمِيْن صَلَّي اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ

(1) بخاری، 1/620، حدیث: 21885 (2) عمدة القاری، 7/594 (3) جذب القلوب، ص 211 (4) ترمذی، 5/282، حدیث: 3465 (5) ابن ماجہ، 2/176، حدیث: 1413 (6) بخاری، 1/618، حدیث: 1876 ملخصاً (7) مسلم، ص 548، حدیث: 1374 (8) شرح مسلم للنووی، 5/148 (9) جامع الاصول، 9/297، حدیث: 6962 (10) ترمذی، 5/282، حدیث: 3465 (11) ترمذی، 5/483، حدیث: 3943 (12) بخاری، 1/622، حدیث: 1890 -

મુસ્તફા કરીમ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ને દુઆ ફરમાઈ : **اَللّٰهُمَّ اجْعَلْ بِالنَّبِيِّ ذِيْكَ مَا جَعَلْتَ بِسَيِّدَةِ الْمَرْكَه** ! જિતની તૂ ને મક્કે મેં બરકત અતા ફરમાઈ હૈ, મદીને મેં ઉસ સે દો ગુના બરકત અતા ફરમા. (1)

મઝહૂરા હદીસે પાક મેં **اَللّٰهُ** કે આખિરી નબી, મુહમ્મદે મુસ્તફા صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ને બરકત કી દુઆ ફરમાઈ હૈ. બહુત સારી ખૈર કા નામ બરકત હૈ. (2) ચૂંકે મદીનએ મુનવ્વરા કો પ્યારે આકા صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ને શર્ફે કિયામ બખ્શા, સરઝમીને મદીના કો અપને કદમોં કે બોસે લેને કી સઆદત અતા ફરમાઈ. ઇન સઆદતોં સે ફૈઝયાબ હો કર શેહરે મદીના ને અઝમતો રિફ્અત પાઈ, આપ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآલِهِ وَسَلَّمَ કી દુઆ સે ઇસ મુબારક શેહર કો ઇતની બરકત મુયસ્સર આઈ કે મદીને મેં રેહના આફિયત કી અલામત ઓર મદીને મેં મરના શફાઅતે મુસ્તફા કી ઝમાનત કરાર પાયા, યૂં યેહ શેહર બહુત ફઝીલત ઓર દુગની ખૈરો બરકત કા ઐસા મર્કઝ બના કે જિસે દેખને કે લિએ હર આશિકે રસૂલ તખપતા હૈ. બુખારી શરીફ કી ઇસ હદીસ મેં બરકાતે મદીના સે મુતઅલ્લિક દુઆએ મુસ્તફા કા ઝિક્ર હૈ, ઇસ દુઆ કા ઝુહૂર વહાં કી આબો હવા ઓર અશ્યા મેં વાઝેહ તૌર પર નઝર આતા હૈ, બરકાતે મદીના મેં સે સાત મુલાહઝા કીજિએ : 1 જબ કોઈ મુસલમાન ઝિયારત કી નિયત સે મદીનએ મુનવ્વરા આતા હૈ તો ફરિશ્તે રેહ્મત કે તોહફોં સે ઉસ કા ઇસ્તેકબાલ કરતે હૈં. (3) એક મૌકેઅ પર નબિયે કરીમ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ને યૂં દુઆ ફરમાઈ : ઐ **اَللّٰهُ** ! હમારે લિએ હમારે મદીને મેં બરકત દે, હમારે મુદ્દ ઓર સાઅ મેં બરકત દે. (4) 2 મસ્જિદે નબવી મેં એક નમાઝ પઢના પયાસ હઝાર નમાઝોં કે બરાબર હૈ. (5) 3 ઈમાન કી પનાહ ગાહ મદીનએ મુનવ્વરા હૈ. (6) 4 મદીને કી હિફાઝત પર ફરિશ્તે મામૂર હૈં યુનાન્યે, આપ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ને ઇરશાદ ફરમાયા : ઉસ ઝાત કી કસમ જિસ કે દસ્તે કુદરત મેં મેરી જાન હૈ ! મદીને મેં ન કોઈ ઘાટી હૈ ન કોઈ રાસ્તા મગર ઇસ પર દો ફરિશ્તે હૈં જો ઇસ કી હિફાઝત કર રહે હૈં. (7) ઈમામ નવવી رَحْمَةُ اللهِ تَعَالَى عَلَيْهِ ફરમાતે હૈં : ઇસ રિવાયત મેં મદીનએ મુનવ્વરા કી ફઝીલત કા બયાન હૈ ઓર રસૂલે અકરમ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ કે ઝમાને મેં ઇસ કી હિફાઝત કી જાતી થી, કસરત સે ફરિશ્તે હિફાઝત કરતે ઓર ઉન્હોં ને તમામ ઘાટિયોં કો સરકારે મદીના ઈઝ્ઝત અફઝાઈ કે લિએ ઘેરા હુવા صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ

રાશિદ અલી અતારી મદની

ઇસ્લામી અકાઇદો માલુમાત

અલ્લાહ કી નિશાનિયાં

કાઇનાત કી હર શૈ ખાલિકે હકીકી અલ્લાહ રબ્બુલ ઇઝ્જત કી કુદરતો શાન કી રૌશન દલીલ હૈ લેકિન ખુદાએ મેહરબાન ને મખ્લૂક મેં અપની ચન્દ ખાસ નિશાનિયાં ભી મુકરર ફરમાઈ હૈં જો કે શઆઈરુલ્લાહ કેહલાતી હૈં નીઝ ઇન્હેં શઆઈરે ઇસ્લામ ઔર શઆઈરે દીન ભી કહા જાતા હૈ.

શઆઈરુલ્લાહ સે ક્યા મુરાદ હૈ ? લફ્ઝે શઆઈર શઈરતુન કી જમ્અ હૈ, જિસ કા માના અલામત વ પેહચાન હૈ (યાની વોહ શૈ જો કિસી ચીઝ કા શુઊર દિલાએ).⁽¹⁾ શઆઈરુલ્લાહ સે મુરાદ વોહ ઉમૂર ઔર અશ્યા હૈં જિન કો હક ઔર બાતિલ કે દરમિયાન ફર્ક કી અલામત બનાયા ગયા હૈ ઔર જિન કે ઝરીએ અલ્લાહ તઆલા કી હલાલ ઔર હરામ કર્દા ચીઝોં ઔર ઉસ કે અવામિર વ નવાહી (યાની ઉસ કે અહકામાત ઔર મન્અ કર્દા બાતોં) કો જાના જા સકે.⁽²⁾

હકીમુલ ઉમ્મત મુફતી અહમદ યાર ખાન નઈમી رحمۃ اللہ علیہ ને ઇસ કી તારીફ યૂં બયાન ફરમાઈ હૈ : હર વોહ ચીઝ જિસ કો અલ્લાહ તઆલા ને દીને ઇસ્લામ યા અપની કુદરત યા અપની રેહ્મત કી અલામત કરાર દિયા. હર વોહ ચીઝ જિસ કો દીની અઝમત હાસિલ હો કે ઇસ કી તાઝીમ મુસલમાન હોને કી અલામત હૈ, વોહ શઆઈરુલ્લાહ હૈ.⁽³⁾

યેહ નિશાનિયાં કુર્બો ખુદાવન્દી ઔર મારેફતે ઇલાહી કા ઝરીઆ હૈં. ઇન કી તાઝીમ વ તકરીમ હર બન્દએ મોમિન કા ઇમાની ફરીઝા ઔર દિલોં કા તકવા હૈ. શઆઈરુલ્લાહ કી ના કદરી કરના દોનોં જહાન મેં નુક્સાન વ ખુસરાન કા સબબ ઔર ઇન કી બે હુર્મતી કરના ગઝબે રહમાન કા બાઈસ હૈ.

શઆઈરુલ્લાહ કે બારે મેં કુરઆની આયાત : રબ તઆલા ને મુસલમાનોં કો રબ્બાની નિશાનિયોં કી હુર્મત કા લેહઝા રખને કા હુકમ ફરમાયા હૈ : **يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَجْلُوْا شَعَائِرَ اللَّهِ** તર્જમએ કન્ઝુલ ઇમાન : ઐ ઇમાન વાલો હલાલ ન ઠેહરા લો અલ્લાહ કે નિશાન.⁽⁴⁾

શઆઈરુલ્લાહ યાની અલ્લાહ કી નિશાનિયોં કી તાઝીમ કરને કી અઝમત યૂં ઇરશાદ હોતી હૈ : **وَمَنْ يُظْمِمْ شَعَائِرَ اللَّهِ فَإِنَّهَا مِنْ تَقْوَى الْقُلُوبِ** તર્જમએ કન્ઝુલ ઇમાન : ઔર જો અલ્લાહ કે નિશાનોં કી તાઝીમ કરે તો યેહ દિલોં કી પરહેઝગારી સે હૈ.⁽⁵⁾

અલ્લાહ કી નિશાનિયાં : શઆઈરુલ્લાહ વૈસે તો બહુત સે હૈં, ઇન મેં સે બાઝ કા ઝિક્ર કુરઆને મજહદ મેં ભી આયા હૈ, મસલન સફા મરવા ઔર બદના (યાની કુરબાની કે જાનવર) કો અલ્લાહ કરીમ ને કુરઆને મજહદ મેં અપની નિશાનિયાં કરાર દિયા હૈ.

મદની મુઝાકરે

કે સવાલ જવાબ

શૈખે તરીકત અમીરે એહલે સુન્નત, બાનિએ દાવતે ઇસ્લામી, હઝરતે અલ્લામા મૌલાના અબૂ બિલાલ મુહમ્મદ ઇલ્યાસ અત્તાર કાદિરી રઝવી رحمۃ اللہ علیہ મદની મુઝાકરોં મેં અકાઈદ, ઇબાદાત ઓર મુઆમલાત કે મુતઅલ્લિક કિએ જાને વાલે સવાલાત કે જવાબાત અતા ફરમાતે હૈં, ઉન મેં સે 9 સુવાલાત વ જવાબાત ઝરૂરી તરમીમ કે સાથ યહાં દર્જ કિએ જા રહે હૈં

1 હજ કી ફઝીલત

સવાલ : હદીસે પાક મેં હૈ : જિસ ને હજ કિયા ઓર ફોહ્શ કલામી ઓર ફિસ્ક ન કિયા તો વોહ ગુનાહોં સે પાક હો કર ઐસા લૌટેગા જેસે આજ હી માં કે પેટ સે પૈદા હુવા હો. હજ કી યેહ ફઝીલત ફર્જ હજ કરને વાલે કે લિએ હૈ યા નફલ હજ કરને વાલે કો ભી યેહ ફઝીલત મિલેગી ?

જવાબ : મઝહૂરા હદીસે પાક મકબૂલ હજ કે બારે મેં હૈ ઓર ઇસ મેં મુતલક હજ કા ઝિક હૈ, ફર્જ યા નફલ કી કોઈ કેદ નહીં હૈ. (મદની મુઝાકરા, 6 રજબુલ મુરજજબ 1440 હિ.) (હજ કા તરીકા ઓર ઇસ કે મસાઈલ વગૈરા જાનને કે લિએ મક્તબતુલ મદીના કી કિતાબ “રફીકુલ હરમૈન” પઢિએ)

2 તવાફ મેં નમાઝ કા વકત હો જાએ તો ?

સવાલ : અગર કિસી કે તવાફ કે તીન ચક્કર હુવે હોં ઓર નમાઝ કા વકત હો જાએ તો વોહ નમાઝ પઢ કર નએ સિરે સે તવાફ કરે યા ચૌથે ચક્કર સે તવાફ કરે ?

જવાબ : નમાઝ પઢને કે બાદ જહાં સે તવાફ છોળા થા વહીં સે તવાફ શુરૂઅ કરેંગે, નએ સિરે સે તવાફ કરને કી હાજત નહીં.

(મદની મુઝાકરા, 20 રમઝાનુલ મુબારક 1440 હિ.)

3 કર્ઝદાર, કર્ઝ અદા કરે યા કુરબાની ?

સવાલ : અગર કિસી પર 50,000 કા કર્ઝ હો

ઓર ઇસ કી કમેટી (B.C) નિકલે તો વોહ કર્ઝ અદા કરે યા કુરબાની કરે ?

જવાબ : કર્ઝ અદા કરે ઓર કર્ઝ અદા કરને કે બાદ (બિલફર્જ કર્ઝ અદા ન કરે તબ ભી) વોહ સાહિબે નિસાબ ન રેહતા હો યાની હાજત સે ઝાઈદ માલ યા પૈસે વગૈરા ઇસ કે પાસ નહીં બચતે તો ઇસ પર કુરબાની ભી વાજિબ નહીં હોગી. (મદની મુઝાકરા, 7 રબીઉલ આખિર 1441 હિ) હાજત સે મુરાદ રેહને કા મકાન ઓર ખાનાદારી કે સામાન જિન કી હાજત હો ઓર સવારી કા જાનવર ઓર ખાદિમ ઓર પેહનને કે કપળે ઇન કે સિવા જો ચીજોં હોં વો હાજત સે ઝાઈદ હૈં. (બહારે શરીઅત, 3/333) (કુરબાની કા તરીકા વ દીગર મસાઈલ જાનને કે લિએ મક્તબતુલ મદીના કા રિસાલા “અબલક ઘોળે સવાર” પઢિએ)

4 ના મહરમ ઓરત કી છીંક કા જવાબ દેના કેસા ?

સવાલ : અગર ના મહરમ ઓરત કો છીંક આએ ઓર વોહ مُحْرِمَاتٌ કહે તો ક્યા ઇસ કા ભી જવાબ દેના હોગા ?

જવાબ : બહારે શરીઅત મેં હૈ : ઓરત કો છીંક આઈ અગર વોહ બૂઢી હૈ તો મર્દ ઇસ કા જવાબ દે, અગર જવાન હૈ તો ઇસ તરહ જવાબ દે કે વોહ ન સુને. મર્દ કો છીંક આઈ ઓર ઓરત ને જવાબ દિયા, અગર (ઓરત) જવાન હૈ તો મર્દ ઇસ કા જવાબ અપને

દિલ મેં દે ઓર બૂઠી હૈ તો ઝોર સે જવાબ દે સકતા હૈ.
(બહારે શરીઅત, 3/477, મદની મુઝાકરા, 3 રબીઉલ અવ્વલ 1441 હિ)

5 નમાઝે જુમ્આ કે બાદ કામ કાજ કરના કેસા ?

સવાલ : જુમ્આ કી નમાઝ કે બાદ કામ કરના જાઈઝ હૈ યા નાજાઈઝ ?

જવાબ : બિલ્કુલ જાઈઝ હૈ બલ્કે કુરઆને કરીમ મેં ઈસ કી ઈજાઝત ભી દી ગઈ હૈ, યુનાન્હે ઈરશાદે બારી તઆલા હૈ : **﴿فَإِذَا قُضِيَتِ الصَّلَاةُ فَانْتَشِرُوا فِي الْأَرْضِ وَابْتَغُوا مِنْ فَضْلِ اللَّهِ﴾**

તર્જમએ કન્ઝુલ ઈમાન : ફિર જબ નમાઝ હો ચુકે તો ઝમીન મેં ફૈલ જાઓ ઓર અલ્લાહ કા ફઝલ (યાની રિઝક) તલાશ કરો. ^{(1) (28, الجبة: 10, تفسير: يغوي, 4/315)}

(મદની મુઝાકરા, 3 રબીઉલ અવ્વલ 1441 હિ)

6 શરઈ સફર સે વાપસી પર નમાઝ કા એક મસ્અલા

સવાલ : શરઈ મુસાફિર ને સફર સે વાપસી પર ઈશા કી નમાઝ રાસ્તે મેં નહીં પઢી ઓર અપને ઘર પહુંચ ગયા તો અબ વોહ ઈશા કી નમાઝ પૂરી પઢેગા યા કસ્ર કરેગા ?

જવાબ : શરઈ મુસાફિર અપની બસ્તી મેં દાખિલ હો ગયા અગર્યે ઘર પર નહીં પહુંચા હો તો અબ વોહ નમાઝ પૂરી પઢેગા, ઘર પહુંચના ઝરૂરી નહીં હૈ. ^(28/2, درمختار مع رد المحتار) (મદની મુઝાકરા, 5 રબીઉલ અવ્વલ 1441 હિ)

(સફર કે બારે મેં શરઈ અહકામ જાનને કે લિએ મક્તબતુલ મદીના કી કિતાબ “નમાઝ કે અહકામ” મેં શામિલ રિસાલા “મુસાફિર કી નમાઝ” પઢિએ)

7 અલ્લાહ વારિસ કેહના કેસા ?

સવાલ : અલ્લાહ વારિસ કેહના કેસા હૈ ?

જવાબ : જાઈઝ હૈ, બેશક અલ્લાહ વારિસ હૈ કે અલ્લાહ પાક કે સિફાતી નામોં મેં સે એક નામ વારિસ ભી હૈ. ^(303/5, ترمذی, 3518: حدیث)

(મદની મુઝાકરા, 5 રબીઉલ અવ્વલ 1441 હિ)

(1) (નમાઝે જુમ્આ કી) પેહલી અઝાન હોતે હી સઈ (યાની નમાઝે જુમ્આ કે લિએ તથ્યારી કરના) વાજિબ હૈ ઓર બૈઅ (યાની ખરીદો ફરોખ્ત) વગૈરા ઈન ચીઝોં કા જો સઈ કે મુનાફી હોં છોળ દેના વાજિબ (હૈ). (બહારે શરીઅત, 1/775)

8 મુહમ્મદ અબ્દુલ્લાહ નામ રખના કેસા ?

સવાલ : મેરા નામ મુહમ્મદ અબ્દુલ્લાહ હૈ મુઝે કાફી લોગ બોલતે હૈં કે અબ્દુલ્લાહ કે પેહલે મુહમ્મદ નહીં લગતા, ક્યા પેહ દુરુસ્ત હૈ ?

જવાબ : મુહમ્મદ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) હકીકત મેં અબ્દુલ્લાહ હૈં, ક્યૂંકે અબ્દુલ્લાહ કે માના હૈં અલ્લાહ કા બન્દા ઓર મુહમ્મદ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) અલ્લાહ પાક કે ખાસ બન્દે હૈં. બહર હાલ અબ્દુલ્લાહ કે શુરૂઅ મેં મુહમ્મદ લગા સકતે હૈં, મુહમ્મદ અબ્દુલ્લાહ નામ રખને યા કેહને મેં કોઈ હરજ નહીં હૈ. (મદની મુઝાકરા, 7 રબીઉલ અવ્વલ 1441 હિ) (નામ રખને કે બારે મેં અહમ માલૂમાત હાસિલ કરને કે લિએ મક્તબતુલ મદીના કી કિતાબ “નામ રખને કે અહકામ” પઢિએ)

9 નંગે સર કુરઆને કરીમ પઢના કેસા ?

સવાલ : બગૈર ટોપી પેહને કુરઆને કરીમ પઢના કેસા હૈ ?

જવાબ : જાઈઝ હૈ મગર અદબ યેહી હૈ કે સર નંગા ન હો. મુસ્તહબ યેહ હૈ કે બા વુઝૂ કિબ્લા રૂ અચ્છે કપળે પેહન કર તિલાવત કરે. મુમકિન હો તો ઈમામા બાન્ધ કર, ખુશ્બૂ લગા કર, દો ઝાનૂ બૈઠ કર તિલાવત કીજિએ કે જિતના અદબ સે બૈઠ કર તિલાવત કરેંગે ઉતની હી બરકતેં પાએંગે. (મદની મુઝાકરા, 8 રબીઉલ અવ્વલ 1441 હિ) (તિલાવત કે ફઝાઈલ ઓર આદાબ જાનને કે લિએ મક્તબતુલ મદીના કા રિસાલા “તિલાવત કી ફઝીલત” પઢિએ)

તકબીરે તશરીક

નવીં (9) ઝુલ હિજજતિલ હરામ કી ફજ સે તેરહવીં (13) કી અસ્ર તક પાંચોં વક્ત કી ફર્જ નમાઝે જો મસ્જિદ કી જમાઅતે ઊલા કે સાથ અદા કી ગઈ ઉન મેં એક બાર બુલન્દ આવાઝ સે તકબીર કેહના વાજિબ હૈ ઓર ત્રીન બાર અફઝલ. ^(227/1, تبیین الحقائق)

ઈસે તકબીરે તશરીક કેહતે હૈં ઓર વોહ યેહ હૈ.

اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ أَكْبَرُ وَبِالْحَمْدِ
(توضیح الإصرار مع رد المحتار، 3/71)

દારુલ ઈફતા એહલે સુન્નાત

દારુલ ઈફતા એહલે સુન્નાત (દાવતે ઈસ્લામી) મુસલમાનોં કી શરઈ રાહનુમાઈ મેં મસરૂફે અમલ હે. તહરીરી, ઝબાની, ફોન ઓર દીગર ઝરાએઅ સે મુલક વ બેરને મુલક સે હઝારહા મુસલમાન શરઈ મસાઈલ દરયાફત કરતે હેં, જિન મેં સે ચાર મુન્તાબબ ફતાવા ઝૈલ મેં દર્જ કિએ જા રહે હેં :

❶ કુરબાની કે જાનવર સે મન્ફેઅત હાસિલ કરના કેસા ?

સવાલ : કયા ફરમાતે હેં ઉલમાએ કિરામ ઈસ મસ્અલે કે બારે મેં કે કબ્લે ઝબ્હ કુરબાની કે જાનવર સે મન્ફેઅત હાસિલ કરના મન્અ હૈ ઈસ સે કયા મુરાદ હૈ ? નીઝ યેહ ભી વઝાહત ફરમા દેં કે કુરબાની કે જાનવર સે મન્ફેઅત કા હુસૂલ કબ સે મન્અ હોગા ?

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اَللّٰهُمَّ هَذَا يَوْمُ الْقِيَامِ وَالْحَقُّ وَالْقَوَابِ

જિસ જાનવર પર કુરબાની કી નિયત કર લી જાએ તો ઉસ સે અબ કિસી ભી કિસ્મ કી મન્ફેઅત (યાની ફાએદા) હાસિલ કરના જાઈઝ નહીં, કયૂંકે વોહ જાનવર અપને તમામ અજઝા કે સાથ કુર્બત (યાની નેકી) કે લિએ મુતઅય્યન હો ચુકા હૈ ઓર યેહ કુર્બત ઉસી વકત હાસિલ હોગી જબ **اَللّٰهُمَّ** કે નામ પર ઉસ જાનવર કા ખૂન બહાયા જાએ, લેહાઝા જબ તક જાનવર સે યેહ અસ્લ ગરઝ હાસિલ ન હો જાએ તબ તક ઈસ સે હર કિસ્મ કા ઈન્તેફાઅ (Obtaining Benefit) મકરૂહ વ મમનૂઅ હૈ. રહી યેહ બાત કે ઈસ મન્ફેઅત સે કયા મુરાદ હૈ ? તો ઈસ સે મુરાદ અપને કિસી કામ કે લિએ ઉસ જાનવર સે ફાએદા ઉઠાના હૈ. ફુકહાએ કિરામ ને ઈસ કી કઈ મિસાલેં બયાન કી હેં, જેસે અપને કિસી કામ કે લિએ કુરબાની કે જાનવર કે બાલ કાટ લેના, ઈસ કા દૂધ દોહના, ઈસ કી ઊન ઓર દૂધ કો

બેચના, ઈસ પર સવારી કરના, ઈસ પર કોઈ ચીઝ લાદના યા ઈસ કો કિરાએ પર દે દેના વગૈરા.

અલબત્તા યેહ મસ્અલા ઝેહન નશીન રહે કે અગર કિસી શખ્સ ને કુરબાની કે જાનવર કી ઊન કાટ લી યા ઈસ કા દૂધ દોહ લિયા તો ઈસ પર લાઝિમ હૈ કે વોહ ઉસે સદકા કરે ઓર જાનવર કો ઉજરત પર દેને કી સૂરત મેં વોહ ઉજરત સદકા કરે, ઈસી તરહ કુરબાની કે જાનવર કો ઈસ્તેમાલ કરને કી સૂરત મેં અગર ઈસ જાનવર મેં કુછ કમી આ ગઈ તો ઈસ કમી કી મિકદાર મેં રકમ સદકા કરે.
 (رد المحتار، 544/9، ملتقطاً، حاشية الطحاوی علی الدر المختار، 167/4، فتاوی رضویہ، 511/20، 512، ملخصاً، بهار شریعت، 347/3)
 وَاللّٰهُ اَعْلَمُ عَزَّوَجَلَّ وَرَسُوْلُهُ اَعْلَمُ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم

❷ ખસ્સી કરને કી વજહ સે એક કપૂરા ઝાએઅ હો જાએ તો ?

સવાલ : કયા ફરમાતે હેં ઉલમાએ કિરામ ઈસ મસ્અલે કે બારે મેં કે એક બકરે કો ખસ્સી કિયા ગયા, ખસ્સી કરને કે દૌરાન ઈસ કા એક કપૂરા ખરાબ હો ગયા, જિસ કો બાદ મેં નિકાલના પળા, લેકિન વોહ બકરા મુકમ્મલ તૌર પર ખસ્સી હો ગયા. જિસ પર બાઝ લોગોં ને કેહના શુરૂઅ કર દિયા કે ઈસ કા ચૂંકે એક કપૂરા નિકાલા ગયા હૈ ઈસ લિએ ઈસ કી કુરબાની નહીં હો સકતી, અબ પૂછના યેહ હૈ કે આયા ઈસ એક કપૂરે વાલે બકરે કી કુરબાની હો સકતી હૈ યા નહીં ? શરઈ રાહનુમાઈ ફરમા દેં.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الْجَوَابُ بِعَوْنِ إِلَهِكَ الْوَقَابِ اللَّهُمَّ هِدَايَةَ الْحَقِّ وَالْقَوَابِ

પૂછી ગઈ સૂરત મેં ખસી બકરે મેં એક કપૂરા
કમ હોને કી વજહ સે ઈસ કી કુરબાની જાઈઝ હૈ, કયૂંકે
અગર કિસી બકરે કે દોનો કપૂરે ઓર ઉઝવે તનાસુલ કો
ભી કાટ લિયા જાએ, તો ફુકહાએ કિરામ ને એસે બકરે
કી ભી કુરબાની કરને કો જાઈઝ કરાર દિયા હૈ. લેહાઝા
અગર બકરે કા એક હી કપૂરા નિકાલા ગયા હો, તો ઉસ
કી કુરબાની તો બદરજએ ઓલા જાઈઝ હોગી, કયૂંકે
ખસી બકરે મેં કપૂરોં કો કાટના, ઓબ નહીં હૈ કે ઈસ કી
વજહ સે કુરબાની નાજાઈઝ હો. ઓર જિન લોગોં ને
યેહ કહા કે એસે ખસી બકરે કી કુરબાની નહીં હો
સકતી, ઉન કા કેહના ગલત હૈ, ઓર એસે લોગોં કો
ચાહિએ બગૈર ઉલમા સે પૂછે મસ્અલા બતાને સે ગુરેઝ
કિયા કરે, ઓર ગલત મસ્અલા બતાને કી વજહ સે
તૌબા ભી કરે. (ફતાવૈ આલમગીર, 367/5, 458/20)

وَاللَّهُ أَعْلَمُ عَزَّوَجَلَّ وَرَسُولُهُ أَعْلَمُ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ

3 કુરબાની કા જાનવર ખરીદને કે બાદ દીગર અફરાદ કો શરીક કરના કેસા ?

સવાલ : કયા ફરમાતે હૈં ઉલમાએ કિરામ ઈસ
મસ્અલે કે બારે મેં કે અગર કોઈ સાહિબે નિસાબ યા
શરઈ ફકીર શખ્સ કુરબાની કી નિયત સે જાનવર ખરીદ
લે તો કયા ખરીદને કે બાદ ઉસ મેં દીગર અફરાદ કો
શરીક કર સકતા હૈ ?

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الْجَوَابُ بِعَوْنِ إِلَهِكَ الْوَقَابِ اللَّهُمَّ هِدَايَةَ الْحَقِّ وَالْقَوَابِ

શરઈ ફકીર ને અગર કુરબાની કી નિયત સે
જાનવર ખરીદા તો ઉસ કે લિએ વોહ જાનવર
મુતઅય્યન હો ગયા અબ ઈસ પર વોહી જાનવર
કુરબાન કરના વાજિબ હૈ ન ઉસે બદલ સકતા હૈ ઓર ન
હી ઉસ મેં કિસી કો શરીક કર સકતા હૈ.

અલબત્તા અગર ગની ને જાનવર ખરીદા તો
ઉસ પર વોહી જાનવર કુરબાન કરના વાજિબ નહીં બલ્કે
વોહ ઉસી કી મિસ્લ યા ઉસ સે કીમતી જાનવર સે બદલ
ભી સકતા હૈ ઓર ઉસ મેં દીગર અફરાદ કો શરીક ભી

કર સકતા હૈ. હાં યેહ ઝરૂરી હૈ કે અગર જાનવર ખરીદતે
વક્ત ઉસ કી નિયત યેહ થી કે ઉસે અપની તરફ સે હી
કુરબાન કરેગા તો અબ ઉસ મેં દીગર અફરાદ કો શરીક
કરના મકરૂહ હૈ અગર્યે ફિર ભી કુરબાની સબ કી હો
જાએગી ઓર અગર ખરીદતે વક્ત હી નિયત થી કે
કોઈ શરીક મિલા તો શામિલ કર લૂંગા તો અબ કિસી કો
શરીક કરના બિલા કરાહત જાઈઝ હૈ.

(ફતાવૈ આલમગીર, 304/5, 351/3)

وَاللَّهُ أَعْلَمُ عَزَّوَجَلَّ وَرَسُولُهُ أَعْلَمُ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ

4 મુસાફિર કી કુરબાની કા હુકમ

સવાલ : કયા ફરમાતે હૈં ઉલમાએ કિરામ ઈસ
મસ્અલે કે બારે મેં કે અગર કોઈ સાહિબે નિસાબ શખ્સ
અથ્યામે નહર કે પેહલે દો દિન તક તો મુકીમ હૈ લેકિન
આખિરી દિન ઉસ ને સફર કરના હૈ ઓર વોહ સારા
દિન ઉસ કા સફર મેં ગુઝર જાએગા તો કયા ઈસ સૂરત
મેં ઉસ પર કુરબાની વાજિબ હોગી યા નહીં ?

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْجَوَابُ بِعَوْنِ إِلَهِكَ الْوَقَابِ اللَّهُمَّ هِدَايَةَ الْحَقِّ وَالْقَوَابِ

કુરબાની કે વાજિબ હોને કે લિએ કુરબાની કી
દીગર શરાઈત કે સાથ સાથ ચૂંકે મુકીમ હોના ભી શર્ત હૈ
ઓર કુરબાની મેં વુજૂબ યા અદમે વુજૂબ મેં આખિરી
વક્ત કા એતેબાર હૈ, લેહાઝા અગર સાહિબે નિસાબ
શખ્સ આખિરી વક્ત મેં મુસાફિર હો જાતા હૈ તો
કુરબાની ઉસ પર વાજિબ નહીં હોગી.

(બદાઈઅલ સનાઈઅ, 196/4, મહિપત બરહાન, 87/6)

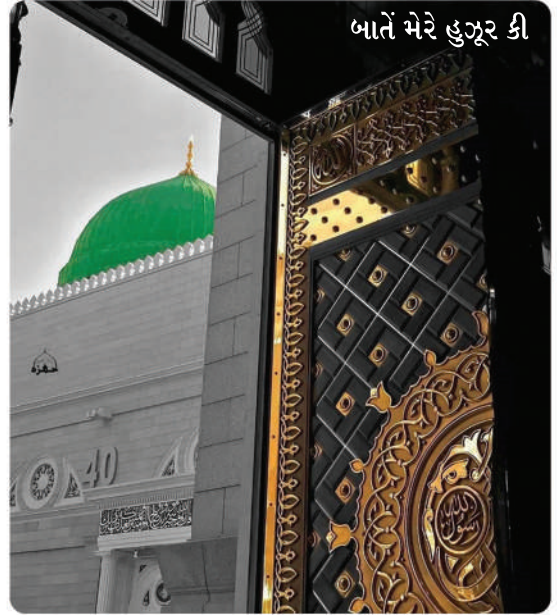
وَاللَّهُ أَعْلَمُ عَزَّوَجَلَّ وَرَسُولُهُ أَعْلَمُ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ

તલફુઝ દુરુસ્ત કીબિઓ

Correct Your Pronunciation

ગલત તલફુઝ	સહીહ તલફુઝ
અકતબાસ / ઈકતબાસ	ઈકતેબાસ
ઈકતદા / અકતદા	ઈકતેદા
અન્આમ / ઈનામ	ઈન્આમ
અલહાક	ઈલહાક
અશકાલ	ઈશકાલ

(ઉદ્દૂ લુગત જિદ્દ, 1)

દૂરો નઝદીક કે સુનને વાલે વોહ કાન

કાશિફ શેહઝાદ અત્તારી મદની

ફરમાતે હૈં : માલૂમ હોતા હૈ કે ખુદ ગોશત ને હુઝૂર (ﷺ) કો ખબર દી કે મુઝ મેં ઝેહૂર મિલા હૈ. (6) **આસ્માન કી આવાઝ સુન લેતે :** ફરમાને મુસ્તફા હૈ ﷺ યાની બેશક મેં આસ્માન કે ચરચરાને કી આવાઝ સુનતા હૂં. (7) **ફરિશ્તોં ઓર જન્નતી હૂર કી સુનને કી તાકત :** 2 ફરામીને મુસ્તફા ﷺ : 1 **إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ وَكُلَّ مَلَائِكَةٍ لَا** યાની **أَذْكُرُ عِنْدَ عَذِيٍّ مُسْلِمٍ قِيَصَّيْنِ عَنْكَ إِلَّا قَالَ ذَاكَ الْبَلْكَانِ عَفَرَ اللَّهُ لَكَ** યાની બેશક **અલ્લાહ** પાક ને મેરે સાથ દો ફરિશ્તે મુકરર ફરમાએ હૈં. જબ કિસી મુસલમાન કે પાસ મેરા ઝિક હો ઓર વોહ મુઝ પર દુરુદ ભેજે તો વોહ ફરિશ્તે કેહતે હૈં : **અલ્લાહ** તેરી મગફિરત ફરમાએ. (8) ઇસ હદીસ સે માલૂમ હુવા કે યેહ દોનોં ફરિશ્તે હર ઉમ્મતી કા દુરુદ સુનતે હૈં. (9) 2 જબ દુન્યા મેં કોઈ ઓરત અપને શોહર કો તક્લીફ પહુંચાતી હૈ તો હૂરોં મેં સે એક શખ્સ કી બીવી કેહતી હૈ : **અલ્લાહ** તુઝે હલાક કરે ! ઇસે તક્લીફ મત પહુંચા ! યેહ તેરે પાસ મેહમાન હૈ ઓર

અલ્લાહ પાક ને અપને પ્યારે હબીબ ﷺ કો એસી ગૈર મામૂલી કુવ્વતે સમાઅત યાની સુનને કી તાકત (Listening Power) અતા ફરમાઈ હૈ કે આપ ઉન આવાઝોં કો ભી સુન લેતે હૈં જિન્હેં કોઈ ઓર નહીં સુનતા. (1) સરકારે દો આલમ ﷺ કી ઇસ અઝીમ ખુસૂસિયત સે મુતઅલ્લિક કુછ તફ્સીલ મુલાહઝા ફરમાઈએ :

હર આવાઝ કો સુનના : રેહ્મતે આલમ

ﷺ કા મુબારક ફરમાન હૈ :

إِنِّي أَرَى مَا لَا تَرَوْنَ وَأَسْمَعُ مَا لَا تَسْمَعُونَ યાની મેં હર ઉસ ચીઝ કો દેખતા હૂં જિસે તુમ નહીં દેખતે ઓર હર ઉસ આવાઝ કો સુનતા હૂં જિસે તુમ નહીં સુનતે. (2)

શારેહે બુખારી સદરુલ ઉલમા હઝરતે અલ્લામા મૌલાના સય્યિદ ગુલામ જીલાની મેરઠી ઇસ રિવાયત કે તહ્ત ફરમાતે હૈં : હર વોહ આવાઝ ઇસ મેં દાખિલ હૈ જિસ કો મુખાતબૈન (યાની જિન સે ખિતાબ ફરમાયા) નહીં સુનતે ખ્વાહ વોહ આલમ કે કિસી ગોશે સે ઉઠે, કુર્એ ઝમીન કી હો યા કુર્એ આબ કી, કુર્એ હવા કી હો યા કુર્એ નાર કી, કુર્એ સમાવાત કી હો યા અર્શ વ કુર્સી કી, ખ્વાહ ઇન્સાન કી આવાઝ હો યા હૈવાનાત કી, નખાતાત (પૌદોં વગૈરા) કી હો યા જમાદાત (પથ્થર વગૈરા બે જાન ચીઝોં) કી, જિન્નાત કી હો યા ફરિશ્તોં કી યા એસી મખ્લૂક કી આવાઝ હો જિસ કો હમ નહીં જાનતે. ગર્ઝ કે તમામ આલમ (Whole Universe) કી જુમ્લા આવાઝોં પર યેહ કલિમા મુશ્તમિલ હૈ. (3)

દૂરો નઝદીક કે સુનને વાલે વોહ કાન

કાને લાલે કરામત પે લાખોં સલામ (4)

ભુની હુઈ બકરી કી બાત સુન લી : એક ગૈર મુસ્લિમ ઓરત ને ભુની હુઈ બકરી મેં ઝેહૂર (Poison) મિલા કર રસૂલે ખુદા ﷺ કી ખિદમત મેં પેશ કિયા. **અલ્લાહ** કે હબીબ ﷺ ને ઉસ ઓરત સે ફરમાયા : **أَسْنَيْتِ هَذِهِ الشَّاةُ** યાની કયા તૂ ને ઇસ બકરી મેં ઝેહૂર મિલાયા હૈ ? ઉસ ને પૂછા : આપ કો કિસ ને ખબર દી ? ઇરશાદ ફરમાયા : **أَخْبَرْتَنِي هَذِهِ بَرِيَّةٌ** યાની મુઝે બકરી કે ઇસ બાઝૂ ને ખબર દી જો મેરે હાથ મેં હૈ. (5) મુફતી અહમદ યાર ખાન **અલ્લાહ** ઇસ હદીસ કે તહ્ત

સદરુલ ઉલમા લિખતે હું : બેશક સરવરે
કાએનાત, ફપ્રે મૌજૂદાત, તાજદારે અમ્બિયા, મેહબૂબે

કિબ્રિયા صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ હર ઉમ્મતી કા દુરુદો સલામ બગોશે ખુદ (યાની અપને કાનોં સે) સુનતે હૈં ખ્વાહ વોહ ઝમીન કે કિસી ભી ગોશે મેં બસને વાલા હો યા ફલક કે કિસી હિસ્સે મેં, ખ્વાહ ખુશ્કી ઔર દરિયા મેં રેહતા હો યા ઝમીન ઔર આસ્માન કી દરમિયાની ફજા મેં. ગરઝ કે આલમ કે કિસી હિસ્સે મેં ભી હો, ઉસ કા દુરુદો સલામ બગોશે ખુદ સુનતે હૈ. ફિર દુરુદો સલામ પર ઈન્હેસાર નહીં બલ્કે હર મખ્લૂક કી હર આવાઝ સુનતે હૈં ઔર હર મખ્લૂક કો બ ચશ્મે ખુદ (યાની અપની મુબારક આંખોં સે) દેખતે હૈં. ⁽¹³⁾

નહીં હૈ કુછ અર્ઝ કી ઝરૂરત કે ઉન પે રૌશન હૈ સબ કી હાલત
રસૂલે અકરમ સમીઅ ભી હૈં બસીર ભી હૈં અલીમ ભી હૈં⁽¹⁴⁾

સિદ્રતુલ મુન્તાહા કી આવાઝ સુન લેતે : આરિફ બિલ્લાહ હઝરતે સચ્ચિદ્વાના ઇમામ અબ્દુલ વહ્દાબ શારાની رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ ફરમાતે હૈં : **અલ્લાહ** કે હબીબ صَلَّی اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ સિદ્રતુલ મુન્તાહા પર મૌજૂદ હઝરતે સચ્ચિદ્વાના જિબ્રીલે અમીન عَلَيْهِ السَّلَام કે પરોં કે સર સરાહટ સુન લિયા કરતે. ⁽¹⁵⁾ **મુબારક કાનોં કી શાન :** ઇમામે એહ્લે સુન્નત ઇમામ અહમદ રઝા ખાન عَلَيْهِ اللهُ رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ ફરમાતે હૈં : બ અતાએ ઇલાહી હુઝૂર (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ) કી કુવ્વતે સામેઆ (યાની સુનને કી તાકત) તમામ શર્ક વ ગર્બ (East and West) કો મુહીત (યાની ઘેરે હુવે) હૈ, સબ કી અર્જે આવાઝે ખુદ સુનતે હૈં, અગર્યે આદાબે દરબારે શાહી કે લિએ મલાએકા અર્જે દુરૂદ વ અર્જે આમાલ કે લિએ મુકરર (Appointed) હૈં. બિલાશુબા અર્શ વ ફર્શ કા હર ઝર્રા ઉન કે પેશે નઝર હૈ ઔર અર્જો સમા (યાની ઝમીનો આસ્માન) કી હર આવાઝ ઉન કે ગોશ (યાની કાન) મુબારક મેં હૈ. ⁽¹⁶⁾

કાન હૈં કાને કરમ જાને કરમ
આંખ હૈં યા ચશ્મએ તન્વીર હૈં⁽¹⁷⁾

(1) سبل الھدیٰ والرشد، 27/2، سیدنا محمد رسول اللہ، ص 51 (2) ابن ماجہ، 4/464، حدیث: 4190 (3) بشیر القاری، ص 14 (4) حدائق بخشش، ص 300 (5) ابوداؤد، 4/229، حدیث: 4510 ملخصاً (6) مرآۃ المناجیح، 8/248 (7) معجم کبیر، 3/201، حدیث: 3122 (8) معجم کبیر، 3/89، حدیث: 2753 (9) بشیر القاری، ص 16 (10) ابن ماجہ، 2/498، حدیث: 2014 (11) بشیر القاری، ص 16 (12) الدر المنثور، ص 156، القول البدیع، ص 321 (13) بشیر القاری، ص 13 (14) قبائلہ بخشش، ص 209 (15) کشف الغمۃ، 2/64 (16) فتاویٰ رضویہ، 29/546 (17) ذوق نعت، ص 239

આઝમાઈશોં કી એક હિક્મત યેહ હે કે ઈસ સે ગુનાહ મુઆફ હોતે હેં યુનાન્હે, નબિયે કરીમ صَلَّی اللہُ عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ને ઈરશાદ ફરમાયા : મુસલમાન કો જો થકાવટ, બીમારી, પરેશાની, ગમ, તકલીફ ઔર સદમા પહુંચે યહાં તક કે ઈસ કે પૈર મેં કોઈ કાંટા હી યુભે તો **اَللّٰہُ** તઆલા ઈન કે સબબ ઈસ કે ગુનાહ મિટા દેતા હૈ. ⁽¹⁾ એક જગહ રસૂલુલ્લાહ صَلَّی اللہُ عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ને ઈરશાદ ફરમાયા : મુસલમાન મર્દ વ ઔરત કે જાન, માલ ઔર ઔલાદ મેં હમેશા મુસીબત રેહતી હૈ યહાં તક કે વોહ **اَللّٰہُ** તઆલા સે ઈસ હાલ મેં મિલતા હૈ કે ઈસ પર કોઈ ગુનાહ નહીં હોતા. ⁽²⁾

અરલ મરઅલા : અબ રહી વોહ બાત જિસ પર સેક્યૂલર, લિબરલ લોગોં કો મુસલમાન કેહલા કર ભી સબ સે ઝિયાદા ગુસ્સા આતા હૈ કે ગુનાહોં કી વજહ સે ભી મુસીબતેં, પરેશાનિયાં, બીમારિયાં ઔર વબાએં આતી હેં યા નહીં ? ઔર ગુનાહોં મેં ભી સબ સે ઝિયાદા નારાઝી ઉન લોગોં કો જિસ ગુનાહ પર હોતી હૈ વોહ બે હયાઈ હૈ. ઉન કે દિલોં કી ખ્વાહિશ હૈ કે ઈસ મનપસન્દ, ખુશ કુન, નફસ પરવર ગુનાહ કે બારે મેં હરગિઝ કુછ કલામ ન કિયા જાએ. અબ હમ ઈસ કા તફસીલ સે જવાબ દેતે હેં. જવાબ યેહ હૈ કે ગુનાહોં ઔર બે હયાઈયોં કી વજહ સે યકીનન મુસીબતેં ઔર વબાએં આતી હેં ઔર અગર આપ મુસલમાન હેં તો આપ કો કુરઆન કી ઉન આયાત પર ઈમાન રખના હી હોગા જિન મેં યેહ સબ ચીઝેં બયાન કી હેં. મુસલમાન હોતે હુવે યેહ નહીં હો સકતા હૈ કે આધી આયાત માન લેં ઔર આધી કા ઈન્કાર કર કે તાગૂતોં યાની ઈસ્લામ દુશ્મન ફલ્સફિયોં પર ઈમાન રખેં.

ગુનાહોં કી વજહ સે ભી મુસીબતેં આતી હેં યુનાન્હે, કુરઆન ફરમાતા હૈ :

﴿وَمَا أَصَابَكُمْ مِنْ مُّصِيبَةٍ فَبِمَا كَسَبَتْ أَيْدِيكُمْ يُعْذِرُ عَنْ كَثِيرٍ﴾ ઔર તુમ્હેં જો મુસીબત પહુંચી વોહ તુમ્હારે હાથોં કે કમાએ હુવે આમાલ કી વજહ સે હૈ ઔર બહુત કુછ તો **اَللّٰہُ** મુઆફ ફરમા દેતા હૈ. ⁽³⁾ દૂસરી આયત મેં ફરમાયા :

﴿ظَهَرَ الْفَسَادُ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ بِمَا كَسَبَتْ

أَيْدِي النَّاسِ لِيُذِيقَهُمْ بَعْضَ الَّذِي عَمِلُوا لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ﴾

ખુશકી ઔર તરી મેં ફસાદ ઝાહિર હો ગયા ઉન બુરાઈયોં કી વજહ સે જો લોગોં કે હાથોં ને કમાઈ તાકે **اَللّٰہُ**

ક્યા વબાએં ગુનાહોં કી વજહ સે આતી હેં ?

(દૂસરી ઔર આબિરી કિસ્ત)

મુફતી મુહમ્મદ કાસિમ અતારી

ઉન્હેં ઉન કે બાઝ કામોં કા મઝા ચખાએ તાકે વોહ બાઝ આ જાએ. ⁽⁴⁾ અબ મેરા સવાલ યેહ હૈ કે વોહ તમામ લોગ જો ખુદ કો મુસલમાન કેહતે હેં ઉન કા ઈન આયાત પર ઈમાન હૈ યા નહીં ? અગર હૈ ઔર ઉમ્મીદ હૈ કે હોગા તો ખુદ હી બતાએં કે બુરે આમાલ કે સબબ તકલીફ આના કુરઆન સે સાબિત હુવા યા નહીં ઔર વોહ ભી સાબિકા ઉમ્મતોં કા નહીં બલકે ઈસી ઉમ્મત કા બયાન હો રહા હૈ.

અબ આઈએ ઝરા બે હયાઈ કી વજહ સે દુન્યા મેં સઝા વ અઝાબ કી તરફ, તો ખુદા કા ફરમાન સુનેં :

﴿إِنَّ الَّذِينَ يُجُودُونَ أَنْفُسِهِمْ فِي الْفَاسِقَةِ إِلَىٰ مَنْ أَمَّاؤَالَهُمْ عَذَابُ أَلِيمٍ

فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ﴾

બેશક જો લોગ ચાહતે હેં કે મુસલમાનોં મેં બે હયાઈ કી બાત ફેલે ઉન કે લિએ દુન્યા ઔર આબિરત મેં દર્દનાક અઝાબ હૈ ઔર **اَللّٰہُ** જાનતા હૈ ઔર તુમ નહીં જાનતે. ⁽⁵⁾

ઈસી બે હયાઈ સે બીમારિયાં ફેલને કે મુતઅલ્લિક નબિયે કરીમ صَلَّی اللہُ عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કા ફરમાન

ભી પઢ લે, ફરમાયા : જિસ કૌમ મેં ઝિનાકારી યા સૂદ ખોરી આમ હો જાએ વોહ અપને લિએ **અલ્લાહ** કે અઝાબ કો હલાલ કર લેતી હૈ. ⁽⁶⁾ દૂસરી હદીસે મુબારક મેં હૈ કે જબ તુમ પાંચ ચીજોં મેં મુબતલા હો જાઓ ઔર મેં ઈસ બાત સે **અલ્લાહ** કી પનાહ માંગતા હૂં કે તુમ ઈન ચીજોં મેં મુબતલા હો, (ઈન મેં પેહલી ચીઝ બયાન ફરમાઈ) પેહલી યેહ કે જિસ કૌમ મેં બે હયાઈ અલાનિયા હોને લગે તો ઉસ મેં તાઊન ઔર ઐસી ઐસી બીમારિયાં ફૈલ જાતી હૈં જો ઉન સે પેહલે લોગોં મેં ન થી. ⁽⁷⁾

આયાત વ અહાદીસ સે વાઝેહ હુવા કે ગુનાહોં કે સબબ ભી બીમારિયાં - મુસીબતેં આતી હૈં. અબ રહી યેહ બાત કે ક્યા હમ કિસી મુતઅય્યન બીમારી યા વબા કે બારે મેં કેહ સકતે હૈં કે યેહ ગુનાહોં કી વજહ હી સે હૈ તો ઈસ કા જવાબ યેહ હૈ કે જબ આફાત વ મસાઈબ કે મુખ્તલિફ અસ્બાબો મકાસિદ હૈં તો આમ અલ્ફાઝ મેં તો કેહ સકતે હૈં કે મુસીબતેં ગુનાહોં કી વજહ સે આતી હૈં લેકિન કિસી ખાસ મુસીબત ઔર ખાસ ફટ કે બારે મેં અઝાબ કા મુતઅય્યન હુકમ નહીં લગાયા જા સકતા હૈ. હાં ! એહતિમાલ હોતા હૈ લેકિન લિબરલ્લા ઔર સેક્યુલર્ઝ કા અઝાબ હોને કા મઝાક ઉઠાના સરા સર બાતિલ હૈ. હમારે ઊપર કે કલામ સે બહુત સે એતેરાઝાત કા જવાબ વાઝેહ હો જાએગા મસલન જો લોગ કેહતે હૈં કે અગર વબાઓં અઝાબ હૈં તો સહાબએ કિરામ વબાઓં કા શિકાર ક્યૂં હુવે ? તો જવાબ યેહ હૈ કે ઉન કે લિએ અઝાબ નહીં બલ્કે બુલન્દિએ દરજાત કા સબબ હૈ. જો કેહતે હૈં કે અગર વબાઓં અઝાબ હૈં તો આમ મુસલમાન ઈસ મેં ક્યૂં મુબતલા હૈં તો ઈસ કા જવાબ હૈ કે બહુત સે મુસલમાનોં કે હક મેં યેહ તમ્બીહ હૈ ઔર બહુત સે ગુનાહગારોં કે લિએ ગુનાહોં કી મુઆફી કા ઝરીઆ હૈ ઔર બહુત સે મુસલમાનોં કે લિએ ઈમ્તિહાન હૈ ઔર બહુત સે બદકારોં કે લિએ અઝાબ હૈ ઔર બહુત સે લોગ જિન કો કોઈ તક્લીફ નહીં પહુંચી ઉન કે લિએ દૂસરોં કો દેખ કર ઈબ્રત કા મોકઅ હૈ યા બહુત સે બદકારોં કે લિએ ઢીલ હૈ. અબ યેહ સવાલ હૈ કે બળે બળે ગુનાહગાર યા બે હયાઈ મેં રૂબે હુવે મુલ્ક યા અલાકે યા લોગ તો ઈસ કા શિકાર નહીં હુવે હાલાંકે ઉન કો સબ સે પેહલે શિકાર હોના

ચાહિએ થા તો ઈસ કા જવાબ યેહ હૈ કે આપ કી યેહ ઔકાત નહીં કે ખુદા કો મશ્વરે દેં કે વોહ યેહ કરે ઔર યેહ ન કરે. ઉસ કી શાન **قُلُوبُ الْمَلَأُوا** હૈ. વોહ અલીમો હકીમ હૈ. ઉસ સે નહીં પૂછા જાએગા કે ફુલાં કામ ક્યૂં કિયા ઔર ફુલાં ક્યૂં નહીં કિયા, હાં ! બન્દોં સે પૂછા જાએગા કે અપને આમાલ કા હિસાબ દો, લેહાઝા મુફત કા ચૌધરી બનને કી હાજત નહીં.

અબ રહા યેહ સવાલ કે જબ અઝાબ હોના મુતઅય્યન નહીં તો ફિર તૌબા ઓ ઈસ્તિગફાર કા ક્યૂં કહા જાતા હૈ ? તો ઈસ કા જવાબ નબિયે કરીમ **صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ** કે અમલો સુન્નત વ તાલીમ મેં મૌજૂદ હૈ ઔર વોહ યેહ હૈ કે તૌબા ઓ ઈસ્તિગફાર કે લિએ ઝરૂરી નહીં કે કતઈ તૌર પર સાબિત હો કે મૌજૂદા તક્લીફ અઝાબે ઈલાહી હી હૈ ? બલ્કે અઝાબ હોને કે એહતિમાલ પર ભી તૌબા ઓ ઈસ્તિગફાર કરના સુન્નત બલ્કે ઈસ કા હુકમ હૈ. આઈએ ! આપ કો નબિયે કરીમ **صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ** કા અમલ બતાતા હૂં, હઝરતે આઈશા સિદીકા **رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهَا** ફરમાતી હૈં કે જબ આંધી આતી તો હુઝૂરે અકદસ **صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ** યેહ દુઆ પઢતે :

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ خَيْرَهَا وَخَيْرَ مَا فِيهَا وَخَيْرَ مَا أُرْسِلَتْ بِهِ وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّهَا وَشَرِّ مَا فِيهَا وَشَرِّ مَا أُرْسِلَتْ بِهِ ઐ **અલ્લાહ** ! મેં તુઝ સે ઈસ હવા કી ભલાઈ ચાહતા હૂં ઔર જો ઈસ હવા મેં બારિશ વગૈરા હો ઉસ કી ભલાઈ ચાહતા હૂં ઔર જિસ ગરઝ કે લિએ યેહ ભેજી ગઈ ઉસ કી ભલાઈ ચાહતા હૂં, ઐ **અલ્લાહ** ! મેં ઈસ હવા કી બુરાઈ સે પનાહ માંગતા હૂં ઔર જો ચીઝ ઈસ મેં હૈ ઔર જિસ ગરઝ સે યેહ ભેજી ગઈ હૈ ઈસ કી બુરાઈ સે પનાહ માંગતા હૂં.

ઔર જબ આસ્માન પર બાદલ ગરજતે તો ચેહરએ અન્વર કા રંગ તબ્દીલ હો જાતા ઔર ખૌફ કી વજહ સે કભી અન્દર તશરીફ લાતે, કભી બાહર તશરીફ લે જાતે ઔર જબ બારિશ હો જાતી તો આપ કા ખૌફ દૂર હો જાતા. મેં ને અર્ઝ કિયા : યા રસૂલલ્લાહ ! લોગ જબ અબ્ર દેખતે હૈં તો ખુશ હોતે હૈં કે બારિશ કે આસાર માલૂમ હુવે મગર આપ પર એક ગિરાની મેહસૂસ હોતી હૈ. હુઝૂર **صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ** ને ઈરશાદ ફરમાયા : આઈશા ! મુઝે ઈસ કા ક્યા ઇતમીનાન હૈ કે ઈસ મેં અઝાબ ન હો. કૌમે આદ કો હવા કે સાથ અઝાબ દિયા ગયા થા, વોહ અઝાબ કો દેખ કર ખુશ

ફૈઝાને મદીના (માસિક)

હુવે થે. (કે ઈસ મેં હમારે લિએ પાની બરસાયા જાએગા હાલાંકે ઉસ મેં અઝાબ થા).⁽⁸⁾ **اَللّٰهُمَّ اِنِّىْ اَسْأَلُكَ** કા ઈરશાદ હૈ : ﴿لَقَدْ اَرْسَلْنَا رَاوَدًا عَارِضًا مُّسْتَقْبِلَ اَوْدِيَّتِهِمْ قَالَ لَوْ هَا هُنَا عَارِضٌ مُّبِطٌ لَّا بُدَّ لَكُمْ فَاَسْتَجَبْتُمْ بِهِ ۚ رِيحٌ فِيْهَا عَذَابٌ اَلِيْمٌ ۚ ثُمَّ وُفِّيَكُمْ سُوءَ مَا كُنْتُمْ تَسْتَعْجِلُوْنَ ۚ ثُمَّ اَرْسَلْنَا صَحْوًا يَّامِرًا فَاَصْحَوْا الْاَيْرَآىِۚ اَلَا مَسِيْكُنَّ ۚ كَذٰلِكَ نَجْزِيْ اَلْعٰمِلِيْنَ ۝۱۰﴾

ફિર જબ ઉન્હોં ને ઉસે (યાની અઝાબ કો) બાદલ કી સૂરત મેં ફેલા હુવા અપની વાદિયોં કી તરફ આતા હુવા દેખા તો કેહને લગે : યેહ હમેં બારિશ દેને વાલા બાદલ હૈ. (કહા ગયા કે નહીં) બલ્કે યેહ તો વોહ હૈ જિસ કી તુમ ને જલ્દી મચાઈ થી, યેહ એક આન્વી હૈ જિસ મેં દર્દનાક અઝાબ હૈ. યેહ અપને રબ કે હુકમ સે હર ચીઝ કો તબાહ કર દેતી હૈ તો સુબહ કો ઉન કી ઐસી હાલત થી કે ઉન કે ખાલી મકાન હી નઝર આ રહે થે. હમ મુજરિમોં કો ઐસી હી સજા દેતે હેં.⁽⁹⁾

યૂહી નબિયે કરીમ ﷺ જબ ગરજ ચમક કી આવાઝ સુનતે તો દુઆ કરતે : **اَللّٰهُمَّ اِنِّىْ اَسْأَلُكَ** : ઐ **اَللّٰهُمَّ** ! હમેં અપને ગઝબ સે હલાક ન કરના ઔર

ન હમેં અપને અઝાબ સે તબાહ કરના ઔર હમેં ઈસ સે પેહલે આફિયત અતા ફરમા.⁽¹⁰⁾

માલૂમ હુવા કે કિસી મુસીબત, પરેશાની કે અઝાબ હોને કે એહતિમાલ પર ભી તૌબા ઓ ઈસ્તિગફાર કિયા જાએગા. અબ મૌજૂદા વખા પર ગૌર કર લેં કે કયા યેહ ગુનાહોં કે સબબ હો સકતી હૈ યા નહીં ? ઔર ઈસ પર ઈસ્તિગફાર કરના ચાહિએ યા નહીં ? સુન્નતે નબવી કા તકાઝા યેહી હૈ કે ડરા જાએ કે કહીં યેહ અઝાબ ન હો ઔર સુન્નત યેહી સિખાતી હૈ કે ઈસ પર ઈસ્તિગફાર કિયા જાએ. **اَللّٰهُمَّ** તઆલા સે દુઆ હૈ કે કુરઆનો હદીસ પર ઈમાન રખને વાલોં કે દિલોં કો ટેઢે પન સે બચાએ ઔર તમામ મુસલમાનોં કી મગફિરત ફરમાએ.

(1) بخاری، 4/3، حدیث: 5641 (2) ترمذی، 4/179، حدیث: 2407 (3) 25،
اشعری، 30 (4) 21، الروم، 41 (5) 18، النور، 19 (6) الترغیب والترہیب،
3/191، حدیث: 29 (7) ابن ماجہ، 4/367، 368، حدیث: 4019 (8) مسلم،
ص 348، حدیث: 2084، 2085 (9) 26، الاختلاف، 24، 25 (10) ترمذی،
5/281، حدیث: 3461

બકિયા ફરિયાદ

દીની મદારિસ કા ફાએદા : ખુશ નસીબ મુસલમાન અપની કુરબાની કી ખાલેં દાવતે ઈસ્લામી હિન્દ કો નીઝ આશિકાને રસૂલ કે દીગર મદારિસ વ જામેઆત કો દેતે હેં જિન્હેં બેચ કર કઈ મહીને કે અખરાજાત જમ્મ હો જાતે હેં. યૂં કુરબાની કી સુન્નત પર અમલ કરના ઈલ્મે દીન કી ઈશાઅત મેં ભી મુઆવિન સાબિત હોતા હૈ.

ઐ આશિકાને રસૂલ ! આપ ને કુરબાની કી સુન્નત પર અમલ કે ચન્દ દુન્યવી ફવાઈદ પઢે. અગર હમેં યેહ દુન્યવી ફવાઈદ માલૂમ ન ભી હોં તો **اَللّٰهُمَّ** પાક ઔર ઉસ કે પ્યારે હબીબ ﷺ કે હુકમ પર અમલ કરતે હુવે હમેં કુરબાની કરના ચાહિએ. કુરબાની કી અહમ્મિયત સે મુતઅલ્લિક 3 ફરામીને મુસ્તફા ﷺ મુલાહઝા ફરમાઈએ : **1** જિસ શખ્સ મેં કુરબાની કરને કી વુસ્અત હો ફિર ભી વોહ કુરબાની ન કરે તો વોહ હરગિઝ હમારી ઈદગાહ કે કરીબ ન આએ. (અબન માજે، 3/529، حدિથ: 3123) **2** આપ ﷺ આપ કી બારગાહ મેં અર્ઝ કી ગઈ : યા રસૂલલ્લાહ ! યેહ કુરબાનિયાં કયા હેં ? ઈરશાદ ફરમાયા : તુમહારે બાપ ઈબ્રાહીમ કી સુન્નત હૈ. લોગોં ને અર્ઝ કી : યા રસૂલલ્લાહ ! હમારે લિએ ઈસ મેં કયા સવાબ હૈ ? ફરમાયા : હર બાલ કે બદલે નેકી હૈ. અર્ઝ કી ગઈ : ઊન (WOOD) કા કયા હુકમ હૈ ? ફરમાયા : ઊન કે હર બાલ કે બદલે મેં નેકી હૈ. (અબન માજે، 3/531، حدિથ: 3127) **3** જિસ ને ખુશ દિલી સે તાલિબે સવાબ હો કર કુરબાની કી તો વોહ કુરબાની ઉસ કે લિએ જહન્નમ કી આગ સે હિજાબ (યાની રોક) હો જાએગી. (મેઝીબ કિયોં، 3/84، حدિથ: 2736)

મેરી તમામ આશિકાને રસૂલ સે **ફરિયાદ** હે કે ખુશ દિલી સે **اَللّٰهُمَّ** પાક કી રાહ મેં જાનવર કુરબાન કીજિએ ઔર દુન્યાવી વ ઉખરવી બરકાતો સમરાત હાસિલ કીજિએ. **اَللّٰهُمَّ** કરીમ હમારી કુરબાનિયોં કો અપની પાક બારગાહ મેં કબૂલ ફરમાએ. **اٰمِيْن يٰجَاهُ النَّبِيِّ اَلَا مِيْن صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ**

કુરબાની કે ઝરૂરી અહકામ ઔર મઝીદ માલૂમાત કે લિએ શૈખે તરીકત અમીરે એહલે સુન્નત કા ડામ્ત બ્રકાતુલ્લેહુમ્માલિયે કા રિસાલા “અબલક ઘોળે સવાર” પઢિએ.

બુઘર્ગિ દીઠ કે મુબારક ફશમીઠ

The Blessed quotes of the pious predecessors

બાઘો ંે ખુશૂ આં

❖ અકલ મેં ઇઝાફે કા નુસ્ખા ❖

જો અપના લિબાસ સાફ સુથરા રખતા હે ઉસ કી ફિકોં મેં કમી હોતી હે ઔર જો ઉમ્દા ખુશૂ લગાં ઉસ કી અકલ મેં ઇઝાફા હોતા હે. (ઈરશાદે હઝરતે સય્યિદુના ઇમામ શાફેઈ (رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ) (170/2: صفوة الصفة)

❖ કબ્ર મેં આંખે ઠન્ડી હોને કા સબબ ❖

બેશક ઇન્સાન કો કબ્ર મેં ઉસ કી ઔલાદ કી નેકી કી ખબર દી જાતી હે તાકે ઉસ કી આંખે ઠન્ડી હોં. (ઈરશાદે હઝરતે સય્યિદુના ઇમામ મુજાહિદ (رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ) (435/2: حسن التنبه)

❖ ઇબાદત કી મિઠાસ પાને કા નુસ્ખા ❖

મેં ને 50 સાલ તક અલ્લાહ પાક કી ઇબાદત કી લેકિન મુઝે ઇબાદત કી મિઠાસ ઉસ વક્ત હાસિલ હુઈ જબ મેં ને 3 થીઝોં કો છોળ દિયા : ❶ મેં ને લોગોં કો રાઝી કરને કી કોશિશ છોળ દી તો મેં હક બાત કરને પર કાદિર હો ગયા ❷ બુરે લોગોં કી સોહબત છોળી તો મુઝે નેક બન્દોં કી સોહબત હાસિલ હો ગઈ ❸ મેં ને દુન્યા કી મિઠાસ તર્ક કર દી તો મુઝે આખિરત કી મિઠાસ નસીબ હો ગઈ. (ઈરશાદે હઝરતે સય્યિદુના અહમદ બિન હર્બ (رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ) (334/9: سيرة اعلام النبلاء)

અહમદ રમા ઠા

લાઝા ગુલિશ્વાં હે આજ ભી

❖ ગોશત કે ફવાઈદ ❖

અસ્લ ગિઝા ઇન્સાન કી ગોશત હે. બેશક ઇસ કે પાને મેં જો મન્ફેઅતેં (Benefits) ઔર હમારે જિસ્મ કી ઇસ્લાહેં ઔર હમારે કુવા (યાની જિસ્માની તાકતોં) કી અફઝાઈશ (Growth) હેં ઇસ કે ગૈર સે હાસિલ નહીં,

ઔર મરગૂબી (યાની પસન્દીદગી) કી યેહ કેફિયત કે હર શખ્સ અપને વિજદાન (જાનને ઔર દરયાફત કરને કી કુવ્વત) સે જાન સકતા હે કે કેસા હી લઝીઝ ખાના હો, ચન્દ રોઝ મુતવાતિર (Continuous) પાને સે તબીઅત ઇસ સે સેર હો જાતી હે ઔર ઝિયાદા દિન ગુઝરેં તો નફરત કરને લગતી હે, બ ખિલાફ નાને ગન્દુમ (યાની ગન્દુમ કી રોટી) ગોશત કે ઉમ્ર ભર ખાં તો ઇસ સે તનફકુર નહીં હોતા.

(ફતાવા રઝવિયા, 14/554)

❖ અકીદે કી બુન્યાદ તારીખ પર નહીં હો સકતી ❖

તારીખ (History) કિસી કી તસનીફ હો મદારે અકીદા (યાની અકીદે કી બુન્યાદ) નહીં હો સકતી. મોઅરિખ (Historian) રત્બ, યાબિસ, મુસનદ, મુર્સલ, મક્તૂઅ, મોઝલ (યાની હર તરહ કી સહીહ વ ગલત બાતેં ઔર હર કિસ્મ કી રિવાયાત) સબ કુછ (અપની કિતાબોં મેં) ભર દેતે હેં. (ફતાવા રઝવિયા, 26/429)

❖ વિલાયત કે લિઁ સિલસિલઁ બૈઅત ઝરૂરી નહીં ❖

વલી હોને કો યેહ ઝરૂરી નહીં કે ઉસ સે સિલસિલઁ બૈઅત ભી જારી હો. હઝારોં સહાબઁ કિરામ رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ મેં (સે) સિફ ચન્દ સાહિબોં સે સિલસિલઁ બૈઅત હે, બાકી કિસી સહાબી સે નહીં, ફિર ઉન (સહાબઁ કિરામ عَلَيْهِمُ الرِّضْوَان) કી વિલાયત કો કિસ કી વિલાયત પહુંચ સકતી હે. (ફતાવા રઝવિયા, 26/557)

અવાર ઠા થમઠ

કિલબા પ્યારા થમઠ

❖ મન્ડી કા સબ સે બેહતરીન જાનવર ❖

સરકારે મદીના صَلَّی اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ કે (ઈસાલે સવાબ કે) લિઁ મન્ડી (માર્કેટ) કે સબ સે બેહતરીન જાનવર કી કુરબાની કરના સઆદત મન્દોં કા હિસ્સા હે.

(મદની મુઝાકરા, 5 ઝુલ હિજજતિલ હરામ 1435 હિ)

❖ બેટે પર હજ ફર્જ હો જાં તો ! ❖

માં બાપ ને હજ ન કિયા હો ઔર બેટે પર હજ ફર્જ હો જાં તો બેટે કો હજ કરના ઝરૂરી હે, નહીં કરેગા તો ગુનાહગાર હોગા.

(મદની મુઝાકરા, 8 રમઝાનુલ મુબારક 1437 હિ)

❖ મુલ્કી કાનૂન પર અમલ ❖

જો મુલ્કી કવાનીન (National Rules) શરીઅત સે ન ટકરાતે હોં ઉન પર અમલ કરના ચાહિઁ.

(મદની મુઝાકરા, 25 રમઝાનુલ મુબારક 1436 હિ)

ફૈઝાને મદીના (માસિક)

રાશિદ સર એક મશહૂર સ્કૂલ મેં સીનિયર ટીચર થે, ઉન કી ક્લાસ મેં એક નયા સ્ટુડન્ટ શકીલ દાખિલ હુવા જિસ કે વાલિદ ઉસ શેહર મેં ટ્રાન્સફર હો કર આએ થે. દો ચાર દિન તો સબ ઠીક રહા લેકિન ફિર શકીલ અફસુર્દા ઓર ઉદાસ ઉદાસ રેહને લગા. ક્લાસ કે દૌરાન ભી અક્સર ઉસ કી તવજજોહ કહી ઓર હોતી. કુછ દિન મઝીદ ગુઝરે તો વોહ અપને ક્લાસ ફેલોઝ સે ગુસ્સે મેં બાત કરને લગા, એક મરતબા તો વેન ડ્રાઈવર સે ભી ઉલઝ પળા. રાશિદ સર ને ઈસે ઈશારો મેં કઈ વોરનિંગઝ દી લેકિન શકીલ કા રવચ્ચા ન બદલા. ઉસ દિન ઉવૈસ સે જગહ કે મસ્જિદ પર ઈસ કા ઝગળા હુવા થા ઓર હાથા પાઈ હોતે હોતે રેહ ગઈ. ઉવૈસ કો સમઝાને કે બાદ રાશિદ સરને શકીલ કો સ્ટાફ રૂમ મેં બુલાયા ઓર બળી શફકત સે કેહને લગે : દેખો શકીલ બેટા ! તુમ પઢે લિખે ઘરાને કે લગતે હો ઓર તુમ્હારા પિછલા તાલીમી રેકૉર્ડ ભી શાનદાર હૈ લેકિન મેં દેખ રહા હૂં કે તુમ્હારા રવચ્ચા તુમ્હારી શખ્સિયત કે બિલ્કુલ ઉલટ હૈ, ગુસ્સે સે બાત કરના, સબક પર તવજજોહ ન કરના ઓર ફિર આજ કા ઝગળા ! આખિર ઐસા ક્યૂં હૈ ? શકીલ ને મુખ્તસર જવાબ દિયા : સર ! મેં ક્યૂં કિસી સે નર્મી સે બાત કરું, મેરી કિસી કો ક્યા પરવાહ હો સકતી હૈ ! રાશિદ સર ને ઉસે સમઝાયા : નહીં બેટા ! ઐસા નહીં કેહતે, અગર કોઈ તુમ્હારી બાત નહીં સુનતા તો તુમ અપને વાલિદૈન (Parents), ભાઈ બહનોં સે અપની પરેશાની શેર કર સકતે હો. શકીલ તકરીબન ચીખ પળા : સર ! આપ જિન સે પરેશાની બયાન કરને કા મશ્વરા દે રહે હૈં, ઉન કે પાસ તો મુઝ સે બાત કરને કે લિએ ટાઈમ હી નહીં હૈ, અમ્મી મુઝે કિચન ઓર સફાઈ સુથરાઈ મેં મસરૂફિયત કા કેહ કર અબ્બૂ કે પાસ ભેજ દેતી હૈં ઓર અબ્બૂ સે બાત કરને કી કોશિશ કરું તો વોહ કેહતે હૈં કે અભી ટાઈમ નહીં હૈ મેં ઓફિસ સે થકાહારા ઘર આયા હૂં, જબ ઉન કી થકાવટ ઉતરતી હૈ તો વોહ દફતર કી ફાઈલેં યા મોબાઈલ લે કર બૈઠ જાતે હૈં યા ફિર ટીવી ઓન કર લેતે હૈં, આપ હૈરાન હોંગે અબ્બૂ કઈ મરતબા યેહ તક ભૂલ જાતે હૈં કે મેં કિસ ક્લાસ મેં પઢતા હૂં ! સફાઈ હો જાને ઓર ખાના પક જાને કે બાદ અમ્મી કે પાસ પહુંચું તો વોહ ફોન પર અપની સહેલિયોં કી બાતેં સુનને મેં મસરૂફ હોતી હૈં ઓર ઈશારે સે હી મુઝે બાદ મેં બાત કરને કા કેહ દેતી હૈં, રહે બળે ભાઈ તો વોહ બળા આદમી બનને કે લિએ અપને કમરે મેં બન્દ પઢાઈ મેં મગન રેહતે હૈં, ઉન કા દરવાઝા બજાઈ તો ઉન કે પાસ

ટાઈમ તહીં હૈ !

 મુહમ્મદ આસિફ અત્તારી મદની

ભી મેરે લિએ ટાઈમ નહીં હોતા વોહ મુઝે અમ્મી અબ્બૂ કે પાસ જાને કા કેહતે હૈં. ઈતના કેહને કે બાદ શકીલ થોળા રુકા, ફિર કેહને લગા : સર ! અબ આપ હી બતાઈએ કે જબ ઘર મેં કિસી કે પાસ મેરે લિએ ટાઈમ હી નહીં હૈ તો મેં કિસ સે અપને મસાઈલ ડિસકસ કરું ! અપની ખુશી ગમી કિસ સે શેર કરું ? રાશિદ સર ઈસ કી પ્રોબ્લમ સમઝ ચુકે થે, કેહને લગે : બેટા ! અમ્મી અબ્બૂ કે બારે મેં ઐસી બાતેં નહીં કેહતે, મેં ખુદ તુમ્હારે અબ્બૂ સે મિલ કર બાત કરુંગા, والله اعلم સબ બેહતર હો જાએગા.

માહનામા ફેઝાને મદીના કે કારેઈન ! આપ ને દેખા કે મઝકૂરા સ્ટોરી મેં “ટાઈમ નહીં હૈ” – “ટાઈમ નહીં હૈ” કી તકરાર ને એક સ્ટુડન્ટ કી ઝિન્દગી મેં કેસી નફિસયાતી તબાહી મચાઈ ! ઈસ વક્ત “ટાઈમ નહીં હૈ” કી મજબૂરી ને હમારે ઘરેલૂ ઓર મુઆશરતી ઝિન્દગી કો ઘેર રખા હૈ મસલન * બેટા બાપ સે કેહતા હૈ કે આજ દારુલ મદીના સ્કૂલ મેં હમારા રિઝલ્ટ એનાલિન્સ હોગા આપ ભી મેરે સાથ ચલિએ લેકિન બાપ કેહતા હૈ કે તુમ ખુદ હી વુસૂલ કર લેના મેરે પાસ ટાઈમ નહીં હૈ * બહન ભાઈ સે કેહતી હૈ કે મુઝે આજ

જામેઆ જાને મેં તાખીર હો ગઈ હે, બાઈક પર છોળ આઓ તો જવાબ મિલતા હે મેરે પાસ ટાઈમ નહીં હે
 * બેટી બાપ સે કેહતી હે : અબ્બૂ ! રિયાઝી (Math) કા સવાલ સમઝ નહીં આ રહા થોળા સમઝા દીજિએ તો જવાબ મિલતા હે ટાઈમ નહીં હે * ઔલાદ રિઝલ્ટ શીટ બાપ કી તરફ બઢાતી હે તાકે વોહ ઉસે દેખે ઔર ઉન કી કમી યા ખૂબી પર બાત કરે લેકિન બાપ સર સરી સી નઝર ડાલના ભી ગવારા નહીં કરતા કે મેરે પાસ ટાઈમ નહીં હે * બચ્ચે અપની મુશ્કિલાત બાપ સે ડિસ્કસ કરના ચાહતે હેં ઉસે અપની ખુશિયોં મેં શરીક કરના ચાહતે હેં લેકિન બાપ કે પાસ ટાઈમ નહીં હે * બૂઢે માં બાપ ચાહતે હેં કે બેટા કુછ દેર ઉન કે પાસ બેઠે, પ્યાર કે મીઠે બોલ બોલે લેકિન બેટે કે પાસ ટાઈમ નહીં હે વોહ તો ઈસી પર મુતમઈન હે કે મેં ને ઉન્હેં ઝરૂરત કી સારી ચીઝેં મુહય્યા કર રખી હેં * બીવી ઈતેલાઅ દેતી હે કે ફુલાં અઝીઝ કી ફૌતગી (Death) હો ગઈ હે જનાઝે પર ચલે જાઈએ તો શૌહરે નાદાર કે પાસ જનાઝે મેં શર્કત કા ટાઈમ નહીં હોતા ફક્ત મોબાઈલ પર તાઝિયતી પૈગામ (Message) ભેજ કર દામન છુળા લેતે હેં * કોઈ મદદ કા મોહતાજ બાર બાર આપ કો મેસેજ યા વોટ્સએપ કરતા હે લેકિન આપ જનાબ કે પાસ તસલ્લી કે દો બોલ રિપ્લાઈ મેં લિખને કા ટાઈમ નહીં હોતા * ઘર મેં બિજલી કે સ્વિચ ખરાબ હેં યા બલ્બ ફ્યૂઝ (ઉળ ગયા) હે યા ગેસ કે ચૂલ્હે કા બટન ખરાબ હે લેકિન બીવી કી બાર બાર યાદ દેહાની કે બા વુજૂદ શૌહરે મોહતરમ કે પાસ ઉન્હેં ઠીક કરવાને કા ટાઈમ નહીં હોતા * સ્કૂટર યા કાર મેં છોટી છોટી ખરાબિયાં પેદા હો કર જમ્મ હોતી રેહતી હે લેકિન ઉન કે માલિક કે પાસ ઠીક કરવાને કા ટાઈમ નહીં હોતા * ઘર કા ચૌકીદાર ચોબીસ ઘન્ટે રખવાલી કરતા હે લેકિન સાહિબ કે પાસ પચ્ચીસ સેકેન્ડ કા ટાઈમ નહીં હોતા કે ઉસ કા હાલ ચાલ દરયાફત કર લે યા ઉસ સે મુસ્કુરાહટોં કા તબાદલા હી કર લે * નેકી કી દાવત દેને વાલા કોઈ મુબલિગ ચન્દ મિનટ કે લિએ દર્સે ફેઝાને સુન્નત મેં બેઠને કી દાવત દે યા થોળી દેર કે લિએ બાત સુનને કો બોલે તો જવાબ મિલતા હે અભી ટાઈમ નહીં હે ફિર કભી સહી.

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! હર દૂસરે શપ્સ કો “ટાઈમ નહીં હે” કા ઉઝર બયાન કરને વાલે કો ગૌર કરના ચાહિએ કે ઈસ કા પેહ તક્યા કલામ મુસ્તકિબલ મેં ઈસ કે લિએ નુક્સાન દેહ સાબિત હો સકતા હે. ઝરા સોચિએ કે બચ્ચે અપને મસાઈલ અપને હી જેસે નાતજરિબા કારોં સે બયાન કરેંગે તો ઉન્હેં મશ્વરે ભી

અજીબો ગરીબ હી મિલેંગે, યેહી બચ્ચે જબ બળે હો કર ઉસે ટાઈમ નહીં દેંગે યા ઉસ કે ઘર ફૌતગી હોને પર કોઈ નહીં આએગા તો ઈસ કે દિલ પર ક્યા ગુઝરેગી ! બૂઢે માં બાપ દુન્યા સે ચલે જાએંગે તો ઈસે અપની ગલતી કા એહસાસ હોગા, આજ કિસી દુખયારે કા દુખ બાંટને કે લિએ ઈસ કે પાસ વક્ત નહીં જબ કભી ઈસે સદમા પહુંચેગા તો તસલ્લી કે દો બોલ સુનને કો તરસ જાએગા, આજ ઈસ કે પાસ છોટે છોટે ઘરેલૂ મસાઈલ કે હલ કે લિએ વક્ત નહીં, જબ યેહ મસાઈલ વક્ત ગુઝરને પર પહાળ બન કર સામને આએંગે તો ઈસ કે ઔસાન ખતા હો સકતે હેં.

ઈસ પર એક ઔર પેહલૂ સે ભી સોચિએ કે કહીં એસા તો નહીં જહાં હમારા મફાદ યા દિલચસ્પી નહીં હોતી વહાં હમેં “ટાઈમ નહીં હે” કા બહાના યાદ આ જાતા હે, હમ વોહ વક્ત ઈસ સે કમ અહમ કામ મેં સિફ ઈસ લિએ ખર્ચ કર દેતે હેં કે ઉસ મેં હમેં દિલચસ્પી હોતી હે તો જાન લીજિએ કે એસી સૂરત મેં મસ્અલા તરજીહ દેને (Priority) કા હે વક્ત કા નહીં હે, હમેં અપની તરજીહાત પર નઝરે સાની કર લેની ચાહિએ ક્યૂંકે કિયામત કે દિન ઈસ બાત કા ભી સવાલ હોગા કે અપના વક્ત કહાં ખર્ચ કિયા ? ઈસી તરહ બાઝ લોગોં કો નમાઝ પઢને કા ટાઈમ નહીં મિલતા વજહ યાર દોસ્તોં કી મન્ડલિયાં ઔર ગપશપ હોતી હે, કિસી કો 41 મિનટ કા બયાન સુનને કી દાવત દી જાએ તો ટાઈમ નહીં લેકિન યેહી શપ્સ ઘર જા કર દો ઢાઈ ઘન્ટે કી ફિલ્મ દેખને બેઠ જાતા હે, બાઝોં કે પાસ ફર્જ ઈલ્મે દીન સીખને કા ટાઈમ નહીં હોતા લેકિન રૂમાનવી નાવિલ ઔર ડાઈજેસ્ટ પઢને કે લિએ વક્ત મિલ જાતા હે, કુછ નૌજવાનોં કે પાસ દોસ્તોં કો દેને કે લિએ વક્ત હોતા હે સગે ભાઈયોં કે લિએ નહીં ! યહાં ભી પ્રોબલમ ફૌકિયત દેના હે.

બહર હાલ હમેં ઈસ્લામી તાલીમાત કી રૌશની મેં અપને બીવી બચ્ચોં, માં-બાપ, બહન ભાઈ ઔર કરીબી રિશ્તેદારોં કો હસ્બે મૌકઅ, હસ્બે ઝરૂરત વક્ત દેના ચાહિએ ઔર “ખુદ કો ભી ટાઈમ દેના ચાહિએ” ઔર ઈસ તરહ કે ગુનાહોં ઔર ફુઝૂલિયાત મેં વક્ત બરબાદ કરને કે બજાએ હમ અપના વક્ત અપની આખિરત બેહતર બનાને કે લિએ ઈલ્મે દીન સીખને ઔર **અલ્લાહ** કી ઈબાદત કરને કે લિએ સર્ફ કરેં. **અલ્લાહ** કરીમ હમેં વક્ત કા દુરુસ્ત ઈસ્તેમાલ કરને કી તૌફીક અતા ફરમાએ. **اٰمِيْنَ بِحَاثِلِ الْاٰمِيْن صَلَّی اللّٰهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم**

(તીસરી ઓર આખિરી કિસ્ત)

મસ્જિદ કી આબાદકારી મેં ઇમામ સાહિબ કા કિરદાર

અબુનૂર રાશિદ અલી અતારી મદની

ગુઝશ્તા દો માહ કે શુમારોં મેં ઇમામત જૈસે અહમ મન્સબ કે હવાલે સે દો મૌજૂઆત “ઇમામ સાહિબ ઓર કિરદારો ગુફ્તાર, ઇમામ સાહિબ ઓર દર્સો બયાન” પર કુછ મદની ફૂલ પેશ કિએ ગએ થે, ઝૈલ મેં ઇસી સિલસિલે કી આખિરી કિસ્ત મેં “મસ્જિદ કી આબાદકારી મેં ઇમામ સાહિબ કા કિરદાર” ઓર એહલે અલાકા વ ઇન્તેઝામિયા કે સાથ ઇમામ સાહિબ કા અન્દાઝ કે હવાલે સે ચન્દ મદની ફૂલ પેશ કિએ જા રહે હૈં.

❁ **ધારે ઇમામ સાહિબાન !** યાદ રખિએ કે મસ્જિદ મેં નમાઝે બા જમાઅત પઢાને કે બાદ આપ કા સબ સે અહમ ઓર બળા મક્સદ મસ્જિદ કી આબાદકારી હોના ચાહિએ ઓર મસ્જિદ કી આબાદકારી નમાઝિયોં સે હોતી હૈ, ઇસ લિએ ઇમામ સાહિબ કો ચાહિએ કે અપને દર્સો બયાન ઓર મુલાકાત મેં નમાઝ કા ઝિક્ર કરને કી કોશિશ કરે, દાવતે ઇસ્લામી કે જામિઅતુલ મદીના સે ફારિગુતેહસીલ એક મદની ઇસ્લામી ભાઈ જો જામેઅ મસ્જિદ મેં ઇમામત વ ખુતબાત કી ખિદમત સર અન્જામ દેતે હૈં, ઉન કા બયાન હૈ કે હમારી મસ્જિદ મેં નમાઝિયોં કી તાદાદ બહુત કમ થી, ફજ્જ મેં બ મુશ્કિલ એક સફ હોતી જબ કે દીગર નમાઝોં મેં એક સે ડેહ સફ તક નમાઝી હોતે થે, ﷺ મેં ને રબીઉલ અવ્વલ કે મુબારક મહીને મેં જહાં જહાં બયાન કા મૌકઅ મિલા, નમાઝ કો ઇશકે રસૂલ કી તકમીલ કે તૌર પર બયાન કિયા, ઇસ્લામી ભાઈયોં કો

નમાઝે બા જમાઅત કી તરગીબ દિલાઈ. ﷺ હમારી મસ્જિદ મેં ફજ્જ કે નમાઝી તીન સે ચાર સફોં તક હોને લગે ઓર આમ નમાઝોં મેં ભી તીન ગુના સે ઝિયાદા ઇઝાફા હુવા હૈ. બાનિએ દાવતે ઇસ્લામી હઝરતે અલ્લામા મૌલાના મુહમ્મદ ઇલ્યાસ અત્તાર કાદિરી ﷺ કો ઉન કી ઇસ કારકર્દગી કા ઇલ્મ હુવા તો બહુત હૌસલા અફઝાઈ ફરમાઈ.

❁ ઇમામ સાહિબ કી કોશિશ હોની ચાહિએ કે વોહ અલાકે મેં દીની શુઊર બેદાર કરને કી તદબીરેં કરેં ઓર અમલી તૌર પર ભી લોગોં મેં શૌકો જઝ્બા પૈદા કરને કે લિએ કોશાં રહેં. અગર અઈમ્મએ મસાજિદ ચાહેં તો અપને મન્સબ કો ઇસ્તેમાલ કરતે હુવે અલાકે મેં દીની હલયલ પૈદા કર સકતે હૈં, ગલી મહલ્લે મેં ખુલ્લમ ખુલ્લા હોને વાલે ગુનાહોં કો રોક સકતે હૈં, વોહ બચ્ચોં કો અપની ઔલાદ કે દરજે મેં રખ કર શક્ત કા મુઆમલા કરેં, નૌજવાનોં કો ભાઈ સમઝ કર નર્મી વ ખૈર ખ્વાહી કા પેહલૂ અપનાએં, બૂઢોં કો બાપ કા દરજા દેતે હુવે ઇકરામ કરેં, ઇસ મન્સબ કા તકાઝા યેહ હૈ કે ઇમામત કો મહઝ નૌકરી કી નઝર સે ન દેખેં, બહેકે યેહ અહમ દીની ઝિમ્મેદારી હૈ, મિલનસારી ઓર હમદદના રવચ્ચે કા એસા નમૂના પેશ કરેં કે લોગ ઇન કે ગિરવીદા હો જાએં.

❁ જિસ શખ્સ પર ઇમામત કી ઝિમ્મેદારી આઈદ હો ઉસે ચાહિએ કે ઉસે પૂરી અહમ્મિયત દે. હરબે ઇસ્તેતાઅત ઇસ કા હક અદા કરે તો યકીનન ઉસ

કે લિએ ઇસ મેં અજે અઝીમ હૈ. મુક્તદિયોં કે ઇન્કિરાદી
 ઔર ઇજતિમાઈ હાલાત કા ખયાલ રખે. ઇન્હેં પરેશાની
 ઔર મુશ્કિલ મેં ન ડાલે. ઇન્હેં અપની તરફ રાગિબ કરે,
 મુતનફિફર ન કરે. નમાઝ પઢાને કા અન્દાઝ ભી
 નમાઝિયોં કો કરીબ લાને યા મુતનફિફર કરને કા સબબ
 બન સકતા હૈ, રસૂલે કરીમ ﷺ કે મુબારક
 ફરામીન ઔર અસ્લાફે ઉમ્મત કે મલ્ફૂઝાત સે ઐસી
 રાહનુમાઈ મિલતી હૈ કે ઇમામત મેં કયા અન્દાઝ હોના
 ચાહિએ. ઇમામ કો ચાહિએ કે નમાઝિયોં કી તબીઅત,
 સેહત ઔર ઉમ્મ કા લાઝિમી લેહાઝ રખે, અગર કોઈ
 ઝઈફ યા બીમાર નમાઝ મેં શામિલ હો તો નમાઝ કો
 કુછ મુખ્તસર કરે યાની કિરાઅત કમ કરે, અગર કિસી
 નમાઝી કે લિએ ઝિયાદા દેર બૈઠના દુશ્વાર હો તો કાદે
 મેં તશહહુદ ઔર દુરૂદ શરીફ વગૈરા બહુત ઝિયાદા
 આહિસ્તા રફતાર સે ન પઢે બલકે કુછ ઐસે જલ્દી પઢે કે
 તલફ્ફુઝ ભી દુરુસ્ત અદા હો જાએ ઔર નમાઝી કો
 ઝિયાદા દેર બૈઠને કી દુશ્વારી ભી ન હો, પ્યારે નબી
 ﷺ કા ફરમાને આલીશાન હૈ : જબ કોઈ
 લોગોં કો નમાઝ પઢાએ તો વોહ નમાઝ મેં તખ્ફીફ કરે
 ક્યૂંકે ઉન મેં કમઝોર, બીમાર ઔર ઝઈફુલ ઉમ્મ ભી
 હોતે હૈં ઔર જબ વોહ અકેલા નમાઝ પઢે તો જૈસે ચાહે
 નમાઝ લખી કરે. (بخاری، 252/2، حدیث: 703)

નમાઝ મેં તખ્ફીફ સે મુરાદ ઐસી નમાઝ હૈ જો
 મુખ્તસર ભી હો ઔર ઉસ કે અરકાન, વાજિબાત ઔર
 સુનન મુકમ્મલ ભી હોં, યેહ મતલબ નહીં કે ﷻ
 નમાઝ કે અરકાન હી પૂરે અદા ન હોં જૈસા કે મુફતી
 અહમદ યાર ખાન નઈમી رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْه લિખતે હૈં : હલ્કી
 નમાઝ (યાની તખ્ફીફ) સે યેહ મુરાદ નહીં કે સુન્નતેં
 છોળ દેં યા અચ્છી તરહ અદા ન કરેં બલકે મુરાદ યેહ હૈ
 કે નમાઝ કે અરકાન દરાઝ ન કરે બકદરે કિફાયત અદા
 કરે જૈસે રુકૂઅ સજદે કી તસ્બીહેં તીન બાર કહે.

(મિરઆતુલ મનાજીહ, 2/203)

અલ ગરઝ ! ઇમામ કે લિએ ઝરૂરી હૈ કે વોહ
 મુક્તદિયોં કી તબીઅત વ સેહત કા ખયાલ રખતે હુવે
 મુકમ્મલ ઔર સહીહ નમાઝ પઢાએ ઔર રસૂલુલ્લાહ
 ﷺ કી હિદાયાત પર અમલ કરે.

❁ ઇમામે મસ્જિદ કો અલાકે મેં બિલ્કુલ ગૈર
 જાનિબદાર હો કર રેહના ચાહિએ, કિસી ભી સિયાસી
 પાર્ટી વગૈરા કા ન તો હિસ્સા બને ઔર ન હી કિસી
 કિસ્મ કી જાનિબદારી સે કામ લે. કભી ભી કિસી
 સિયાસી પાર્ટી યા ગ્રુપ વગૈરા કો સપોર્ટ કરને કી બાત ન
 કરે કે ઐસા કરને સે બાઝ લોગ તો ઇમામ સાહિબ કે
 કરીબ આ જાએંગે લેકિન બકિયા સબ મુખાલફત કા
 નિશાના બનાએંગે, ખિતાબાત મેં મુલ્કી ઔર અલાકાઈ
 હાલાત કો પેશે નઝર રખતે હુવે હી ગુફ્તગૂ કરેં.

❁ ઇમામ સાહિબ કો ચાહિએ કે મસ્જિદ કે
 ઇન્તેઝામી મુઆમલાત મેં ગૈર ઝરૂરી મુદાખલત ન કરેં,
 મસ્જિદ ઇન્તેઝામિયા કિસી પેહલૂ સે શરઈ રાહનુમાઈ
 તલબ કરે તો બયાન કર દેં યા કોઈ ખિલાફે શરીઅત
 કામ હોતા હુવા દેખેં તો સમજા દેં, હર મુઆમલે મેં
 દખ્લ દેને યા બાત ન માને જાને કી સૂરત મેં હરગિઝ ન
 ઉલઝેં.

❁ મહાફિલ, બળી રાતોં, એતેકાફ ઔર
 દીગર મવાકેઅ પર મસ્જિદ, ઇન્તેઝામિયા ઔર
 નમાઝિયોં કો વક્ત દેને કી આદત હોની ચાહિએ, હર
 મૌકઅ પર “મેરે પાસ વક્ત નહીં” કા પહાળા પઢને
 વાલે ઇમામ સાહિબાન મસાજિદ મેં બહુત કમ કામયાબ
 હોતે હૈં.

❁ ઇમામ સાહિબ અગરે ગૈર હાઝિરિયોં કી
 સૂરત મેં અપની તનખ્વાહ સે કટોતી કરવાતે હોં લેકિન
 યાદ રખિએ કે જો કટોતી ઇન્તેઝામિયા ઔર મુક્તદિયોં
 કે દિલોં મેં હોતી રેહતી હૈ ઉસ કા મુદાવા હોના બહુત
 મુશ્કિલ હોતા હૈ, નમાઝોં મેં ગૈર હાઝિર રેહને વાલે
 ઇમામ સાહિબ સે અક્સર મુક્તદી નાલાં હોતે હૈં, ઔર
 પીઠ પીછે ચેમિગોઈયાં ભી જારી રેહતી હૈં, નતીજતન
 ઇમામ સાહિબ કો અલ વદાઅ કર દિયા જાતા હૈ.

❁ ઇમામ ઔર મુક્તદિયોં કે દરમિયાન
 મહબ્બત વ પ્યાર કી ફઝા ઝરૂરી હૈ તાકે નેકી વ તક્વા મેં
 બાહમ તઆવુન હો. ખ્વાહિશ પરસ્તી ઔર શૈતાની

ફૈઝાને મદીના (માસિક)

અગરાજ કી ઇત્તેબાઅ મેં અગર કીના વ બુગ્ગ પૈદા હો ગયા હો તો ઉસે ખત્મ કરને કી કોશિશ કરની ચાહિએ મુક્તદિયોં કે જાઈઝ મુતાલબાત કા એહતેરામ કરે. અગર મુક્તદી અપને ઘર મેહફિલ મેં શિર્કત કરને, ઇસાલે સવાબ કરને, કિસી મુસ્બત મૌઝૂઅ પર દસોં બયાન કરને કા મુતાલબા કરેં તો મુનાસિબ અન્દાઝ મેં કબૂલ કર લેના ચાહિએ, ઇસી તરહ મુક્તદિયોં કી ઝિમ્મેદારી હૈ કે વોહ ઇમામ કે હુકૂક કા ખયાલ રખેં ઓર ઉન કી ઇઝ્જતો એહતેરામ દૂસરોં સે બઢ કર કરેં.

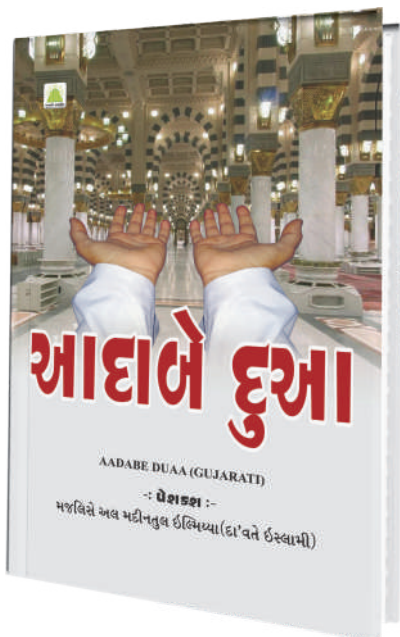
❁ કુછ લોગ એસે ભી હોતે હૈં જો ઇમામ સાહિબાન કે સાથ બહુત હમદદી દિખાતે હૈં, હર બાત મેં તાઈદ કરતે હૈં, બાત બાત પર ઇમામ સાહિબ કી તારીફ કરતે હૈં ઓર કુછ હી અર્સે બાદ ઇમામ સાહિબ સે પૈસે ઉધાર માંગતે હૈં, એક દો બાર તો પૈસે માંગ કર લૌટા દેંગે, ઇસ કે બાદ ઉમૂમન નઝર નહીં આતે. એસોં સે મોહતાત રેહના ચાહિએ.

❁ મુક્તદી અક્સર ખુશી વ ગમી કે મૌકેઅ પર ઇમામ સાહિબ કી શિર્કત સે ખુશ હોતે હૈં, ઇસ લિએ ચાહિએ કે અગર કોઈ કિસી ખુશી કે મૌકેઅ પર દાવત દે તો મુનાસિબ સૂરત મેં ઝરૂર જાએ, કોઈ નમાઝી બીમાર હો જાએ તો ઇયાદત કે લિએ જાએ, ઇસી તરહ અગર અલાકે મેં કોઈ મય્યત હો જાએ બિલ ખુસૂસ કિસી

નમાઝી યા ઉસ કે રિશ્તેદાર કા ઇન્તેકાલ હો જાએ તો નમાઝે જનાઝા ઓર કફન દફન કે મુઆમલાત મેં ઝરૂર શિર્કત કરની ચાહિએ, યેહ અમલ જહાં સોગવારોં કે લિએ દિલજોઈ કા સબબ હોગા વહીં ઇમામ સાહિબ કી કદર ભી લોગોં કી નઝર મેં બઢેગી.

❁ નમાઝે બા જમાઅત કે બાદ કઈ લોગ બચ્ચોં કો દમ કરવાને કે લિએ આ જાતે હૈં. ઇમામ સાહિબ અગર બા કાઈદા અવરાદો વઝાઈફ ઓર અમલિયાત ન ભી કરતે હોં તો ભી મુખ્તસર અવરાદ જૈસે “દુરૂદે પાક”, “યા સલામુ” યા “સૂરતુલ ફલક ઓર સૂરતુન્નાસ” પઢ કર દમ કર દેના ચાહિએ.

પ્યારે ઇમામ સાહિબાન ! આપ કા મન્સબ ઝિમ્મેદારી ઓર ઇસ મન્સબ કી નઝાકત હર શોબા વ ફીલ્હ સે જુદા હૈ, આપ કા કિરદાર વ ગુફ્તાર, રેહન સેહન, અખ્લાક, અન્દાઝે ઝિન્દગી, હુસ્ને મુઆશરત ગરઝ યેહ કે હર ઉઠને વાલા કદમ, મસ્જિદ, મિમ્બરો મેહરાબ, દીને ઇસ્લામ ઓર ઇસ્લામી ઇકતેદાર કા મુહાફિઝ હોના ચાહિએ, **અલ્લાહ** કરીમ તમામ ઇમામ સાહિબાન કો દીને ઇસ્લામ કી ખિદમત કા ફરીઝા અહસન અન્દાઝ મેં જારી વ સારી રખને કી તૌફીક અતા ફરમાએ.
 اَمِيْنُ بِجَاوِزِ النَّبِيِّ الْاَمِيْنُ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ

કબૂલિયતે દુઆ કી ઘળી

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ હૈ : જુમ્આ મેં એક એસી ઘળી હૈ કે અગર કોઈ મુસલમાન ઉસે પા કર ઉસ વક્ત **અલ્લાહ** પાક સે કુછ માંગે તો **અલ્લાહ** પાક ઉસે ઝરૂર દેગા. (મુસ્લમ, 330, હદીઃ: 852)

ખાતૂને જન્નત હઝરતે સચ્ચિદતુના ફાતિમતુઝ્ઝહરા رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهَا કા મામૂલ થા કે જુમ્આ કે દિન ગુરૂબે આફતાબ કે વક્ત ખુદ હુજરે મેં બૈઠતીં ઓર અપની ખાદિમા ફિઝ્ઝા (رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهَا) કો બાહર ખળા કરતીં જબ આફતાબ ડૂબને લગતા તો ખાદિમા આપ કો ખબર દેતીં, ઉસ કી ખબર પર સચ્ચિદા અપને હાથ દુઆ કે લિયે ઉઠાતીં.

(મિરઆતુલ મનાજ્જહ, 2/319, 320 બતગય્યુરિન કલીલ)

મુહમ્મદ મુન્ઈમ અત્તારી મદની

એબ ત દૂંડિએ

ઈસ્લામી તાલીમાત મેં આખિરત સંવારને કે સાથ સાથ દુન્યા સુધારને ઔર મુઆશરે કો બેહતર બનાને કે રૌશન ઉસૂલ ભી મૌજૂદ હેં. ઈન્હીં મેં સે એક વાઝેહ ઉસૂલ તકરીમે મુસ્લિમ યાની મુસલમાન કી ઈઝ્ઝત કરના હૈ જિસ કે લિએ બતૌરે ખાસ ગાલી ગલોચ, બોહતાન તરાશી, ગીબત ઔર એબજોઈ વગૈરા સે મુમાનઅત ઈસ્લામી શરીઅત કી હિદાયાત મેં શામિલ હેં. એબજોઈ કા મરઝ એક વાયરસ કી તરહ મુઆશરે મેં ફેલતા ચલા જા રહા હૈ, ખુદ કો ભૂલ કર દૂસરોં કે એબોં કી તલાશ તબીઅત મેં શામિલ હોતી જા રહી હૈ જબ કે **અલ્લાહ** પાક ને દૂસરોં કી બુરાઈયાં તલાશ કરને સે મન્અ ફરમાયા હૈ : **﴿وَلَا تَجَسَّسُوا﴾** **તર્જમએ કન્ઝુલ ઈમાન** : ઔર એબ ન દૂંડો. ⁽¹⁾ સદરુલ અફઝિલ સય્યિદ મુફતી મુહમ્મદ નઈમુદ્દીન મુરાદાબાદી رَحْمَةُ اللهِ تَعَالَى عَلَيْهِ ઈસ આયત કે તહ્ત લિખતે હેં : યાની મુસલમાનોં કી એબજોઈ ન કરો ઔર ઉન કે છુપે હાલ કી તલાશ મેં ન રહો, જિસે **અલ્લાહ** ને અપની સત્તારી સે છુપાયા. ⁽²⁾ **અલ્લાહ** પાક ને દૂસરોં કે એબોં કો તલાશ કરને સે વાઝેહ તૌર પર મન્અ ક્રિયા ઔર આકા عَلَيْهِ السَّلَام ને ભી કિસી કે એબોં કો ઉછાલને ઔર લોગોં મેં આમ કરને કી મઝમ્મત ફરમાઈ હૈ. નબિયે પાક صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ને ઈરશાદ ફરમાયા : જો અપને મુસલમાન ભાઈ કે એબ તલાશ કરેગા **અલ્લાહ** પાક ઉસ કે એબ ખોલ દેગા ઔર જિસ કે એબ **અલ્લાહ** કરીમ ઝાહિર કરે વોહ મકાન મેં હોતે હુવે ભી ઝલીલો રુસ્વા હો જાએગા. ⁽³⁾ મુફતી અહમદ યાર ખાન رَحْمَةُ اللهِ تَعَالَى عَلَيْهِ ઈસ હદીસે પાક કે તહ્ત લિખતે હેં : યેહ કાનૂને કુદરત હૈ કે જો કિસી કો બિલા વજહ બદનામ કરેગા કુદરત ઉસે બદનામ કર દેગી. ⁽⁴⁾ **પદાપોશી કે ફઝાઈલ** : નબિયે કરીમ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ને મુખ્તલિફ મવાકેઅ પર મુસલમાનોં કે એબ ઉછાલને સે મન્અ કરતે હુવે પદાપોશી કે

ફઝાઈલ બયાન ફરમાએ હેં, યુનાન્ચે ઈરશાદ ફરમાયા : જો કિસી કા પોશીદા એબ દેખે, ફિર ઉસે છુપા લે, તો વોહ ઉસ શખ્સ કી તરહ હોગા કે જિસ ને ઝિન્દા દફનાઈ ગઈ બચ્ચી કો કબ્ર સે નિકાલ કર ઉસ કી જાન બચા લી. ⁽⁵⁾ એક ઔર મકામ પર ઈરશાદ ફરમાયા : જિસ ને કિસી મુસલમાન કી પદાપોશી કી **અલ્લાહ** પાક

દુન્યા ઓ આખિરત મેં ઉસ કી પદાપોશી ફરમાએગા. ⁽⁶⁾ યાની છુપે હુવે એબ ઝાહિર ન કરે ! બશર્ત કે ઈસ ઝાહિર ન કરને સે દીન યા કૌમ કા નુક્સાન ન હો, વરના ઝરૂર ઝાહિર કર દે ! કુફરાર કે જાસૂસોં કો પકળવાએ ! ખુફ્યા સાઝિશોં કરને વાલોં કે રાઝ કો તશ્ત અઝબામ (યાની ઝાહિર) કરે ! ઝુલ્મન કત્લ કી તદબીર કરને કી મઝલૂમ કો ખબર દે દે ! અખ્લાક ઔર હેં, મુઆમલાત ઔર સિયાસિયાત કુછ ઔર. ⁽⁷⁾ **એબ તલાશ કરને કે નુક્સાનાત** : **✽** એબજોઈ **અલ્લાહ** ઔર ઉસ કે મેહબૂબ કો સખ્ત નાપસન્દ હૈ **✽** એબ તલાશને વાલે ઈન્સાન કો મુઆશરા કભી ઈઝ્ઝત કી નિગાહ સે નહીં દેખતા **✽** એબજોઈ બદ અખ્લાકી કો જનમ દેતી હૈ **✽** એબજોઈ તંગ નઝરી કા શિકાર બના દેતી હૈ **✽** એબજૂ ઈન્સાન કા ઈલ્મ સલ્બ કર લિયા જાતા હૈ ઔર જહાલત ગાલિબ આ જાતી હૈ **✽** એબજોઈ ઈઝાએ મોમિન ઔર ઈહાનતે મોમિન કા સબબ હૈ **✽** એબજોઈ લાયાની (બેકાર) કામોં મેં કુવ્વત સર્ફ કરને કા સબબ હૈ **✽** એબજોઈ ઈન્સાન કા સુકૂન બરબાદ કર દેતી હૈ વોહ સુકૂન સે નહીં રેહ પાતા ઔર અપની ઈઝ્ઝત દાવ પર લગા દેતા હૈ. **એબજોઈ સે બચને કે તરીકે** : **✽** ઈન્સાન અપને એબોં પર નઝર રખે તો દૂસરોં કે એબોં સે બે નિયાઝ હો જાએગા **✽** એબજોઈ કે દુન્યવી વ ઉખરવી નુક્સાનાત પર ગૌર કરે **✽** એબજોઈ કે મુતઅલ્લિક **અલ્લાહ** ઔર ઉસ કે મેહબૂબ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ કે ફરામીન કો હમેશા ઝેહન મેં રખે **✽** નેક ઔર ખોફે ખુદા રખને વાલે લોગોં કી સોહબત મેં વક્ત ગુઝારે **✽** તન્હાઈ મેં અપને આપ સે યેહ સવાલ કરે કે અગર કોઈ મેરે એબોં કો ફાશ કર દે તો મુઝ પર ક્યા ગુઝરેગી ?

અલ્લાહ હમે એબજોઈ ઔર ઈસ જેસી દીગર કબીહ આદાત સે મેહફૂઝ રખે.

اٰمِيْن بِحَاذِ النَّبِيِّ الْاَمِيْن صَلَّي اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ

(1) પ 26, الحجزات: (12) 2 خزانة العرفان, ص 950 ملخصاً (3) ترمذی, 416/3, حدیث: 2039 (4) امرأة النبی, 6/ 618 (5) مستدرج, 6/ 126, حدیث: 1733 (6) مسلم, 1110, حدیث: 2699, ملقطاً (7) امرأة النبی, 1/ 189.

મક્સદ કી લગન (Devotion to purpose)

 અબૂ રજબ અતારી મદની

નિકાલને મેં કામયાબ હો ગયા. બાહર નિકલતે હી ઉસ ને એક લખ્મી ઔર ગેહરી સાંસ લે કર અપને ફેફળોં મેં હવા ભરી. જબ ઉસ કી તબીઅત બહાલ હુઈ તો ઉસ્તાઝ ને પૂછા કે જબ તુમ પાની કે અન્દર થે તો તુમ્હે શિદ્દત સે કિસ ચીઝ કી તલબ થી, વોહ શપ્સ બોલા : મુઝે સિર્ફ ઔર સિર્ફ થોળી સી હવા (Air) ચાહિએ થી તાર્કે મેં સાંસ લે સફૂં. ઉસ્તાઝ ને બોલના શુરૂઆ કિયા : યેહી બાત મેં તુમ્હે સમજાના ચાહતા થા કે જબ હમ કિસી ચીઝ કો સચ્ચે દિલ સે તલબ કરતે હૈં, શિદ્દત સે ચાહતે હૈં તો હમ અપના મક્સદ પાને મેં કામયાબ હો જાતે હૈં. લેહાઝા જબ તુમ્હે કિસી મક્સદ મેં કામયાબી ઉસી લગન સે દરકાર હોગી જિસ શિદ્દત સે આજ થોળી સી હવા દરકાર થી તો કામયાબી કે દરવાઝે ખુલતે ચલે જાએંગે.

માહનામા ફેઝાને મદીના કે કારેઈન ! જિસ તરહ બર્ફ બારી કે મૌસમ મેં છોટી સી મોમબત્તી સે કમરે કો ગર્મ નહીં કિયા જા સક્તા ઈસી તરહ નાકિસ ઔર કમઝોર તલબ સે મકાસિદ મેં કામયાબી મિલના બહુત દુશ્વાર હૈ. રબ્બે કરીમ કી અતા કે બાદ કામયાબી કી પેહલી સીઢી અપને મક્સદ સે સચ્ચી લગન (Devotion) હોના હૈ. આપ ને દેખા હોગા કે કઈ લોગોં કી આમદની કમ હોતી હૈ લેકિન વોહ અપના ઝાતી મકાન બનાને કી ઠાન લેતે હૈં તો બરસોં કી કોશિશ કે બાદ અપના મકાન તામીર કરને મેં કામયાબ હો હી જાતે હૈં, ઈસ તરહ કઈ તલબા ઈન્તેહાનાત મેં કઈ બાર નાકામ હોને કે બાદ સચ્ચી લગન કી બદૌલત કામયાબી કા મક્સદ હાસિલ કર હી લેતે હૈં, ઈન્તેદાઈ અચ્ચામ મેં કારોબારી નાકામિયોં કા શિકાર હોને વાલા શપ્સ એક વક્ત આતા હૈ કે વોહ અપની સચ્ચી લગન કી વજહ સે કામયાબ તાજિર કેહલાતા હૈ. માર્કેટિંગ, ડ્રાઈવિંગ, કૂકિંગ, ટેલરિંગ ઔર દીગર શોબોં મેં ઈસ તરહ કી દરજનોં મિસાલેં હમેં અપને ઈર્દ ગિર્દ મિલ જાએંગી.

સચ્ચી લગન કો દલીલ દરકાર હૈ : શાયદ આપ કે દિલ મેં યેહ ખયાલ આએ કે હમ ભી તો દિલ સે અપની કામયાબી ચાહતે હૈં લેકિન નાકામ ક્યૂં રેહતે હૈં ! તો ગુઝારિશ હૈ કે સચ્ચી લગન કે દાવે (Claim) કો શદીદ મેહનત વ કોશિશ કી દલીલ (Proof) દરકાર હૈ, અગર આપ કી મેહનત વ કોશિશ મહઝ અપને વાલિદૈન યા બોસ યા બિઝનેસ પાર્ટનર કો મુતમઈન કરને કે લિએ હૈ તો ઈસ છોટે લેવલ કી મેહનત સે બળી કામયાબી મિલના મુશ્કિલ હૈ લેકિન જબ આપ અપની મેહનત મેં કોઈ કસર નહીં છોળેંગે ઔર અપની કારકર્દગી સે ખુદ મુતમઈન હોંગે તો કુદરત આપ કે લિએ કામયાબી કે દરવાઝે ખોલ દેગી, **إِنَّ شَاءَ اللَّهُ**

એક શપ્સ કાફી અર્સે બાદ અપને ઉસ્તાઝ (Teacher) કે પાસ પહુંચા ઔર કેહને લગા જિસ કામ મેં હાથ ડાલતા હૂં નાકામી મિલતી હૈ, માયૂસ (Disappoint) હો કર આપ કે પાસ આયા હૂં મુઝે કામયાબી કા કોઈ ખાસ રાઝ (Secret) બતાએ. ઉસ્તાઝ ને કહા : બતાતા હૂં ! મેરે સાથ કરીબી નેહર તક ચલો. નેહર કિનારે પહુંચ કર ઉસ્તાઝ બોલા : મેરે પીછે પીછે નેહર મેં ઉતરો, વોહ શપ્સ પેહલે તો ઘબરાયા લેકિન ફિર ઉસ્તાઝ કે સાથ નેહર મેં ઉતર ગયા. જબ દોનોં નેહર (Canal) કે દરમિયાન મેં પહુંચે તો પાની ઈન કે સીને તક પહુંચને લગા થા, ઉસ્તાઝ ને ઉસ શપ્સ કો રુકને કા ઈશારા કિયા, ફિર અચાનક ઉસ કા સર પકળા ઔર પૂરી તાકત કે સાથ પાની મેં ગોતા દિયા, ઉસ શપ્સ ને ખુદ કો છુળાને કે લિએ બહુત હાથ પાઉં મારે લેકિન બે સૂદ ક્યૂંકે ઉસ્તાઝ કી ગિરિફત બહુત મઝબૂત થી, કાફી દેર તક વોહ શપ્સ પાની કે અન્દર રહા, જબ ઉસ કી જાન પર બનને લગી તો ઉસ ને ભરપૂર ઝોર લગાયા ઔર અપના સર પાની સે બાહર

મક્સૂદ હાસિલ હો ગયા : હઝરતે સચ્ચિદુના શાહ આલે મુહમ્મદ ﷺ (મારેહરા શરીફ, હિન્દ) કી ખિદમત મેં એક સાહિબ હાજિર હુવે જો કઈ ખાનકાહોં (યાની તરીકતો તસવ્વુફ કી તરબિયતગાહોં) મેં મુજાહદે ઔર રિયાઝતેં કર ચુકે થે, ઉન્હોં ને હઝરતે સચ્ચિદુના શાહ આલે મુહમ્મદ ﷺ સે ફરિયાદ કી, કે ઇતને બરસ હો ગએ મક્સૂદ (Purpose) હાસિલ નહીં હોતા ! આપ ﷺ ને ખાનકાહ શરીફ કે એક કમરે મેં ઉન કે ઠેહરને કા ઇન્તેઝામ કિયા ઔર ખાદિમ કો અલગ બુલા કર હુકમ દિયા કે ઇન્હેં મછલી (Fish) ખાને કો દી જાએ ઔર પાની કા એક કતરા ન દિયા જાએ ઔર ખાના ખાને કે બાદ ફૌરન દરવાઝા બાહર સે બન્દ કર દિયા જાએ. નમાઝે ઇશા કે બાદ ખાદિમ ને મછલી દી, જબ વોહ ખા ચુકે તો ખાદિમ ફૌરન દરવાઝે કી ઝન્જીર બાહર સે બન્દ કર કે ચલા ગયા, અબ યેહ અન્દર સે ચિલ્લાતે હેં કે મુઝે પાની દિયા જાએ મગર વહાં થા કોન જો સુનતા ! સુબહ ફજ કે વક્ત ખાદિમ ને કમરા ખોલા, ખુલતે હી પાની કી તરફ ભાગે ઔર જિસ કદર પિયા ગયા ખૂબ પિયા. નમાઝ કે બાદ હઝરતે સચ્ચિદુના શાહ આલે મુહમ્મદ ﷺ ને ફરમાયા : ખૈરિયત હૈ ? અર્ઝ કી : હુઝૂર ! રાત તો ખાદિમોં ને માર હી ડાલા થા કે મુઝે એસી ગર્મી મેં એક તો મછલી ખાને કો દી, દૂસરે એક કતરા પાની કા ન દિયા ઔર પ્યાસા હી કમરે મેં બન્દ કર દિયા. ફરમાયા : ફિર રાત કેસી ગુઝરી ? અર્ઝ કી : જબ તક જાગતા રહા પાની કા ખયાલ ! જબ સોયા તો સિવાએ પાની કે ઔર કુછ ન દેખા. હઝરતે સચ્ચિદુના શાહ આલે મુહમ્મદ ﷺ ને ફરમાયા : તલબે સાદિક (સચ્ચી તલબ) ઇસી કા નામ હૈ કભી ઉસ મક્સદ કે લિએ એસી તલબ ભી કી થી જિસ તક ન પહુંચને કી આપ શિકાયત કરતે હેં ! વોહ મુજાહદાત કિએ હુવે થે, ઇસ લિએ દિલ સાફ થા, નફસ કા જો ધોકા થા ફૌરન ખુલ ગયા ઔર બિલ આબિર ઉન્હેં મક્સૂદ હાસિલ હો હી ગયા. (માખૂઝ અઝ મલ્ફૂઝાતે આલા હઝરત, સ. 470)

પ્યારે ઇસ્લામી ભાઈયો ! હમ અપની જિન્દગી કે મુખ્તલિફ મરાહિલ (Different stages of life) મેં ખાને પીને, રેહાઈશ, સવારી, પઢાઈ લિખાઈ, શાદી બિયાહ, સૈરો તફરીહ, નૌકરી, કારોબાર ઔર રુપૈ પૈસે કે હવાલે સે મુખ્તલિફ કિસ્મ કે મકાસિદ અપનાતે ઔર ઉન્હેં હાસિલ કરને કી તમન્ના કરતે હેં લેકિન હમેં યેહ નહીં ભૂલના ચાહિએ કે જો જિન્દગી હમેં મિલી હૈ, ઉસ કા ભી કોઈ મક્સદ હૈ જિસે હમ ને પૂરા કરના હૈ, ઇસ મક્સદ કા બયાન કુરઆને હકીમ કી ઇન દો આયાત મેં મૌજૂદ હૈ : ❶ ﴿وَعَلَّقْتُ الْجُوزَ وَالْأَنسَ الْأَلْيَعْبُونَ﴾ **તર્જમએ કન્ઝુલ ઈમાન :** ઔર મૈં ને જિન્ન ઔર આદમી ઇતને હી (ઇસી) લિએ બનાએ કે મેરી બન્દગી કરે. (27:27 الذاریات) ❷ ﴿الَّذِي خَلَقَ الْمَوْتَ وَالْحَيَاةَ لِيُبَيِّنَ لَكُمْ أَيْكُمْ أَحْسَنَ عَمَلًا﴾ **તર્જમએ કન્ઝુલ ઈમાન :** વોહ જિસ ને મૌત ઔર જિન્દગી પૈદા કી, કે તુમ્હારી જાંચ હો તુમ મેં કિસ કા કામ ઝિયાદા અચ્છા હૈ. (29:29 السجدة)

અપને ખાલિકો માલિક કી ઇબાદત કા હક અદા કરના ઔર અચ્છે કામ કરના ઇસ જિન્દગી કા મક્સદ હૈ, તો જિસ તરહ દીગર મકાસિદ મેં કામચાબી કે લિએ સચ્ચી લગન દરકાર હૈ વૈસી લગન ઇસ મક્સદ કે હુસૂલ મેં ભી ચાહિએ હોગી. હમારે બુઝુર્ગાને દીન ને મક્સદે હયાત કો પૂરા કરને કે લિએ સચ્ચી લગન (True devotion) કી એસી એસી મિસાલેં કાઈમ કી કે અક્લ હૈરાન રેહ જાતી હૈ, ચુનાન્થે ❶ સચ્ચિદુના ફાઝકે આઝમ રઘી અલ્લાહ ﷻ ને કાતિલાના હમ્લા હોને કે બાદ શદીદ ઝખ્મી હાલત મેં ભી નમાઝ અદા ફરમાઈ ❷ હઝરતે ઉસ્માને ગની રઘી અલ્લાહ ﷻ બાગિયોં કે ઘેરે મેં થે લેકિન અપની શહાદત કે વક્ત તિલાવતે કુરઆન કર રહે થે ❸ હઝરતે કહમસ બિન હસન રઘી અલ્લાહ ﷻ રોઝાના 1000 નવાફિલ પઢા કરતે જબ ફારિગ હોતે તો ચલને કી સકત બાકી ન રેહતી ❹ હઝરતે સફવાન બિન સુલૈમ રઘી અલ્લાહ ﷻ ગર્મિયોં મેં બગૈર પંખે કે કમરે કે અન્દર ઔર સર્દિયોં મેં છત પર આરામ કરતે તાકે ઇબાદત કે લિએ જાગને મેં દુશ્વારી ન હો ❺ હઝરતે સહલ બિન અબ્દુલ્લાહ રઘી અલ્લાહ ﷻ ઇતને કમઝોર હો ગએ કે ખળે ન હો સકતે થે લેકિન જબ નમાઝ કા વક્ત આતા તો શૌકે ઇબાદત મેં લોહે કી સલાખ કી તરહ સીધે ખળે હો જાતે. ઇમામ આમશ રઘી અલ્લાહ ﷻ કી ઉમ્રે મુબારક 70 બરસ કે કરીબ થી લેકિન ઇસ ઉમ્રે મેં કભી ઉન કી તક્બીરે ઊલા ભી ફૌત નહીં હુઈ.

પ્યારે ઇસ્લામી ભાઈયો ! દૂસરી તરફ હમ અપને ગિરેબાન મેં ઝાંક કર દેખેં તો હમેં અપને મક્સદે જિન્દગી સે લગન કી કેફિયત માલૂમ હો જાએગી કે રોઝાના પાંચ ફર્ઝ નમાઝેં હમ સે નહીં પઢી જાતી, રમઝાન કે રોઝે હમ સે નહીં રખે જાતે, ઝકાત કી અદાએગી કા હમેં હોશ નહીં, હજ ફર્ઝ હો ચુકા લેકિન હમારે પાસ સફરે હજ કે લિએ વક્ત નહીં, તિલાવતે કુરઆન કા હમેં મૌકઅ નહીં મિલતા, ઇન સબ કે બા વુજૂદ ભી હમ ઇસ ખુશ ફેહૂમી મેં હેં કે હમ અપને મક્સદે હયાત કો પાને મેં મુખ્લિસ ઔર સચ્ચે હેં. હમેં ચાહિએ કે આરિઝી મકાસિદ કી વજહ સે અપની જિન્દગી કે હકીકી મક્સદ (Real purpose) કો ન ભૂલેં ઔર અપની જિન્દગી મેં હર ઉસ ચીઝ કો દાખિલ હોને સે રોક દેં જો હમેં અપને રબ્બે કરીમ કી ઇબાદત સે રોકે.

અલ્લાહ પાક હમેં નેક મકાસિદ મેં કામચાબી અતા ફરમાએ. **اٰمِيْنَ بِحَاكِمِ النَّبِيِّ الْاَمِيْن صَلَّی اللّٰهُ عَلَیْهِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم**

અહકામે તિજારત

ગૈર મુસ્લિમ મુદ્દે કો દફન કરને કે લિએ સન્દૂક બેચના કેસા ?

સવાલ : કયા ફરમાતે હૈં ઉલમાએ કિરામ ઇસ મસ્અલે કે બારે મેં કે ગૈર મુસ્લિમ મુદ્દે કો દફન કરને કે લિએ સન્દૂક બેચ સકતે હૈં યા નહીં ?

الْجَوَابُ بِعَوْنِ الْمَلِکِ الْوَهَّابِ اَللّٰهُمَّ هِدَايَةَ الْحَقِّ وَالصَّوَابِ

જવાબ : જી હાં ! ગૈર મુસ્લિમ મુદ્દે કો દફન કરને કે લિએ સન્દૂક બેચ સકતે હૈં. અલબત્તા ઇસ મેં કુફરાર કી ઇઆનત (મદદ) કી નિયત ન કરે બલ્કે અપના એક માલ બેચે ઓર દામ લે.

આલા હઝરત ઇમામે એહલે સુન્નાત શાહ ઇમામ અહમદ રઝા ખાન رحمه الرحمة إيتاوا રઝવિયા મેં ફરમાતે હૈં : “ગૈર ઝિમ્મી સે ભી ખરીદો ફરોખ્ત, ઇજારા વ ઇસ્તીજાર, હિબા વ ઇસ્તીલાબ બશર વ તહા જાઈઝ ઓર ખરીદના મુતલકન હર માલ કા કે મુસલમાન કે હક મેં મુતકવ્મિ હો ઓર બેચના હર જાઈઝ ચીઝ કા જિસ મેં ઇઆનતે હર્બ યા ઇલાનતે ઇસ્લામ ન હો.” (ફતાવા રઝવિયા, 14/421)

આલા હઝરત ઇમામે એહલે સુન્નાત શાહ ઇમામ અહમદ રઝા ખાન رحمه الرحمة سے सवाल हुवा કે “मुसलमान को गैर मुस्लिम मुद्दा जलाने के लिये लकणियां बेचना जाईज है या नहीं ?” तो इस के जवाब
FAIZAN E MADINA (MONTHLY)

મેં ફરમાતે હૈં : “લકણિયાં બેચને મેં હરજ નહીં કરાઈએ (કચૂંકે માસિયત ઇસ કે ઐન કે સાથ કાઈમ નહીં હોતી) મગર જલાને મેં ઇઆનત કી નિયત ન કરે અપના એક માલ બેચે ઓર દામ લે.”

(ફતાવા રઝવિયા, 17/168)

وَاللّٰهُ اَعْلَمُ عَزَّوَجَلَّ وَرَسُوْلُهُ اَعْلَمُ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم

ખરીદારી કા વકીલ અપને લિએ માલ ખરીદે તો નએ કબ્જે કી સૂરત કયા હોગી ?

સવાલ : કયા ફરમાતે હૈં ઉલમાએ કિરામ ઇસ મસ્અલે કે બારે મેં કે જૈદ ને બકર કો ઇસ બાત કા વકીલ ક્રિયા કે વોહ ઇસ કે લિએ મતલૂબા મિકદાર મેં ધાગા ખરીદે, બકર ને મુકરર મિકદાર મેં ધાગા ખરીદ લિયા અભી વોહ ધાગા બકર કે કબ્જે મેં હી હૈ, અગર બકર ખરીદા હુવા ધાગા જૈદ સે ખુદ અપને લિએ ખરીદના ચાહે તો કયા યેહ જાઈઝ હૈ ? ઓર ઇસ ખરીદારી કે લિએ ઉસે જદીદ કબ્જે કી ઝરૂરત હોગી યા નહીં ? વાઝેહ રહે કે જૈદ બૈરૂને મુલક રેહતા હૈ ઓર બકર ઇસ સે ફોન હી પર મુઆમલાત તૈ કરતા હૈ.

الْجَوَابُ بِعَوْنِ الْمَلِکِ الْوَهَّابِ اَللّٰهُمَّ هِدَايَةَ الْحَقِّ وَالصَّوَابِ

જવાબ : જી હાં ! બકર કા જૈદ સે વોહ ધાગા ખરીદના તો જાઈઝ હૈ અલબત્તા દૂસરી ખરીદારી સે પેહલે બકર કા જો ધાગે પર કબ્જા હૈ વોહ ખરીદારી કે

કબ્જે કે કાઈમ મકામ નહીં હો સકતા બલ્કે ખરીદારી કે બાદ બકર કો જદીદ કબ્જે કી ઝરૂરત હોગી, ક્યૂંકે બકર કે પાસ જો ધાગા હૈ વોહ અમાનત હૈ તો બકર કા ઉસ પર કબ્જા અમાનત કા કબ્જા હૈ, અબ જબ બકર જૈદ સે વોહ ધાગા ખરીદેગા તો ખરીદને મેં કબ્જા ઝમાન કી ઝરૂરત હોતી હૈ ઔર ઝમાન કા કબ્જા તો અમાનત કે કબ્જે કે કાઈમ મકામ હો જાતા હૈ લેકિન અમાનત કા કબ્જા ઝમાન કે કબ્જે કે કાઈમ મકામ નહીં હોતા બલ્કે ઈસ મેં જદીદ કબ્જે કી ઝરૂરત હોતી હૈ.

યુનાન્યે, બહારે શરીઅત મેં હૈ “મબીઅ પર મુશ્તરી કા કબ્જા અકદે બૈઅ સે પેહલે હી હો ચુકા હૈ, અગર વોહ કબ્જા ઐસા હૈ કે તલફ હોને કી સૂરત મેં તાવાન દેના પળતા હૈ તો બૈઅ કે બાદ જદીદ કબ્જે કી ઝરૂરત નહીં મસલન વોહ ચીઝ મુશ્તરી ને ગસબ કર રખી હૈ યા બૈઅ ફાસિદ કે ઝરીઅે ખરીદ કર કબ્જા કર લિયા અબ ઉસે અકદે સહીહ કે સાથ ખરીદા તો વોહી પેહલા કબ્જા કાફી હૈ કે અકદ કે બાદ અભી ઘર પહુંચા ભી ન થા કે વોહ શૈ હલાક હો ગઈ તો મુશ્તરી કી હલાક હુઈ ઔર અગર કબ્જા ઐસા ન હો જિસ સે ઝમાન લાઝિમ આએ મસલન મુશ્તરી કે પાસ વોહ ચીઝ અમાનત કે તૌર પર થી તો જદીદ કબ્જે કી ઝરૂરત હૈ યેહી હુકમ સબ જગહ હૈ, દોનોં કબ્જે એક કિસ્મ કે હોં યાની દોનોં કબ્જાએ ઝમાન યા કબ્જાએ અમાનત હોં તો એક દૂસરે કે કાઈમ મકામ હોગા ઔર અગર મુખ્તલિફ હોં તો કબ્જાએ ઝમાન, કબ્જાએ અમાનત કે કાઈમ મકામ હોગા મગર કબ્જાએ અમાનત, કબ્જાએ ઝમાન કે કાઈમ મકામ ન હોગા.” (બહારે શરીઅત, 2/645)

જદીદ કબ્જા કિસ તરહ હોગા ઈસ કી મુખ્તલિફ સૂરતે હેં: પૂછી ગઈ સૂરત કે મુતાબિક કબ્જાએ જદીદ કી એક સૂરત યેહ હૈ કે બકર, જૈદ સે જબ ધાગા ખરીદને કે લિઅે ઈજાબો કબૂલ કરેગા તો વોહ ધાગા વહાં મૌજૂદ હો ઐસી સૂરત મેં યેહ મૌજૂદગી ઔર માલ હાસિલ કરને કી કુદરત કબ્જાએ જદીદ કેહલાએગી જૈસા કે ફતાવા આલમગીરી મેં હૈ “لوكان يده عارية أو ودیعة اور هنا” **તર્જમા :** અગર ચીઝ મુશ્તરી કે હાથ મેં આરિયત યા અમાનત યા રેહન કે તૌર પર થી તો સિર્ફ અકદ કે ઝરીઅે વોહ કબ્જા કરને

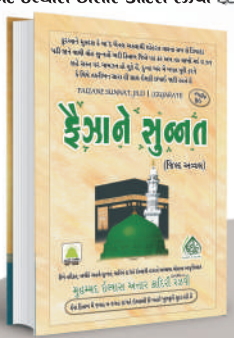
વાલા નહીં કેહલાએગા સિવાએ યેહ કે ઉસ વક્ત મબીઅ ભી મુશ્તરી કે પાસ મૌજૂદ હો (તો કબ્જા હો જાએગા). (فتاوى عالمگیری، 23/3)

દૂસરી સૂરત યેહ હૈ કે ધાગા ખરીદો ફરોખ્ત કે વક્ત ઉસ જગહ મૌજૂદ ન હો જિસ જગહ ખરીદો ફરોખ્ત કા અકદ હો રહા હૈ બલ્કે કિસી ઔર જગહ હો તો અબ બકર કો ઇતની મોહલત મિલે કે વોહ જા કર ધાગે પર કબ્જા કર સકે તો તબ ભી જદીદ કબ્જા હો જાએગા, જૈસા કે બદાએઉસ્સનાએઅ મેં હૈ “وان كانت يد المشتري يد امانة كيد الوديعة والعارية الا يصير قابضاً الا ان يكون بحضرة او يد المشتري الى موضع فيه العين ويبقى وقت يتمكن فيه من قبضها” **તર્જમા :** ઔર અગર મુશ્તરી કે હાથ મેં મબીઅ અમાનત કે તૌર પર હો જૈસે વદીઅત કે તૌર પર યા આરિયત કે તૌર પર તો (વોહી ચીઝ ખરીદને કી સૂરત મેં) વોહ ઈસ પર કબ્જા કરને વાલા નહીં કેહલાએગા સિવાએ ઉસ કે, કે અકદે મબીઅ કી મૌજૂદગી મેં હો યા મુશ્તરી ઉસ જગહ તક પહુંચ જાએ કે વોહ તખ્લિયા કે ઝરીઅે મબીઅ પર કબ્જા કરને પર કાદિર હો જાએ. (بدائع الصنائع، 248/5)

ઈસી તરહ ઇનાયા મેં હૈ “ومعنى تجديد القبض ان” **તર્જમા :** “ينتهي الى موضع فيه العين ويبقى وقت يتمكن فيه من قبضها” જદીદ કબ્જે સે મુરાદ યેહ હૈ કે વોહ ઉસ જગહ તક પહુંચ જાએ જહાં વોહ ચીઝ મૌજૂદ હૈ ઔર ઇતના વક્ત ગુઝર જાએ કે વોહ ઉસ ચીઝ પર કબ્જા કરને પર કાદિર હો જાએ. (عنايه، 493/7)

પુશ ખબર

શૈએ તરીકત, અમીરે અદલે સુન્નત, બાનિયે દા'વતે ઇસ્લામી, હાઝરે અલ્લામા મૌલાના અબૂ ઝિલાલ મુહમ્મદ ઈલ્લાસ અતાર કાદિરી રાઝવી رحمۃ اللہ علیہ કી માયાનાઝ તરતીફ

Price :

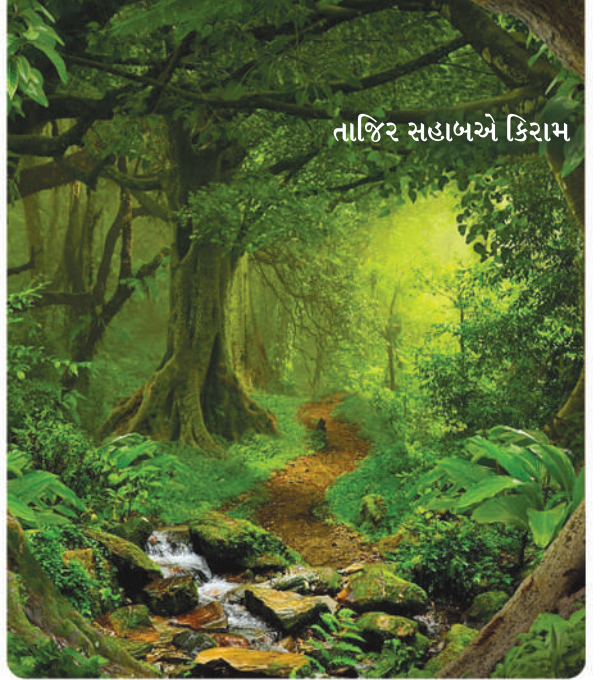
~~Rs. 600~~

50 % Off

Rs. 320

ધર બેઠે હાસિલ કરને કે લિઅે ઇસ તખ્ત પર Call 9978626025 SMS Whatsapp કરે

ફૈઝાને મદીના (માસિક)

તાજિર સહાબા મેં હઝરતે સય્યિદુના અબૂ મેઅલક અન્સારી رضي الله عنه ભી હેં, આપ બહુત મુત્તકી વ પરહેઝગાર ઔર બળે ઇબાદત ગુઝાર થે, અપના ઔર દૂસરોં કા સામાન લે કર દૂર દરાઝ અલાકોં મેં તિજારત કે લિએ જાયા કરતે થે. એક મરતબા આપ સામાને તિજારત લે કર સફર પર રવાના હુવે જબ એક જંગલ મેં પહુંચે તો અયાનક ઝિહ પેહને હુવે એક મુસલ્લહ ડાકૂ ને આપ કો રોક લિયા ઔર કહા : અપના સારા સામાન મેરે હવાલે કર દો ઔર કતલ હોને કે લિએ તય્યાર હો જાઓ, યેહ સુન કર આપ ને ફરમાયા : તુમહારા મક્સૂદ માલ હૈ તુમ મેરા સારા માલ લે લો ઔર મુઝે જાને દો, ડાકૂને કહા : નહીં ! મેરા ઇરાદા સિફ તુમહારે કતલ કા હૈ, આપ ને કહા : જબ તુમ મેરે કતલ કા ઇરાદા કર હી ચુકે હો તો મુઝે થોળી મોહલત દો તાકે મેં નમાઝ પઢ લૂં, ચુનાચે, ઉસ ને આપ કો ઇજાઝત દે દી, આપ ને વુઝૂ કિયા, નમાઝ પઢી ઔર દુઆઓ માંગી, આપ કી દુઆઓ મેં યેહ દુઆ ભી થી :

يَا وَدُّوْ يُاِذَا الْعَرْشِ السَّيِّدِ،

يَا فَعَالِ لَّيْلَا يُيُيِّدُ، أَسْأَلُكَ بِعِزَّتِكَ الَّتِي لَا تَرَامُ وَبِهِلِكَ الَّتِي لَا يُضَامُ، وَبِنُورِكَ الَّتِي مَلَأَ أَرْكَانَ عَرْشِكَ أَنْ تَكْفِيَنِي شَرَّ هَذَا اللَّيْلِ، يَا مُعِثُّ اغْثِنِي، يَا مُعِثُّ اغْثِنِي، يَا مُعِثُّ اغْثِنِي (તર્જમા : ઐ નિહાયત મહબ્બત ફરમાને વાલે ! ઐ ઇઝ્ઝત વાલે અર્શ કે માલિક ! ઐ વોહ ઝાત જો હર ઇરાદે કો પૂરા કરને વાલી હૈ ! તુઝે તેરી ઇઝ્ઝત કા વાસ્તા ! ઐસી ઇઝ્ઝત જિસ મેં કોઈ તુઝ સે નહીં બઢ સકતા ઔર તુઝે તેરી બાદશાહત કા વાસ્તા ! ઐસી બાદશાહત જિસે કોઈ ઝેર નહીં કર સકતા ઔર તુઝે તેરે ઉસ નૂર કા વાસ્તા દે કર સવાલ કરતા હૂં જિસ ને તેરે અર્શ કે અરકાન કો મુનવ્વર કિયા હુવા હૈ મુઝે ઇસ ડાકૂ કે શર સે મેહફૂઝ રખ, ઐ મદદ કરને વાલે ! મેરી મદદ ફરમા, ઐ મદદ કરને વાલે ! મેરી મદદ ફરમા, ઐ મદદ કરને વાલે ! મેરી મદદ ફરમા.)

અભી આપ દુઆ સે ફારિગ હુવે થે કે એક જાનિબ સે એક શેહસવાર હાથ મેં નેઝા લિએ નમૂદાર હુવા ઔર ઉસ ડાકૂ કી તરફ બઢા ઔર નેઝે કે એક હી

رضي الله عنه હઝરતે અબૂ મેઅલક અન્સારી

﴿﴾ અબ્દુરહમાન અતારી મદની

(કિસ્ત-૩)

વાર મેં ઉસ કા કામ તમામ કર દિયા. ફિર વોહ સવાર આપ કે પાસ આયા, આપ ને ઉસ સે કહા : આજ ઇસ મુસીબત કી ઘળી મેં **અલ્લાહ** પાક ને આપ કે ઝરીએ મેરી મદદ ફરમાઈ, આપ કોન હેં ? સવાર ને કહા : મેં ચૌથે આસ્માન કા ફરિશ્તા હૂં. જબ આપ ને પેહલી બાર દુઆ કી તો આસ્માન કે દરવાઝોં કી આવાઝ મુઝે સુનાઈ દી, ફિર જબ દૂસરી મરતબા દુઆ કી તો મેં ને આસ્માન વાલોં કી ચીખો પુકાર સુની, ફિર જબ આપ ને તીસરી મરતબા દુઆ કી તો યેહ આવાઝ સુનાઈ દી : યેહ એક પરેશાન હાલ કી દુઆ હૈ. લેહાઝા મેં ને **અલ્લાહ** પાક કી બારગાહ મેં અર્ઝ કી : યા રબ્બલ આલમીન ! મુઝે ઉસ ડાકૂ કો કતલ કરને કી ઇજાઝત અતા ફરમા. ચુનાચે, મેં **અલ્લાહ** પાક કી ઇજાઝત સે આપ કી મદદ કરને આયા હૂં. (314, 313/7, الاصابه في تبيين الصحابه)

ક્યૂં કર ન મેરે કામ બનેં ગૈબ સે હસન
બન્દા ભી હૂં તો કેસે બળે કારસાઝ કા

(ઝોકે નાત, સ. 18)

અદનાન અહમદ અતારી મદની

હઝરતે સય્યિદુના અબ્દુલ્લાહ બિન હઝલા

رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ

હઝરતે સય્યિદુના ઈબ્ને ઉમર رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا કેહતે હૈં કે એક મરતબા બારગાહે ફારૂકી મેં કુછ લિબાસ લાએ ગએ, હઝરતે સય્યિદુના ઉમર رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ ને ઉન કો લોગોં મેં બાંટના શુરૂઆ ક્રિયા, તક્સીમ કે દૌરાન એક બહુત હી નફીસ ઔર ઉમ્દા પોશાક સામને આઈ તો હઝરતે ઉમર رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ ને વોહ પોશાક અપની રાન કે નીચે રખ લી (ઔર કિસી કો નહીં દી) હઝરતે ઈબ્ને ઉમર رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا કેહતે હૈં કે તક્સીમ મેં જબ મેરા નામ લિયા ગયા તો મેં ને કહા : આપ મુઝે વોહી પોશાક દીજીએ, ઈસ પર હઝરતે ઉમર رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ ને ફરમાયા : **અલ્લાહ** કી કસમ ! મેં યેહ પોશાક ઉસ શખ્સ કો દૂંગા જો તુમ સે બેહતર હૈ ઔર ઉસ કા બાપ તુમ્હારે બાપ સે બેહતર હૈ, ફિર હઝરતે ઉમર رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ ને એક સહાબિએ રસૂલ કો બુલવાયા ઔર વોહી ઉમ્દા પોશાક ઉન્હેં પેહના દી.⁽¹⁾

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! યેહ નફીસ ઔર ઉમ્દા પોશાક પેહનને વાલે આલા ઔર ઉમ્દા અવસાફ કે માલિક, બારગાહે ફારૂકી મેં બુલન્દ મકામ પાને વાલે, ગસીલુલ મલાએકા હઝરતે સય્યિદુના હન્ઝલા કે સાહિબ ઝાદે હઝરતે સય્યિદુના અબ્દુલ્લાહ બિન હન્ઝલા અન્સારી رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُمَا હૈં, ઈન કે વાલિદે માજિદ હઝરતે હન્ઝલા رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ ને શવ્વાલ ૩ હિજરી ગઝવએ ઉદુદ મેં તાજે શહાદત અપને સર પર સજાયા થા ઔર ફરિશતોં ને ઉન્હેં ગુસ્લ દિયા થા.⁽²⁾ હઝરતે અબ્દુલ્લાહ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ અપને વાલિદે માજિદ કી શહાદત કે નવ માહ બાદ સિને ૪ હિજરી મેં પૈદા હુવે.

ઝિકે મુસ્તફા : નબિય્યે કરીમ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ કી ઝાહિરી વફાત કે વક્ત આપ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ કી ઉમ્ર સાત

સાલ થી ઈસ લિએ આપ કા શુમાર કમસિન સહાબા મેં હોતા હૈ⁽³⁾ મગર આપ કે સીને મેં મહબબતે રસૂલ કૂટ કૂટ કર ભરી હુઈ થી જિન લમ્હાત મેં પ્યારે આકા صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ કી ઝિયારત કી યા સોહબત પાઈ ઉન લમ્હાત કો આપ કે દિલો દિમાગ ને મેહફૂઝ કર લિયા થા યુનાન્ચે, ફરમાતે હૈં : મેં ને હુઝૂર નબિય્યે કરીમ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ કો ઊંટની પર તવાફ કરતે દેખા હૈ, ઉસ વક્ત કિસી કો મારા ગયા ન ધક્કા દિયા ગયા ઔર ન હી “હટ જાઓ, હટ જાઓ” કી આવાઝે થી.⁽⁴⁾

બિસ્તર ન થા : હઝરતે અબ્દુલ્લાહ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ નિહાયત આલિમ ફાઝિલ, નેકોકાર, અઝમતો શાન વાલે ઔર આલી નસબ હોને કે સાથ સાથ નિહાયત સાદા તબીઅત ઔર ઈબાદત ગુઝાર ભી થે, આપ કે ખાદિમ કેહતે હૈં : હઝરતે અબ્દુલ્લાહ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ કે પાસ કોઈ એસા બિસ્તર નહીં થા કે જિસ પર સોતે, જબ નમાઝ પઢતે પઢતે થક જાતે તો અપને આપ કો ઝમીન પર ડાલ દેતે ઔર અપની ચાદર ઔર ઝિર્હ કા તક્યા બના લેતે ઔર થોળી દેર કે લિએ સો જાતે.⁽⁵⁾

દોઝખ કી યાદ : એક મરતબા આપ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ બીમાર થે કે કિસી શખ્સ ને કુરઆન કી યેહ આયત પઢી : **﴿لَكُمْ مِنْ جَهَنَّمَ مِهَادٌ وَمِنْ فَوْقِهِمْ غَوَاشٍ﴾** તર્જમએ કન્ઝુલ ઈમાન : ઉન્હેં આગ હી બિઘાના ઔર આગ હી ઓઢના⁽⁶⁾ તો રોને લગે, ઈતના રોએ કે લોગોં કો ગુમાન હોને લગા કે અબ આપ કી રૂહ જિસ્મ સે નિકલ જાએગી, ફિર આપ ખળે હુવે તો કિસી ને કહા : આપ બૈઠે રહિએ, ફરમાયા : દોઝખ કી યાદ મુઝે બૈઠને સે રોક રહી હૈ, મુઝે નહીં માલૂમ કે શાયદ મેરા શુમાર ઉન જહન્નમિયોં મેં હો.⁽⁷⁾

યઝીદ કે બિલાફ એલાને જંગ : આપ કે સાત યા આઠ બેટે થે જબ આપ અપને બેટોં કો લે કર યઝીદ કે પાસ પહુંચે તો ઉસ ને આપ કો એક લાખ દિરહમ ઓર આપ કે હર બેટે કો 10 હઝાર દિરહમ દિએ, કીમતી મલ્બૂસાત ઓર ઉમ્દા સવારિયાં ઈસ કે ઇલાવા થીં, યેહ સબ લે કર આપ મદીને પહુંચે તો લોગોં ને પૂછા : આપ ને યઝીદ કો કેસા પાયા ? ઇરશાદ ફરમાયા : મેં ઉસ શખ્સ કે પાસ સે આયા હું કે ખુદા કી કસમ ! અગર મેરે સાથ સિર્ફ મેરે બેટે હોં તો ભી મેં ઉસ સે ઝરૂર જેહાદ કરૂંગા, લોગોં ને ફિર કહા : હમેં માલૂમ હુવા કે યઝીદ ને આપ કો બહુત માલો દૌલત ઓર ખાદિમ દિએ હેં, ફરમાયા : મેં ને માલ ઈસ લિએ લિયા હે તાકે ઈસી માલ કે ઝરીએ ઉસ સે મઝબૂત જંગ કરૂં, (8) ઈસ કે બાદ આપ ને જેહાદ કી તરગીબ દિલાઈ : ઐ મેરી કૌમ **અલ્લાહ** સે ડરો, ખુદા કી કસમ ! હમ યઝીદ કે બિલાફ ઈસ લિએ જેહાદ કર રહે હેં કે હમેં અન્દેશા હે કે યઝીદ કી બુરી હરકાત ઓર બદકારિયોં કી વજહ સે કહીં આસ્માન સે પથ્થર ન બરસ જાએં વોહ શરાબ પીતા હે ઓર નમાઝેં કઝા કર દેતા હે. **અલ્લાહ** કી કસમ ! અગર કોઈ મેરા સાથ નહીં દેગા તો ફિર ભી મેં રિઝાએ ઇલાહી કે લિએ ઈસ આઝમાઈશ કો ઝરૂર ઝેલૂંગા, યેહ સુનતે હી લોગ આપ કી બૈઅત કરને લગે. (9)

સર ઉઠાના છોળ દિયા : એક રિવાયત કે મુતાબિક (વાપસ આને કે બાદ) આપ **રَضِیَ اللہُ عَنْہُ** મસ્જિદ મેં હી અપની રાતેં ગુઝારને લગે, મુસલસલ રોઝે રખતે ઓર સિર્ફ સત્તૂ પી કર રોઝા ઇફતાર કરતે, આપ ને અપને સર કો (શર્મ સારી કી વજહ સે) આસ્માન કી તરફ ઉઠાના છોળ દિયા થા. (10)

યઝીદી લશ્કર : યઝીદ કો ખબર પહુંચી તો ઉસ ને મુસ્લિમ બિન ઉકબા કી સરબરાહી મેં એક લશ્કર ભેજા ઉસ મેં દસ હઝાર યા બારહ હઝાર ઘુળ સવાર થે જબકે એક કૌલ કે મુતાબિક 12 હઝાર ઘુળ સવારોં કે સાથ 15 હઝાર પ્યાદા ફૌજ ભી થી. (11)

જંગ ઓર નમાઝ : લખાઈ શુરૂઅ હુઈ તો ઉસ વક્ત આપ **રَضِیَ اللہُ عَنْہُ** ઈતને પુર સુકૂન થે કે લોગ જંગ લળ રહે થે ઓર ઊઘને કી વજહ સે આપ કા સર ઢલક રહા થા. જંગ અપને ઝોરોં પર પહુંચી થી કે ઝોહર કા વક્ત હો ગયા. આપ ને ખાદિમ સે ફરમાયા : મેરી પીઠ કી જાનિબ સે મેરી હિફાઝત કરો તાકે નમાઝ પઢ લૂં. આપ ને ઝોહર કી 4 રક્અતેં નિહાયત તવજજોહ કે સાથ પઢીં.

શહાદત : ફિર લખાઈ મેં મસરૂફ હો ગએ આઠોં બેટોં મેં એક કે બાદ એક રાહે ખુદા મેં અપના સર કટવા કર શહાદત કા લિબાસ પેહનતા રહા આપ કો ભી બેશુમાર ઝખ્મ લગ ચુકે થે આખિરકાર આપ ને જઝૂબએ શહાદત મેં અપની ઝિહ્ ઉતાર ફેંકી ઓર તલવાર કી નિયામ તોળ ડાલી (કે તલવાર વાપસ નિયામ મેં નહીં રખૂંગા) ઓર જવાં મદી સે દુશ્મનોં કા મુકાબલા કરતે કરતે શહાદત કા તાજ પેહન કર ઈસ દુન્યાએ ફાની સે કૂચ કર ગએ. ઈસ જંગ કો તારીખ મેં વાકિઅએ હુર્રા કે નામ સે જાના જાતા હે યેહ અફસોસ નાક વાકિઆ સિન 63 હિજરી બરોઝ ખુધ કો પેશ આયા જબકે માહે ઝુલ હિજજા ખત્મ હોને મેં અભી તીન દિન બાકી થે. (12)

ઝુલ્મો સિતમ કા બાઝાર : ઈસ કે બાદ યઝીદી ફૌજ ને કત્લો ગારતગરી ઓર ઝુલ્મો સિતમ કા એસા બાઝાર ગર્મ ક્રિયા કે **અલ્લાહ** કી પનાહ ! યઝીદી ફૌજ તીન દિન તક મદીને મેં લોગોં સે માલો દૌલત લૂટતી રહી ઓર પાકબાઝ ઓરતોં કી અસ્મત દરી કરતી રહી, 700 મુહાજિરો અન્સાર સહાબા **عَلَيْهِمُ الرِّفْدَان** કો શહીદ ક્રિયા, આમ બાશિન્દે મિલા કર દસ હઝાર સે ઝિયાદા શહીદ ક્રિએ ગએ, જિન મેં 700 હુફફાઝે કુરઆન ભી થે યઝીદી લશ્કર ને મસ્જિદે નબવી કે સુતૂનોં સે ઘોળે બાન્ધે, તીન દિન તક મસ્જિદે નબવી મેં લોગ નમાઝ સે મુશરફ ન હો સકે. (13)

ક્રિયામત તક કા સાથ : બાદ મેં કિસી ને હઝરતે અબ્દુલ્લાહ **رَضِیَ اللہُ عَنْہُ** કો ખ્વાબ મેં બેહતરીન સૂરત મેં દેખા તો પૂછા : ક્યા આપ શહીદ નહીં હુવે, આપ **રَضِیَ اللہُ عَنْہُ** ને ફરમાયા : કયૂં નહીં ! મેં અપને રબ સે મિલ ચુકા હું ઉસ ને મુઝે જન્નત મેં દાખિલ કર દિયા હે ઓર જહાં યાહતા હું જન્નત કે ફલોં કો ખાતા હું, ખ્વાબ દેખને વાલે ને ફિર પૂછા : આપ કે સાથિયોં કા ક્યા બના ? ફરમાયા : વોહ સબ મેરે ઝન્ને તલે મેરે સાથ હેં ઓર યેહ સાથ ક્રિયામત તક નહીં છૂટેગા. (14)

(1) مصنف ابن ابی شیبہ، 17/244، رقم: 32990 (2) تاریخ ابن عساکر، 422/27، (3) طبقات ابن سعد، 5/49 (4) کنز العمال، 3/566، رقم: 12493 (5) اسد الغابہ، 3/221 (6) اعراف، 41: (7) تاریخ ابن عساکر، 27/429 (10) سابقہ حوالہ (11) عمدة القاری، 12/192، (12) تاریخ ابن عساکر، 27/430 (13) عمدة القاری، 12/192، تحت حدیث: 4167، سوانح کربلا، ص: 178 (14) اسد الغابہ، 3/221

યું તો હર સહાબિએ રસૂલ જન્નતી હે મગર કઈ સહાબએ કિરામ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُمْ ને ઝબાને રિસાલત સે જન્નત કી ખુશ ખબરિયાં બતોરે ખાસ પાઈ હેં ઈન મેં અશરએ મુબશ્શરા સરે ફેહરિસ્ત હેં ઉન દસ સહાબા મેં શામિલ ખલીફએ સાલિસ ઝુન્નૂરેન હઝરતે સય્યિદુના ઉસ્માન رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ ખુદ ફરમાતે હેં : મેં ને દસ હઝાર દિરહમ કે બદલે જન્નત ખરીદ લી હૈ. ⁽¹⁾ આઈએ ઝબાને રિસાલત સે જારી હોને વાલે ચન્દ મુબારક કલિમાત પઢતે હેં જિન મેં હઝરતે ઉસ્માને ગની رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ કો જન્નત કી નવીદે પુર બહાર સુનાઈ ગઈ યા આપ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ કો જન્નત મેં મિલને વાલે આલા ઈન્આમાત ઔર બુલન્દ મકામાત કા ઝિક કિયા ગયા હૈ.

રફાકતે નબી : એક મૌકેઅ પર નબિય્હે કરીમ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ને હઝરતે સય્યિદુના આઈશા સિદ્દીકા رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهَا સે ફરમાયા : કયા મેં તુમ્હેં ખુશ ખબરી ન દૂં ? ઉન્હોં ને અર્ઝ કી : કયૂં નહીં યા રસૂલલ્લાહ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ! ફરમાયા : તુમ્હારે વાલિદ (અબૂ બક) જન્નતી હેં ઔર જન્નત મેં ઉન કે રફીક હઝરતે ઈબ્રાહીમ عَلَيْهِ السَّلَام હોંગે, ઔર ઉમર જન્નતી હેં ઉન કે રફીકે જન્નત હઝરતે નૂહ عَلَيْهِ السَّلَام હોંગે, ઔર ઉસ્માન જન્નતી હેં ઉન કા રફીક મેં ખુદ હૂં, ઔર અલી જન્નતી હેં ઉન કે રફીક હઝરતે યહ્યા બિન ઝકરિય્યા عَلَيْهِمَا السَّلَام હોંગે. ⁽²⁾

જન્નત કા સાથી : એક મરતબા હુઝૂરે અકદસ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ ને હઝરતે સય્યિદુના તલહા رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ સે ફરમાયા : ઐ તલહા ! હર નબી કે લિએ જન્નત મેં ઉસ કા એક ઉમ્મતી રફીક (સાથી) હોતા હૈ ઔર જન્નત મેં ઉસ્માન બિન અફફાન મેરે રફીક ઔર મેરે સાથ હોંગે. ⁽³⁾

જન્નતી દરખ્ત કી શાખ : એક બાર પ્યારે નબી صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ને યું ફરમાયા : સખાવત એક જન્નતી દરખ્ત હૈ ઔર હઝરતે ઉસ્માન ઉસ કી શાખોં મેં સે એક શાખ હેં. ⁽⁴⁾

જન્નત કી ખુશ ખબરી : હઝરતે સય્યિદુના અબૂ મૂસા અશ્શરી رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ કેહતે હેં કે સય્યિદે આલમ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ મદીને કે એક બાગ મેં ટેક લગાએ હુવે બૈઠે થે. કિસી ને દરવાઝા ખટખટાયા તો રેહમતે આલમ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآલِهِ وَسَلَّمَ ને ફરમાયા : દરવાઝા ખોલ દો ઔર આને વાલે કો જન્નત કી ખુશ ખબરી દો, દરવાઝા ખોલા ગયા તો હઝરતે સય્યિદુના અબૂ બક સિદ્દીક

જન્નત કે ખરીદાર رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ હઝરતે ઉસ્માન બિન અફફાન

 આસિફ જહાં ઝેબ અતારી મદની

رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ થે ફિર કિસી ને દરવાઝા ખટખટાયા તો જાને આલમ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ને ફરમાયા : દરવાઝા ખોલ દો ઔર આને વાલે કો જન્નત કી ખુશ ખબરી દો, દરવાઝા ખોલા ગયા તો હઝરતે સય્યિદુના ઉમર ફારૂક رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ થે ફિર કિસી ને દરવાઝા ખટખટાયા તો નૂરે આલમ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآલِهِ وَسَلَّمَ ને ફરમાયા : દરવાઝા ખોલ દો ઔર આને વાલે કો જન્નત કી ખુશ ખબરી કે સાથ ઈમ્તેહાન ઔર આઝમાઈશ મેં મુબ્તલા હોને કી ખબર ભી દો, દરવાઝા ખોલા ગયા તો હઝરતે સય્યિદુના ઉસ્માને ગની رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ થે. ⁽⁵⁾

હૂર સે નિકાહ : એક મરતબા ખિલાફતે સિદ્દીકે અકબર મેં ઝબરદસ્ત કહૂત પળા હઝરતે ઉસ્માને ગની رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ કે એક હઝાર ઊંટ મદીને પહુંચે જિન પર પાને પીને કી અશ્યા લદી હુઈ થીં તો હઝરતે ઉસ્માન رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ ને મદીને કે તાજિરોં સે ફરમાયા : ઐ તાજિરોં કી જમાઅત ! ઈસ બાત પર ગવાહ હો જાઓ કે મેં ને

येह तमाम अश्या मदीने के ज़रूरत मन्हीं के लिअे सदका कर दी हैं. हज़रते सय्यिदुना अब्दुल्लाह बिन अब्बास रज़ी अल्ले एन्हे फ़रमाते हैं : मैं जब रात को सोया तो प्वाब में सरकारे दो आलम صَلَّی اللّٰهُ عَلَیْهِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم की ज़ियारत की, आप صَلَّی اللّٰهُ عَلَیْهِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ने नूर की यादर पेहन रभी थी, मुबारक हाथों में नूर की छणी और पाँउ मुबारक में जो नालैन थे उन के तस्मे भी नूरानी थे, ईरशाद फ़रमा रहे थे : मैं जल्दी में हूँ, उस्मान ने अक हज़ार गिंट का बोज़ गन्धुम वगैरा सदका किया है. अब्बास पाक ने उस्मान का येह अमल कबूल फ़रमा कर जन्नती दूर से उन का निकाल फ़रमाया है. (6)

जन्नती मर्द : अक मरतबा अक शप्स बारगाहे रिसालत में हाज़िर हुवा तो हुज़ूरे अकरम صَلَّی اللّٰهُ عَلَیْهِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ने उस से मुसाफ़ा फ़रमाया और जब तक उस शप्स ने अपना हाथ न भीया आप صَلَّय़ लल्लुहू एल्लैहू वल्लैहू वल्लैहू ने उस का हाथ न छोणा उस शप्स ने पूछा : या रसूलल्लाह صَلَّय़ लल्लुहू एल्लैहू वल्लैहू वल्लैहू ! हज़रते उस्मान कैसे हैं ? ईरशाद फ़रमाया : वोह जन्नती मर्दी में से अक मर्द हैं. (7)

जन्नती दूर : अक मरतबा रेहमते आलम صَلَّय़ लल्लुहू एल्लैहू वल्लैहू वल्लैहू ने ईरशाद फ़रमाया : मैं जन्नत में दाभिल हुवा तो अक सेब मेरे हाथ पर रभ दिया गया मैं उसे उलट पलट रहा था के वोह सेब इट गया और उस में से अक दूर निकली जिस की त्वें गिध के परो जैसी थीं मैं ने पूछा : तू किस के लिअे है ? उस ने कहा : जुल्मन शहीद होने वाले हज़रते उस्मान बिन अफ़्फ़ान के लिअे. (8)

जन्नती मडल : नबिय्ये करीम صَلَّय़ लल्लुहू एल्लैहू वल्लैहू वल्लैहू का फ़रमान है : मैं जन्नत में दाभिल हुवा तो सोने, मोती और याकूत से बना हुवा अक मडल देभा, मैं ने पूछा : येह किस के लिअे है ? बताया गया के आप के बाद जुल्मन शहीद होने वाले पलीफ़ा हज़रते उस्मान बिन अफ़्फ़ान रज़ी अल्ले एन्हे के लिअे है. (9)

जन्नती बिशारतों की तस्दीक : जब अभीरुल मोमिनीन हज़रते सय्यिदुना उस्माने गनी रज़ी अल्ले एन्हे को पारजियों ने घर में मेहसूर होने पर मजबूर कर दिया तो हज़रते सय्यिदुना उस्माने गनी ने दीगर सहाबअे किराम عَلَیْهِمُ الرِّفْقَان को बुलवाया और पारजियों के सामने उन वाकेआत की तस्दीक करवाई जिन में

आप صَلَّय़ लल्लुहू एल्लैहू वल्लैहू वल्लैहू को नबिय्ये करीम صَلَّय़ लल्लुहू एल्लैहू वल्लैहू वल्लैहू ने जन्नत की बिशारतें अता की थीं.

मस्जिद में ईजाफ़ा और जन्नत : आप ने फ़रमाया : तुम में कोई ऐसा है जिस ने रसूलुल्लाह صَلَّय़ लल्लुहू एल्लैहू वल्लैहू वल्लैहू को येह फ़रमाते सुना हो के जो (गिंटों के) ईस बाणे को पारीदेगा और हमारी मस्जिद में ईजाफ़ा कर देगा उस के लिअे जन्नत है और दुन्या में उस के लिअे येह अज्ज है के जब तक मस्जिद बाकी रहेगी उस शप्स के दरजात बुलन्द होंगे, तो मैं ने वोह बाणा 20 हज़ार दिरहम में पारीद कर मस्जिद के लिअे वक़्फ़ कर दिया था.

लश्कर की मदद और जन्नत : फिर फ़रमाया : क्या कोई ऐसा है जिस ने रसूलुल्लाह صَلَّय़ लल्लुहू एल्लैहू वल्लैहू वल्लैहू को येह फ़रमाते सुना हो के जो ईस जैशे उसरह (बे सरो सामान लश्कर) को सामाने ज़रूरत देगा तो उस के लिअे जन्नत है तो मैं ने उस लश्कर को साओ सामान से लेस कर दिया था.

कुंवे के भदले जन्नत : फिर फ़रमाया : क्या किसी ने रसूलुल्लाह صَلَّय़ लल्लुहू एल्लैहू वल्लैहू वल्लैहू से येह सुना है के जो इमा कुंवां पारीदेगा उस के लिअे जन्नत है, मैं ने उसे पारीदा तो मेरे आका صَلَّय़ लल्लुहू एल्लैहू वल्लैहू वल्लैहू ने फ़रमाया : ईसे गरीबों के लिअे कर दो, तुम्हें ईस का सवाब भी मिलेगा और जन्नत भी, हज़रते उस्मान की गुफ़्तगू सुन कर सहाबअे किराम रज़ी अल्ले एन्हे ने कहा : हां हम ने ऐसा ही सुना है, लेकिन ईस पर पारजियों ने कहा : येह सय केह रहे हैं मगर आप भदल चुके हैं. (10)

तारीफ़े शहादत : हज़रते उस्माने गनी रज़ी अल्ले एन्हे की बातों का बे हिस पारजियों पर कुछ असर न हुवा आपिरकार जूटे ईल्जामात लगा कर आप रज़ी अल्ले एन्हे को ब हावते रोज़ा बरोजे जुम्मा 18 जुल हिज्जा सिन 35 हिजरी को शहीद कर दिया गया, मज़ारे मुबारक जन्नतुल बकीअ में है. (11)

(1) تاريخ ابن عساکر، 172/39 (2) الریاض النفرة، 35/1 (3) کنز العمال، 273/6، 11:2، حدیث: 32854 (4) کنز العمال، 11:2، 273/6، حدیث: 32849 (5) مسلم، ص 1004، حدیث: 6212 (6) الریاض النفرة، 43/2، 29/7، 13:2، کنز العمال، 8:2، حدیث: 13495 (7) معجم کبیر، 405/12، حدیث: 36257 (8) کنز العمال، 109/39 (9) تاريخ ابن عساکر، 36257 (10) کنز العمال، 13:2، 44/7، حدیث: 36332 (11) معرفۃ الصحابہ، 271، 264/1، الاصابہ، 4/379-

અપને બુઝુર્ગોં કો યાદ રખિએ

અબૂ માજિદ શાહિદ અત્તારી મદની

મઝાર હઝરતે સય્યિદુના નોમાન બિન બશીર અન્સારી ખઝરજી

મઝાર ફકીહે મુકદ્દમ હઝરતે સય્યિદ મુહમ્મદ બિન અલી બાઅલવી

જુલ હિજજતિલ હરામ ઇસ્લામી સાલ કા બારહવાં (12) મહીના હૈ. ઈસ મેં જિન સહાબએ કિરામ, ઔલિયાએ ઉઝ્ઝામ ઔર ઉલમાએ ઇસ્લામ કા વિસાલ યા ઉર્સ હૈ, ઇન મેં સે 13 કા મુખ્તસર તઆરુફ મુલાહઝા ફરમાઈએ : **સહાબએ કિરામ** عَلَيْهِمُ الرِّفْقَان :

1 હઝરતે સય્યિદુના ઇબ્રાહીમ બિન નુઐમ અદવી કરશી رَضِيَ اللهُ عَنْهُ કી વિલાદત મદીનએ મુનવ્વરા મેં હુઈ ઔર યહીં વાકેઅએ હુર્ા જુલ હિજજા 63 હિ. મેં શહાદત પાઈ, જન્નતુલ બકીઅ મેં દફન કિએ ગએ. આપ જલીલુલ કદ્ર સહાબી હઝરતે નુઐમ બિન અબ્દુલ્લાહ નહ્દામ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ કે સાહિબઝાદે, હઝરતે ઉમર ફારૂકે આઝમ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ કે દામાદ, પાકીઝા વ સાલેહ ઔર રાવિએ હદીસ થે. (1) 2 હઝરતે સય્યિદુના નોમાન બિન બશીર અન્સારી ખઝરજી رَضِيَ اللهُ عَنْهُ કી

વિલાદત મદીનએ મુનવ્વરા મેં 2 હિ. કો ઔર શહાદત જુલ હિજજા 64 હિ. કો હિમ્સ મેં હુઈ, મઝાર દેર નોમાન (નજ્દ હિમ્સ) શામ મેં હૈ. આપ જલીલુલ કદ્ર સહાબી, મોઅસ્સિર શખ્સિયત કે માલિક, બેહતરીન ખતીબો શાઈર, સખી ઓ શુજાઅ, 124 અહાદીસ કે રાવી થે ઔર યકે બાદ દીગરે દિમશ્ક, યમન, ફૂફા ઔર હિમ્સ કે ગવર્નર બનાએ ગએ. (2) **ઔલિયાએ કિરામ** رَحِمَهُمُ اللهُ السَّلَام : 3 મશહૂર તાબેઈ હઝરતે અબૂ કસીર અફ્લહ મદની رَضِيَ اللهُ عَنْهُ સહાબિએ રસૂલ હઝરતે અબૂ અય્યૂબ ખાલિદ અન્સારી رَضِيَ اللهُ عَنْهُ કે આઝાદ કર્દા ગુલામ થે, ઐનુત્તમર (ઈરાક) સે તઅલ્લુક થા મગર મદીને શરીફ મેં મુકીમ હો ગએ થે, કઈ સહાબએ કિરામ عَلَيْهِمُ الرِّفْقَان સે અહાદીસ રિવાયત ફરમાઈ, આપ હઝરતે ઇમામ ઇબ્ને સીરીન رَضِيَ اللهُ عَنْهُ કે ઉસ્તાઝ હૈં. વાકેઅએ હુર્ા જુલ હિજજા 63 હિ. કો મદીને શરીફ મેં શહીદ હુવે. (3) 4 અબ્દાલે ઝમાના હઝરતે સય્યિદુના હમ્માદ બિન સલમા બિન દીનાર બસરી નહવી رَضِيَ اللهُ عَنْهُ કી વિલાદત ગાલિબન 91 હિ. કો હુઈ ઔર બસરા મેં 76 સાલ કી ઉમ્ર મેં જુલ હિજજા 167 હિ. કો વિસાલ ફરમાયા. આપ દસ હઝાર અહાદીસો આસાર કે સિકા રાવી, શૈખુલ ઇસ્લામ, કુદવતુલ ઉલમા, ઉસ્તાજુલ મોહદિસીન, મુફ્તિએ બસરા, સાહિબે તસાનીફ, ઇમામે ઝમાના ઔર કસરતે તિલાવતે કુરઆન કરને વાલે થે. (4) 5 ફકીહે મુકદ્દમ હઝરતે સય્યિદ મુહમ્મદ બિન અલી બાઅલવી رَضِيَ اللهُ عَنْهُ કી વિલાદત 574 હિ. કો તિરયમ યમન મેં હુઈ ઔર યહીં જુલ હિજજા 653 હિ. કો વિસાલ ફરમાયા, મઝારે મુબારક ઝમ્બલ કબ્રસ્તાન મેં હૈ. આપ જય્યિદ આલિમે દીન, મોહદિસે વક્ત, ફકીહે શાફેઈ, ઉસ્તાજુલ ઉલમા, ખાનદાને આલે બાઅલવી કી મોઅસ્સિર શખ્સિયત ઔર સિલસિલએ બાઅલવિયા કે બાની હૈં. (5) 6 બાનિએ સિલસિલએ કાવુકજિયા શાઝલિયા હઝરતે શૈખ અબુલ મહાસિન સય્યિદ મુહમ્મદ બિન ખલીલ કાવુકજી હનફી رَضِيَ اللهُ عَنْهُ કી વિલાદત 1224 હિ. કો તરાબુલુસ શામ મેં હુઈ ઔર 7 જુલ હિજજા 1305 હિ. કો મક્કએ મુકર્રમા મેં વિસાલ ફરમાયા, તદફીન જન્નતુલ માલા મેં હુઈ. આપ આલિમે બા અમલ, ફકીહે ઇસ્લામ, શૈખુલ મશાઈખ, મોહદિસે વક્ત ઔર સૌ સે ઝાઈદ કુતુબ કે મુસન્નિફ થે. મીલાદ નામા, મૌલૂદુલ કાવુકજી આપ કા હી તેહરીર કર્દા હૈ. (6) 7 કુદવતુલ ઉલમા હઝરતે મૌલાના શાહ મુહમ્મદ આદિલ કાદિરી કાનપુરી رَضِيَ اللهُ عَنْهُ કી વિલાદત 1241 હિ. કો નારા ઝિલ્લ ઇલાહાબાદ (યૂપી) હિન્દ મેં હુઈ. વિસાલ 9 યા 11 જુલ હિજજા 1325 હિ. કો કાનપુર મેં ફરમાયા ઔર યહીં મઝાર હૈ. આપ અલ્લામા સય્યિદ અહમદ દહલાન

મઝાર હઝરતે મૌલાના શાહ મુહમ્મદ આદિલ કાદિરી કાનપુરી

મઝાર હઝરતે મૌલાના ગુલામ યાસીન અલવી કાદિરી

મક્કી સે સનદ યાફતા ઔર અલ્લામા સલામતુલ્લાહ કાનપુરી **رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهَا** કે શાગિર્દે રશીદ, હાફિઝે કુરઆન, મજાહે સિલસિલએ કાદિરિયા બરકાતિયા, વલિએ કામિલ, કઈ કુતુબો ફતાવા કે મુસન્નિફ, આબિદો ઝાહિદ ઔર જામેએ શરીઅતો તરીકત થે.⁽⁷⁾ **8** **ઉલમાએ ઈસ્લામ** **رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ** ખતીબે બગદાદી હઝરતે શૈખ અબૂ બક્ર અહમદ બિન અલી સફદી શાફેઈ **رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ** કી વિલાદત 392 હિ. કો મૌઝએ ગઝિયા હિજાઝ કે એક ઈલ્મી ઘરાને મેં હુઈ ઔર 7 જુલ હિજજા 463 હિ. કો વિસાલ ફરમાયા, તદફીન બગદાદ કે કબ્રસ્તાન બાબે હર્મ મેં હઝરતે બિશર હાફી **رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ** કે પેહલૂ મેં હુઈ. આપ મોહદિસે વક્ત, મોઅરિષે ઈસ્લામ, મુક્તિએ ઝમાના, મુદરિસે જામેઉલ મન્સૂર, અચ્છે કારી, ફસીહુલ અલ્ફાઝ ઔર માહિરે અદબ થે, બાઝ અવકાત શેર ભી કહા કરતે થે. આપ કી કસીર તસાનીફ મેં તારીખે બગદાદ આપ કી શોહરત કા સબબ હૈ.⁽⁸⁾ **9** ઉસ્તાઝુલ ઉલમા મૌલાના હકીમ સખાવત હુસૈન સેહવાની ચિશ્તી **رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ** કી વિલાદત 1240 હિ કો સેહસવાન (નઝ્દ બદાયૂં યૂપી હિન્દ) મેં હુઈ ઔર 19 જુલ હિજજા 1299 હિ. ખૈરાબાદ (ઝિલ્લ સત્યાપુર યૂપી હિન્દ) મેં વિસાલ ફરમાયા, ખાનકાહે હાફિઝિયા મેં દફન કિએ ગએ, આપ મુસ્તકિલ મુસ્તકીમ સુન્ની આલિમ, ઉસ્તાઝ, હાફિઝે બુખારી ઔર મુદરિસ મદ્રસએ મિસ્બાહુત્તેહઝીબ બરેલી શરીફ થે, ઈન કે ખાનદાને આલા

હઝરત સે ખુસૂસી તઅલ્લુકાત થે.⁽⁹⁾ **10** ઉસ્તાઝુલ કુલ હઝરતે મૌલાના મુફતી મુહમ્મદ લુહુલ્લાહ અલીગઢી **رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ** કી વિલાદત પલખને (લખનવ, યૂપી) હિન્દ મેં 1244 હિ. મેં હુઈ ઔર 9 જુલ હિજજા 1334 હિ. કો અલીગઢ મેં વિસાલ ફરમાયા, તદફીન વ મઝાર હઝરતે જમાલુલ આરિફીન **رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ** કે કુર્બ મેં હુઈ, આપ જલીલુલ કદ્ર આલિમે દીન, મોઅસ્સિર વ અફઆલ શખ્સિયત ઔર જામેએ ઉલૂમે અકલિયા વ નકલિયા થે, મોહદિસે આઝમે હિન્દ, અલ્લામા સચ્ચિદ અહમદ મોહદિસે કિઘૌઇવી, અલ્લામા વસી અહમદ મોહદિસે સૂરતી ઔર અલ્લામા અહમદ હસન કાનપુરી **رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ** સમેત સેંકળોં ઉલમા આપ કે શાગિર્દે હેં.⁽¹⁰⁾ **11** કાઝિએ એહલે સુન્નત, હઝરતે મૌલાના ગુલામ યાસીન અલવી કાદિરી **رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ** કી પૈદાઈશ 1262 હિ. કો બહાદુર પુરા કુસૂર કે ઈલ્મી ઘરાને મેં હુઈ ઔર વફાત 4 જુલ હિજજા 1347 હિ. કો ડેરા ગાઝીખાન મેં હુઈ, દરગાહ હઝરતે મુલ્લા કાઈદ શાહ **رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ** કે ઈહાતે મેં દફન કિયા ગયા. આપ મઝબૂત આલિમે દીન, દર્સે નિઝામી કે મુદરિસ, શેહર ડેરા ગાઝીખાન કે કાઝી ઔર સિલસિલએ કાદિરિયા કે મજાઝ થે. આપ ને ઈમામે એહલે સુન્નત આલા હઝરત ઈમામ અહમદ રઝા **رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ** સે બ ઝરીઅએ ડાક ઈસ્તેફાદા કિયા.⁽¹¹⁾ **12** ઝીનતે મસ્નદે તદરીસ મૌલાના અહમદુદીન ચિશ્તી નિઝામી **رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ** કી વિલાદત મૌઝઅ ભોઈગાળ (તેહસીલ હસન અબ્દાલ ઝિલ્લ અટક) મેં 1277 હિ. કો હુઈ ઔર 13 જુલ હિજજા 1349 હિ. કો વિસાલ ફરમાયા. આપ હઝરત પીર મેહર અલી શાહ ગીલાની **رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ** કે શાગિર્દે, જચ્ચિદ આલિમે દીન, મુદરિસે દર્સે નિઝામી ઔર ઉસ્તાઝુલ ઉલમા હેં.⁽¹²⁾ **13** શૈખુલ હદીસ હઝરતે મૌલાના મુફતી અબ્દુલ હફીઝ હક્કાની **رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ** કી વિલાદત 1318 હિ. બરેલી શરીફ (યૂપી) હિન્દ કે એક ઈલ્મી ઘરાને મેં હુઈ ઔર વિસાલ 5 જુલ હિજજા 1377 હિ. કો મુલ્તાન મેં ફરમાયા, કબ્રસ્તાન હસન પરવાના મેં તદફીન હુઈ, આપ જચ્ચિદ આલિમે દીન, મુક્તિએ આગરા, મુનાઝિરે એહલે સુન્નત, સાહિબે તસ્નીફ, હુસ્ને ઝાહિરી સે મુત્તસિફ, બેહતરીન મુદરિસ ઔર મુદલ્લલ બયાન કરને વાલે થે. કઈ દારુલ ઉલૂમોં મેં મુદરિસ ઔર શૈખુલ હદીસ કે મન્સબ પર ફાઈઝ રહે.⁽¹³⁾

(1) **اسد الغابہ**، 1/70، طبقات ابن سعد، 5/130 (2) **اسد الغابہ**، 5/341 تا 343، **الاعلام للزرکلی**، 8/36 (3) **طبقات ابن سعد**، 5/64 (4) **سير اعلام النبلاء**، 7/336 تا 342 (5) **الاستاذ اعظم الفقيه المقدم**، ص 13، 44، 89، 116 (6) **فيض الملک**، ص 1407 تا 1412، **تذکرہ سنوی**، مشائخ، ص 59 (7) **تذکرہ علایہ**، ص 236، **تذکرہ علایہ**، ص 112 (8) **تاریخ بغداد**، 1/214 تا 214 (9) **حیات مخدوم الاولیاء**، ص 330، 331 (10) **استاذ العلماء**، ص 6، 32، **تذکرہ محدث سورتی**، ص 46 تا 50 (11) **جهان امام احمد رضا**، 5/156 تا 159 (12) **تاریخ علایہ**، ص 109 (13) **تذکرہ اکابر اہل سنت**، ص 210 تا 214

બેહતરીન રાસ્તા

અલ્લાહ પાક કે આખિરી નબી હઝરતે મુહમ્મદે મુસ્તફા صَلَّی اللہُ عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કા ઈરશાદ હૈ :

يَا أَيُّهَا الْمَدِينِيُّ هَذَا هُوَ الْمَدِينِيُّ الْخَيْرُ يَانِي બેહતરીન હિદાયત મુહમ્મદ صَلَّی اللہُ عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કી હિદાયત હૈ. (1)

પ્યારે બચ્ચો ! “હુદા” એસે રાસ્તે કો કેહતે હૈં જિસ મેં કોઈ બુરાઈ ન હો ઔર બેશક એસે સભી રાસ્તોં મેં બેહતરીન રાસ્તા નબિયે કરીમ صَلَّی اللہُ عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કા તરીકા યાની ઉન કી સુન્નત ઔર સીરતે પાક હૈ ઈસી લિએ કુરઆને કરીમ મેં ભી બાર બાર હમેં નબિયે કરીમ صَلَّی اللہُ عَلَیْہِ وَاٰલِہٖ وَسَلَّم કી પૈરવી કા હુકમ દિયા ગયા હૈ.

અચ્છે બચ્ચો ! દુન્યા મેં હર શખ્સ જૈસા બનના ચાહતા હૈ વૈસે લોગોં કી હી પૈરવી કરતા હૈ, કામચાબ તાજિર (Businessman) બનને કે લિએ કામચાબ તાજિરોં કી, બેહતરીન કાઈદ (Leader) બનને કે લિએ મશહૂર લીડર્સ કી બાયોગ્રાફી પઢતા ઔર ઉન કે અકવાલ ઔર તજરિબાત કો ફોલો કરતા હૈ, ઈસી તરહ હમ અગર દુન્યા ઔર આખિરત મેં હર એતેબાર સે કામચાબી હાસિલ કરને કે સાથ સાથ બેહતરીન ઈન્સાન બનના

ચાહતે હૈં તો હમેં નબિયે કરીમ صَلَّی اللہُ عَلَیْہِ وَاٰલِہٖ وَسَلَّم કી સીરતે પાક કા મુતાલઆ (Study) કરને ઔર ઉન કી સુન્નતોં કે મુતાબિક ઝિન્દગી ગુઝારના હોગી ક્યૂંકે હર શખ્સ કિસી એક ફીલ્ડ મેં કામચાબ હોતા હૈ લેકિન આપ صَلَّی اللہُ عَلَیْہِ وَاٰલِہٖ وَسَلَّم તો ઝિન્દગી કી હર ફીલ્ડ મેં બેહતરીન (Best) થે ઈસી લિએ કુરઆને કરીમ મેં આપ કી સીરતે પાક કો બેહતરીન નમૂના ઔર હદીસે પાક મેં બેહતરીન હિદાયત ફરમાયા ગયા હૈ. (2)

અલ્લાહ પાક હમેં નબિયે કરીમ صَلَّی اللہُ عَلَیْہِ وَاٰલِہٖ وَسَلَّم કી સીરત ઔર અહાદીસે તય્યિબાત પઢના ઔર ઈન પર અમલ કરના નસીબ ફરમાએ.

اَمِيْنُ بِجَاہِ النَّبِيِّ الْاَمِيْنُ صَلَّی اللہُ عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم

(1) 2005: 335, 336, 337, 338, 339, 340, 341, 342, 343, 344, 345, 346, 347, 348, 349, 350, 351, 352, 353, 354, 355, 356, 357, 358, 359, 360, 361, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 370, 371, 372, 373, 374, 375, 376, 377, 378, 379, 380, 381, 382, 383, 384, 385, 386, 387, 388, 389, 390, 391, 392, 393, 394, 395, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 414, 415, 416, 417, 418, 419, 420, 421, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 432, 433, 434, 435, 436, 437, 438, 439, 440, 441, 442, 443, 444, 445, 446, 447, 448, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 487, 488, 489, 490, 491, 492, 493, 494, 495, 496, 497, 498, 499, 500, 501, 502, 503, 504, 505, 506, 507, 508, 509, 510, 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517, 518, 519, 520, 521, 522, 523, 524, 525, 526, 527, 528, 529, 530, 531, 532, 533, 534, 535, 536, 537, 538, 539, 540, 541, 542, 543, 544, 545, 546, 547, 548, 549, 550, 551, 552, 553, 554, 555, 556, 557, 558, 559, 560, 561, 562, 563, 564, 565, 566, 567, 568, 569, 570, 571, 572, 573, 574, 575, 576, 577, 578, 579, 580, 581, 582, 583, 584, 585, 586, 587, 588, 589, 590, 591, 592, 593, 594, 595, 596, 597, 598, 599, 600, 601, 602, 603, 604, 605, 606, 607, 608, 609, 610, 611, 612, 613, 614, 615, 616, 617, 618, 619, 620, 621, 622, 623, 624, 625, 626, 627, 628, 629, 630, 631, 632, 633, 634, 635, 636, 637, 638, 639, 640, 641, 642, 643, 644, 645, 646, 647, 648, 649, 650, 651, 652, 653, 654, 655, 656, 657, 658, 659, 660, 661, 662, 663, 664, 665, 666, 667, 668, 669, 670, 671, 672, 673, 674, 675, 676, 677, 678, 679, 680, 681, 682, 683, 684, 685, 686, 687, 688, 689, 690, 691, 692, 693, 694, 695, 696, 697, 698, 699, 700, 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, 709, 710, 711, 712, 713, 714, 715, 716, 717, 718, 719, 720, 721, 722, 723, 724, 725, 726, 727, 728, 729, 730, 731, 732, 733, 734, 735, 736, 737, 738, 739, 740, 741, 742, 743, 744, 745, 746, 747, 748, 749, 750, 751, 752, 753, 754, 755, 756, 757, 758, 759, 760, 761, 762, 763, 764, 765, 766, 767, 768, 769, 770, 771, 772, 773, 774, 775, 776, 777, 778, 779, 780, 781, 782, 783, 784, 785, 786, 787, 788, 789, 790, 791, 792, 793, 794, 795, 796, 797, 798, 799, 800, 801, 802, 803, 804, 805, 806, 807, 808, 809, 810, 811, 812, 813, 814, 815, 816, 817, 818, 819, 820, 821, 822, 823, 824, 825, 826, 827, 828, 829, 830, 831, 832, 833, 834, 835, 836, 837, 838, 839, 840, 841, 842, 843, 844, 845, 846, 847, 848, 849, 850, 851, 852, 853, 854, 855, 856, 857, 858, 859, 860, 861, 862, 863, 864, 865, 866, 867, 868, 869, 870, 871, 872, 873, 874, 875, 876, 877, 878, 879, 880, 881, 882, 883, 884, 885, 886, 887, 888, 889, 890, 891, 892, 893, 894, 895, 896, 897, 898, 899, 900, 901, 902, 903, 904, 905, 906, 907, 908, 909, 910, 911, 912, 913, 914, 915, 916, 917, 918, 919, 920, 921, 922, 923, 924, 925, 926, 927, 928, 929, 930, 931, 932, 933, 934, 935, 936, 937, 938, 939, 940, 941, 942, 943, 944, 945, 946, 947, 948, 949, 950, 951, 952, 953, 954, 955, 956, 957, 958, 959, 960, 961, 962, 963, 964, 965, 966, 967, 968, 969, 970, 971, 972, 973, 974, 975, 976, 977, 978, 979, 980, 981, 982, 983, 984, 985, 986, 987, 988, 989, 990, 991, 992, 993, 994, 995, 996, 997, 998, 999, 1000.

મદીનએ પાક મેં બચ્ચે ખેલ રહે થે, અલ્લાહ કે પ્યારે ઔર આખિરી રસૂલ صَلَّی اللہُ عَلَیْہِ وَاٰલِہٖ وَسَلَّم વહાં સે ગુઝરે ઔર બચ્ચોં કો સલામ કિયા, ફિર એક બચ્ચે કો આપ ને કિસી કામ સે ભેજ દિયા.

કામ કી વજહ સે ઘર પહુંચને મેં વોહ બચ્ચા લેટ હો ગયા તો વાલિદા ને સવાલ કરતે હુવે પૂછા : ઈતની દેર કર દી, કહાં થે ? બચ્ચે ને જવાબ દિયા કે રસૂલુલ્લાહ صَلَّی اللہُ عَلَیْہِ وَاٰલِہٖ وَسَلَّم કે એક કામ સે ગયા હુવા થા.

વાલિદા ને પૂછા : કયા કામ થા ? સમઝદાર બચ્ચે ને રાઝ કી હિફાઝત કરતે હુવે અર્ઝ કિયા કે વોહ એક રાઝ (Secret) હૈ મેં આપ કો નહીં બતા સકતા. વાલિદા ને તરબિયત કરતે હુવે સમઝાયા કે રસૂલુલ્લાહ કા રાઝ કિસી કો નહીં બતાના. (મસલમ, 1035, 1036, 1037, 1038, 1039, 1040, 1041, 1042, 1043, 1044, 1045, 1046, 1047, 1048, 1049, 1050, 1051, 1052, 1053, 1054, 1055, 1056, 1057, 1058, 1059, 1060, 1061, 1062, 1063, 1064, 1065, 1066, 1067, 1068, 1069, 1070, 1071, 1072, 1073, 1074, 1075, 1076, 1077, 1078, 1079, 1080, 1081, 1082, 1083, 1084, 1085, 1086, 1087, 1088, 1089, 1090, 1091, 1092, 1093, 1094, 1095, 1096, 1097, 1098, 1099, 1100, 1101, 1102, 1103, 1104, 1105, 1106, 1107, 1108, 1109, 1110, 1111, 1112, 1113, 1114, 1115, 1116, 1117, 1118, 1119, 1120, 1121, 1122, 1123, 1124, 1125, 1126, 1127, 1128, 1129, 1130, 1131, 1132, 1133, 1134, 1135, 1136, 1137, 1138, 1139, 1140, 1141, 1142, 1143, 1144, 1145, 1146, 1147, 1148, 1149, 1150, 1151, 1152, 1153, 1154, 1155, 1156, 1157, 1158, 1159, 1160, 1161, 1162, 1163, 1164, 1165, 1166, 1167, 1168, 1169, 1170, 1171, 1172, 1173, 1174, 1175, 1176, 1177, 1178, 1179, 1180, 1181, 1182, 1183, 1184, 1185, 1186, 1187, 1188, 1189, 1190, 1191, 1192, 1193, 1194, 1195, 1196, 1197, 1198, 1199, 1200, 1201, 1202, 1203, 1204, 1205, 1206, 1207, 1208, 1209, 1210, 1211, 1212, 1213, 1214, 1215, 1216, 1217, 1218, 1219, 1220, 1221, 1222, 1223, 1224, 1225, 1226, 1227, 1228, 1229, 1230, 1231, 1232, 1233, 1234, 1235, 1236, 1237, 1238, 1239, 1240, 1241, 1242, 1243, 1244, 1245, 1246, 1247, 1248, 1249, 1250, 1251, 1252, 1253, 1254, 1255, 1256, 1257, 1258, 1259, 1260, 1261, 1262, 1263, 1264, 1265, 1266, 1267, 1268, 1269, 1270, 1271, 1272, 1273, 1274, 1275, 1276, 1277, 1278, 1279, 1280, 1281, 1282, 1283, 1284, 1285, 1286, 1287, 1288, 1289, 1290, 1291, 1292, 1293, 1294, 1295, 1296, 1297, 1298, 1299, 1300, 1301, 1302, 1303, 1304, 1305, 1306, 1307, 1308, 1309, 1310, 1311, 1312, 1313, 1314, 1315, 1316, 1317, 1318, 1319, 1320, 1321, 1322, 1323, 1324, 1325, 1326, 1327, 1328, 1329, 1330, 1331, 1332, 1333, 1334, 1335, 1336, 1337, 1338, 1339, 1340, 1341, 1342, 1343, 1344, 1345, 1346, 1347, 1348, 1349, 1350, 1351, 1352, 1353, 1354, 1355, 1356, 1357, 1358, 1359, 1360, 1361, 1362, 1363, 1364, 1365, 1366, 1367, 1368, 1369, 1370, 1371, 1372, 1373, 1374, 1375, 1376, 1377, 1378, 1379, 1380, 1381, 1382, 1383, 1384, 1385, 1386, 1387, 1388, 1389, 1390, 1391, 1392, 1393, 1394, 1395, 1396, 1397, 1398, 1399, 1400, 1401, 1402, 1403, 1404, 1405, 1406, 1407, 1408, 1409, 1410, 1411, 1412, 1413, 1414, 1415, 1416, 1417, 1418, 1419, 1420, 1421, 1422, 1423, 1424, 1425, 1426, 1427, 1428, 1429, 1430, 1431, 1432, 1433, 1434, 1435, 1436, 1437, 1438, 1439, 1440, 1441, 1442, 1443, 1444, 1445, 1446, 1447, 1448, 1449, 1450, 1451, 1452, 1453, 1454, 1455, 1456, 1457, 1458, 1459, 1460, 1461, 1462, 1463, 1464, 1465, 1466, 1467, 1468, 1469, 1470, 1471, 1472, 1473, 1474, 1475, 1476, 1477, 1478, 1479, 1480, 1481, 1482, 1483, 1484, 1485, 1486, 1487, 1488, 1489, 1490, 1491, 1492, 1493, 1494, 1495, 1496, 1497, 1498, 1499, 1500, 1501, 1502, 1503, 1504, 1505, 1506, 1507, 1508, 1509, 1510, 1511, 1512, 1513, 1514, 1515, 1516, 1517, 1518, 1519, 1520, 1521, 1522, 1523, 1524, 1525, 1526, 1527, 1528, 1529, 1530, 1531, 1532, 1533, 1534, 1535, 1536, 1537, 1538, 1539, 1540, 1541, 1542, 1543, 1544, 1545, 1546, 1547, 1548, 1549, 1550, 1551, 1552, 1553, 1554, 1555, 1556, 1557, 1558, 1559, 1560, 1561, 1562, 1563, 1564, 1565, 1566, 1567, 1568, 1569, 1570, 1571, 1572, 1573, 1574, 1575, 1576, 1577, 1578, 1579, 1580, 1581, 1582, 1583, 1584, 1585, 1586, 1587, 1588, 1589, 1590, 1591, 1592, 1593, 1594, 1595, 1596, 1597, 1598, 1599, 1600, 1601, 1602, 1603, 1604, 1605, 1606, 1607, 1608, 1609, 1610, 1611, 1612, 1613, 1614, 1615, 1616, 1617, 1618, 1619, 1620, 1621, 1622, 1623, 1624, 1625, 1626, 1627, 1628, 1629, 1630, 1631, 1632, 1633, 1634, 1635, 1636, 1637, 1638, 1639, 1640, 1641, 1642, 1643, 1644, 1645, 1646, 1647, 1648, 1649, 1650, 1651, 1652, 1653, 1654, 1655, 1656, 1657, 1658, 1659, 1660, 1661, 1662, 1663, 1664, 1665, 1666, 1667, 1668, 1669, 1670, 1671, 1672, 1673, 1674, 1675, 1676, 1677, 1678, 1679, 1680, 1681, 1682, 1683, 1684, 1685, 1686, 1687, 1688, 1689, 1690, 1691, 1692, 1693, 1694, 1695, 1696, 1697, 1698, 1699, 1700, 1701, 1702, 1703, 1704, 1705, 1706, 1707, 1708, 1709, 1710, 1711, 1712, 1713, 1714, 1715, 1716, 1717, 1718, 1719, 1720, 1721, 1722, 1723, 1724, 1725, 1726, 1727, 1728, 1729, 1730, 1731, 1732, 1733, 1734, 1735, 1736, 1737, 1738, 1739, 1740, 1741, 1742, 1743, 1744, 1745, 1746, 1747, 1748, 1749, 1750, 1751, 1752, 1753, 1754, 1755, 1756, 1757, 1758, 1759, 1760, 1761, 1762, 1763, 1764, 1765, 1766, 1767, 1768, 1769, 1770, 1771, 1772, 1773, 1774, 1775, 1776, 1777, 1778, 1779, 1780, 1781, 1782, 1783, 1784, 1785, 1786, 1787, 1788, 1789, 1790, 1791, 1792, 1793, 1794, 1795, 1796, 1797, 1798, 1799, 1800, 1801, 1802, 1803, 1804, 1805, 1806, 1807, 1808, 1809, 1810, 1811, 1812, 1813, 1814, 1815, 1816, 1817, 1818, 1819, 1820, 1821, 1822, 1823, 1824, 1825, 1826, 1827, 1828, 1829, 1830, 1831, 1832, 1833, 1834, 1835, 1836, 1837, 1838, 1839, 1840, 1841, 1842, 1843, 1844, 1845, 1846, 1847, 1848, 1849, 1850, 1851, 1852, 1853, 1854, 1855, 1856, 1857, 1858, 1859, 1860, 1861, 1862, 1863, 1864, 1865, 1866, 1867, 1868, 1869, 1870, 1871, 1872, 1873, 1874, 1875, 1876, 1877, 1878, 1879, 1880, 1881, 1882, 1883, 1884, 1885, 1886, 1887, 1888, 1889, 1890, 1891, 1892, 1893, 1894, 1895, 1896, 1897, 1898, 1899, 1900, 1901, 1902, 1903, 1904, 1905, 1906, 1907, 1908, 1909, 1910, 1911, 1912, 1913, 1914, 1915, 1916, 1917, 1918, 1919, 1920, 1921, 1922, 1923, 1924, 1925, 1926, 1927, 1928, 1929, 1930, 1931, 1932, 1933, 1934, 1935, 1936, 1937, 1938, 1939, 1940, 1941, 1942, 1943, 1944, 1945, 1946, 1947, 1948, 1949, 1950, 1951, 1952, 1953, 1954, 1955, 1956, 1957, 1958, 1959, 1960, 1961, 1962, 1963, 1964, 1965, 1966, 1967, 1968, 1969, 1970, 1971, 1972, 1973, 1974, 1975, 1976, 1977, 1978, 1979, 1980, 1981, 1982, 1983, 1984, 1985, 1986, 1987, 1988, 1989, 1990, 1991, 1992, 1993, 1994, 1995, 1996, 1997, 1998, 1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023, 2024, 2025, 2026, 2027, 2028, 2029, 2030, 2031, 2032, 2033, 2034, 2035, 2036, 2037, 2038, 2039, 2040, 2041, 2042, 2043, 2044, 2045, 2046, 2047, 2048, 2049, 2050, 2051, 2052, 2053, 2054, 2055, 2056, 2057, 2058, 2059, 2060, 2061, 2062, 2063, 2064, 2065, 2066, 2067, 2068, 2069, 2070, 2071, 2072, 2073, 2074, 2075, 2076, 2077, 2078, 2079, 2080, 2081, 2082, 2083, 2084, 2085, 2086, 2087, 2088, 2089, 2090, 2091, 2092, 2093, 2094, 2095, 2096, 2097, 2098, 2099, 2100, 2101, 2102, 2103, 2104, 2105, 2106, 2107, 2108, 2109, 2110, 2111, 2112, 2113, 2114, 2115, 2116, 2117, 2118, 2119, 2120, 2121, 2122, 2123, 2124, 2125, 2126, 2127, 2128, 2129, 2130, 2131, 2132, 2133, 2134, 2135, 2136, 2137, 2138, 2139, 2140, 2141, 2142, 2143, 2144, 2145, 2146, 2147, 2148, 2149, 2150, 2151, 2152, 2153, 2154, 2155, 2156, 2157, 2158, 2159, 2160, 2161, 2162, 2163, 2164, 2165, 2166, 2167, 2168, 2169, 2170, 2171, 2172, 2173, 2174, 2175, 2176, 2177, 2178, 2179, 2180, 2181, 2182, 2183, 2184, 2185, 2186, 2187, 2188, 2189, 2190, 2191, 2192, 2193, 2194, 2195, 2196, 2197, 2198,

પ્યારે બચ્ચો ! અપને વાલિદૈન સે મહબ્બત કરે, ઇન કા ખૂબ અદબો એહતેરામ કરે, ઇન કી ખિદમત કરે, ઇન કી હર જાઈઝ બાત માનેં ઔર ઇન સે કિસી ભી બાત પર બહ્સ ન કરે, અપને અમ્મી અબ્બૂ કે સાથ હમેં કેસા રેહના ચાહિએ ? ઇસ હવાલે સે અમીરે એહલે સુન્નત عَلَيْهِ السَّلَام ફરમાતે હેં : અમ્મી અબ્બૂ કી ખૂબ ખિદમત કિયા કરે, اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ દોનોં જહાનોં મેં ખૂબ કામયાબી હાસિલ કરેંગે. માં-બાપ કા બળા રુતબા હોતા હેં હમેં ઇન સે મહબ્બત કરની ચાહિએ, માં બાપ ભી હમ સે બહુત મહબ્બત કરતે હેં, ઇન કી બાત ભી માના કરે, ઇન સે બહ્સ ન કિયા કરે, ઇન કો સતાયા ન કરે, જો ખાને કે લિએ દેં ખા લિયા કરે, જો પેહનને કે લિએ દેં પેહન લિયા કરે, માં-બાપ કો ટેન્શન ન દેં બલકે માં બાપ કો આસાનિયાં દેં ઇસ સે **અલ્લાહ** ભી રાઝી હોગા ઔર માં બાપ ભી રાઝી હોંગે. (મદની ચૈનલ, સિલસિલા : બચ્ચોં કી તરબિયત, કિસ્ત : 03)

અમ્મી અબ્બૂ અગર કભી ડાંટેં તો ઉસ વક્ત બચ્ચોં કો કયા કરના ચાહિએ ? અમીરે એહલે સુન્નત عَلَيْهِ السَّلَام ફરમાતે હેં : અમ્મી અબ્બૂ ડાંટેં તો યુપ હો જાના ચાહિએ, અચ્છે બચ્ચે સામને સે જવાબ નહીં દેતે, અમ્મી અબ્બૂ સે ઊંચી આવાઝ મેં બાત ભી નહીં કરની

માં બાપ કી ખિદમત કીજીએ

 મુહમ્મદ અબ્બાસ અતારી મદની

ચાહિએ ઔર આંખેં ભી નહીં મિલાની ચાહિએ, અમ્મી અબ્બૂ કા ગુસ્સા ઠન્ડા કરને કે લિએ (હસ્બે મૌકઅ) ઇન સે કહેં : “અમ્મી ! **અલ્લાહ** આપ કો મદીના દિખાએ.” તો اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ અમ્મી કા ગુસ્સા ઠન્ડા હો જાએગા. (બચ્ચોં કી તરબિયત, કિસ્ત : 03)

પ્યારે બચ્ચો ! આજ હી સે નિચ્ચત કરેં કે ઇન બાતોં પર અમલ કરેંગે. اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ

ع	م	ف	ص	ف	ل	و	ز	م
ر	ي	ن	م	ت	ف	ر	ع	ز
ف	ل	و	ز	و	ز	م	ل	و
ص	م	ص	و	ر	م	ن	ص	ل
ف	ر	ف	ل	ف	ز	ص	ف	ف
م	و	م	ف	ص	م	ف	ا	م
ن	ه	ي	ه	ف	ر	ع	ص	ن

હુરફ મિલાઈએ !

પ્યારે બચ્ચો ! હિજાઝે મુકદ્દસ મેં કઈ બા બરકત તારીખી મકામાત હેં જિન મેં સે 5 મકામાત કે નામ ખાનોં કે અન્દર છુપે હુવે હેં, આપ ને ઊપર સે નીચે, દાએં સે બાએં હુરફ મિલા કર વોહ પાંચ નામ તલાશ કરને હેં, જૈસે ટેબલ મેં લફઝે “زَمْرَم” કો તલાશ કર કે બતાયા ગયા હૈ.

તલાશ કિએ જાને વાલે 5 નામ :

1 صفا 2 مروه 3 عرفه 4 مُزْدَلِفَه 5 مِنَى

જુલ હજ કા ચાંદ નજર આતે હી નન્હે મિયાં ને એક હી રટ લગા લી થી કે બસ ઘર મેં ઈસ દફઆ બકરા મેરી પસન્દ કા આએગા, દો દિન કે બાદ નન્હે મિયાં અપને અબ્બૂ ઓર ચાચૂ કે સાથ જા કર એક સફેદ રંગ કા પ્યારા, ગોલ મટોલ સા ઓર છોટે કદ કા બકરા લે આએ, નન્હે મિયાં ને ઘર મેં આતે હી ઉસ કા નામ “સોનૂ” રખ દિયા, નન્હે મિયાં કી પસન્દ ઓર નામ સબ ઘર વાલોં કો પસન્દ આયા, નન્હે મિયાં તો બકરે કી ખિદમત મેં લગ ગએ, ફૌરન સોનૂ કે આગે ઘાસ ઓર પાની રખ દિયા, સોનૂ ને ભી ખામોશી સે સર જુકા લિયા ઓર ઘાસ ખાને ઓર પાની પીને લગા, સોનૂ અબ નન્હે મિયાં કા દોસ્ત બન ગયા થા, નન્હે મિયાં ઉસ કી કમર ઓર સર પર પ્યાર સે હાથ ફેરતે, ચાચૂ કે સાથ મિલ કર ઉસ કે આગે રોઝાના દાના પાની રખતે ઓર શામ કે વક્ત ધુમાને ભી લે જાતે થે, ઈદ સે એક દિન પેહલે દાદી જાન ને અચાનક નન્હે મિયાં સે કહા : નન્હે મિયાં ! કલ આપ કા પ્યારા દોસ્ત સોનૂ **અલ્લાહ** પાક કી રાહ મેં કુરબાન હો જાએગા, નન્હે મિયાં યેહ સુન કર અફસુદા હો ગએ ઓર કેહને લગે : દાદી ક્યા ઐસા નહીં હો સકતા કે હમ સોનૂ કી જગહ કિસી ઓર બકરે કી કુરબાની કર દેં ? મગર ક્યું ? દાદી ને પૂછા તો નન્હે મિયાં કેહને લગે : દાદી ! યેહ મેરા દોસ્ત બન ગયા હૈ ઓર મુઝે બહુત અચ્છા લગતા હૈ હમ ઈસે ઘર મેં હી રખ લેતે હૈં, દાદી નન્હે મિયાં કી બાત સમઝ ગઈ ફિર પૂછને લગી : અચ્છા ! આપ યેહ બતાઈએ હમ બળી ઈદ કો જાનવર કુરબાન ક્યું કરતે હૈં ? દાદી સબ કુરબાની કરતે હૈં ઈસ લિએ હમ ભી કુરબાની કરતે હૈં, નન્હે મિયાં કો જો જવાબ સમઝ આયા ઉન્હોં ને દે દિયા, નહીં મેરે બચ્ચે ! યેહ વજહ નહીં હૈ, **અલ્લાહ** પાક કે એક નબી હઝરતે ઈબ્રાહીમ عليه السلام અપને બેટે હઝરતે ઈસ્માઈલ عليه السلام સે બહુત પ્યાર કરતે થે તીન રાતોં તક હઝરતે ઈબ્રાહીમ عليه السلام ને ખ્વાબ દેખા કે કોઈ ઈન સે કેહ રહા હૈ : બેશક **અલ્લાહ** તુમ્હેં અપને બેટે કો કુરબાન કરને કા હુક્મ દેતા હૈ, નન્હે મિયાં ! હઝરતે ઈસ્માઈલ عليه السلام કી ઉમ્મર ઉસ વક્ત 7 યા 13 સાલ યા ઈસ સે થોળી ઝિયાદા થી હઝરતે ઈબ્રાહીમ عليه السلام ને અપને બેટે કો ખ્વાબ બતાયા તો વોહ કેહને લગે : આપ વોહી કરેં જિસ કા આપ કો **અલ્લાહ** પાક કી તરફ સે હુક્મ દિયા ગયા હૈ. આપ મુઝે સબ્ર કરને વાલોં મેં

 અબૂ ઉબૈદ અતારી મદની

પાએંગે. શૈતાન ને પેહલે હઝરતે ઈબ્રાહીમ عليه السلام કો વસ્વસા ડાલા કે અપને બેટે કો કુરબાન ન કરેં, લેકિન હઝરતે ઈબ્રાહીમ عليه السلام ને ઉસ કી બાત ન માની તો વોહ હઝરતે ઈસ્માઈલ عليه السلام કી અમ્મી જાન કે પાસ આયા ઉન્હોં ને ભી શૈતાન કી બાત ન માની, ફિર વોહ હઝરતે ઈસ્માઈલ عليه السلام કો બેહકાને લગા તો ઉન્હોં ને કહા : અગર મેરે અબ્બૂ જાન **અલ્લાહ** પાક કે હુક્મ પર મુઝે કુરબાન કરને લે જા રહે હૈં તો બહુત અચ્છા કર રહે હૈં. દાદી ! ફિર ક્યા હઝરતે ઈબ્રાહીમ عليه السلام ને અપને પ્યારે બેટે કો કુરબાન કર દિયા ? નન્હે મિયાં દરમિયાન મેં બોલ પળે, દાદી ને કહા : હઝરતે ઈબ્રાહીમ عليه السلام ને જૈસે હી હઝરતે ઈસ્માઈલ عليه السلام કો ઝમીન પર લિટા કર ઉન કે ગલે પર છુરી ચલાઈ તો છુરી ને અપના કામ ન કિયા યાની ગલા ન કાટા એક આવાઝ આઈ : “ઐ ઈબ્રાહીમ બેશક તૂ ને ખ્વાબ સચ કર દિખાયા હમ ઐસા હી સિલા દેતે હૈં નેકોં કો.” ઉધર **અલ્લાહ** પાક કે

હુકમ સે હઝરતે જિબ્રાઈલ عليه السلام જન્મત સે એક દુમ્મા લે આમે ઔર દૂર સે ઊંચી આવાઝ મેં કહા : **اللَّهُ أَكْبَرُ** જબ હઝરતે ઇબ્રાહીમ عليه السلام ને યેહ આવાઝ સુની તો અપના સર આસ્માન કી તરફ ઉઠાયા ઔર જાન ગએ કે **अल्लाह** પાક કી તરફ સે આને વાલી આઝમાઈશ કા વક્ત ગુઝર ચુકા હૈ ઔર બેટે કી જગહ અબ ઈસ દુમ્મે કો કુરબાની કે લિએ ભેજા ગયા હૈ ઈસ કે બાદ ઉસ દુમ્મે કો કુરબાન કર દિયા ગયા.

(સિરાતુલ જિનાન, 8/332 તા 335, બેટા હો તો એસા, સ. 2 તા 14 મુલખસન)

નન્હે મિયાં દેખા આપ ને ! હઝરતે ઇબ્રાહીમ عليه السلام ને **अल्लाह** પાક કે હુકમ કે આગે અપના સર ઝુકા દિયા ઔર પ્યારે બેટે કો ભી કુરબાન કરને સે

પીછે કદમ નહીં હટાયા, ઈન કી કુરબાની ઔર જઝબા હમેં સમજાતા હૈ કે હમ ભી **अल्लाह** કી રાહ મેં અપની પ્યારી ચીઝ ખુશી ખુશી કુરબાન કરે. દાદી જાન ! અબ મુઝે સમજ મેં આ ગયા હૈ કે મુઝે ભી અપના પ્યારા “સોનૂ” **अल्लाह** પાક કો ખુશ કરને કે લિએ કુરબાન કરના ચાહિએ. નન્હે મિયાં ને સર હિલાતે હુવે કહા તો દાદી ને પૂછા : ઔર ઈસ બકરે કી ખાલ કા ક્યા કરેંગે ? નન્હે મિયાં ને ફૌરન કહા : જિસ તરહ પિછલે સાલ બકરે કી ખાલ દાવતે ઈસ્લામી હિન્દ કો દી થી ઈસી તરહ ઈસ સાલ ભી ખાલ દાવતે ઈસ્લામી હિન્દ કો દેંગે. દાદી ને ખુશ હો કર નન્હે મિયાં કો અપને સીને સે લગા લિયા.

મદની રસાઈલ કે મુતાલએ કી ધૂમ

શૈબે તરીકત અમીરે એહલે સુન્નાત હઝરતે અલ્લામા મૌલાના મુહમ્મદ ઇલ્યાસ અત્તાર કાદિરી دامت برکاتہم العالیہ ને શાબાનુલ મુઅઝ્ઝમ ઔર રમઝાનુલ મુબારક 1441 હિજરી મેં દર્જે ઝેલ મદની રસાઈલ પઢને / સુનને કી તરગીબ દિલાઈ ઔર પઢને / સુનને વાલોં કો અપની પુર ખુલૂસ દુઆઓં સે ભી નવાઝા, આપ ભી જલ્દ સે જલ્દ પઢ લીજિએ.

1 યા ઇલાહી ! જો કોઈ રિસાલા **“ગુનાહોં કી દવા”** કે 24 સફહાત પઢ યા સુન લે ઉસ કો ગુનાહોં કે અમરાઝ ઔર જિસ્માની બીમારિયોં સે શિફાએ કામિલા અતા ફરમા. **اٰمِيْن بِجَاوِزِ النَّبِيِّ الْاَمِيْن صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم**

(હિન્દ કી મૌસૂલશુદા કારકર્દગી તકરીબન 40,870)

2 યા રબ્બે કરીમ ! જો કોઈ રિસાલા **“એહતિરામે રમઝાન”** કે 26 સફહાત પઢ યા સુન લે ઉસે આશિકે રમઝાન બના ઔર ઉસે બે હિસાબ બખ્શ દે. **اٰمِيْن بِجَاوِزِ النَّبِيِّ الْاَمِيْن صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم**

(હિન્દ કી મૌસૂલશુદા કારકર્દગી તકરીબન 41,775)

3 યા **अल्लाह** ! જો કોઈ રિસાલા **“સેહરી કા દુરુસ્ત વક્ત”** કે 23 સફહાત પઢ યા સુન લે ઉસ કો રોઝે ઔર દીગર ઇબાદતેં દુરુસ્ત અદા કરને કી સઆદત ઇનાયત ફરમા. **اٰمِيْن بِجَاوِزِ النَّبِيِّ الْاَمِيْن صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم**

(હિન્દ કી મૌસૂલશુદા કારકર્દગી તકરીબન 33,468)

4 યા ઇલાહી ! જો કોઈ રિસાલા **“ઝાઈરીને મદીના કે ઈમાન અફરોઝ વાકેઆત”** કે 31 સફહાત પઢ યા સુન લે ઉસે મદીને કા બાર બાર દીદાર નસીબ ફરમા ઔર મૌત કે વક્ત જલ્વએ મુસ્તફા સે ઉસ કી આંખેં ઠન્ડી કર.

اٰمِيْن بِجَاوِزِ النَّبِيِّ الْاَمِيْن صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم

(હિન્દ કી મૌસૂલશુદા કારકર્દગી તકરીબન 39,153)

ભૂરે ઊંટ કી બાતેં

દોસ્ત ! મેરા ખયાલ હૈ કે આજ ફિરદૌસ બાગ ચલના ચાહિએ, વહાં ગએ કાફી અર્સા હો ગયા હૈ, ભૂરે ઊંટ ને મુલાકાત કે બાદ બાત કરતે હુવે કહા. સેહરા કે લમ્બે સફર કે બાદ ઈતવાર કી છુટ્ટી કા ફાએદા ઉઠાતે હુવે ભૂરા ઊંટ અપને પુરાને દોસ્ત મિસ્ટર ઝેબ્રા કે ઘર પહુંચ ચુકા થા ઔર બાત ચીત કા સિલસિલા જારી થા.

મિસ્ટર ઝેબ્રા : નહીં નહીં ! પિછલી બાર જા કર હી ગલતી કી, મેં તો અબ વહાં નહીં જાતા.

ભૂરા ઊંટ : ક્યા વજહ હૈ ? જબકે તુમ્હેં ભી માલૂમ હૈ કે વહાં હર ચીઝ તાઝા હૈ, ફલ, મેવે ઔર હરી હરી ઘાસ કાફી મિકદાર મેં વહાં મૌજૂદ હૈ, મુઝે તો સોચ કર હી મુંહ મેં પાની આ રહા હૈ.

ભૂરે ઊંટ કી આમદ કા સુન કર ઉન કે જંગલી દોસ્ત મુલાકાત કે લિએ મિસ્ટર ઝેબ્રા કે ઘર પહુંચ રહે થે.

મિસ્ટર ઝેબ્રા : મસ્અલા બાગ નહીં ઈસ કા રાસ્તા હૈ, પિછલી બાર ભી ધૂલ મિટ્ટી કી વજહ સે મેરી વાઈટ ઔર બ્લેક કોન્ટ્રાસ્ટ પર ફર્ક પળા થા, ઔર તુમ્હેં તો પતા હૈ કે મેં અપની રંગત કે બારે મેં બહુત સન્જોદા હૂં, ઈસ લિએ મેં તો અબ દોબારા વહાં નહીં જાઉંગા.

સાથ ચલતે તો બેહતર થા લેકિન જૈસે તુમ્હારી મર્જી, ફિર મેં અપને જંગલ કે દૂસરે દોસ્તોં કે સાથ હી ચલા જાતા હૂં, યેહ કેહતે હુવે ભૂરા ઊંટ અપને દોસ્તોં કે સાથ બાગ કે લિએ રવાના હુવા.

ફિરદૌસ બાગ પહુંચ કર વહાં કી ઠન્ડી ઠન્ડી હવાઓં, પરિન્દોં કી સુરીલી આવાઝોં ઔર ઘને દરખ્તોં

કી છાંવ મેં ભૂરા ઔર દોસ્ત તાઝા તાઝા ચીઝોં સે લુન્ફ અન્દોઝ હો રહે થે કે એક દોસ્ત ને સવાલ કરતે હુવે પૂછા :

ભૂરે ! જંગલ મેં તો બહુત કુછ હૈ, લમ્બે દરખ્ત, તરહ તરહ કે મેવે, ધૂમને કે લિએ બહુત સી જગહેં, મતલબ કે યહાં વાલે બહુત આરામ મેં હેં જબકે સેહરા કી તરફ સિર્ફ રેત હી રેત હૈ, ઈતની પુર સુકૂન ઔર આરામ વાલી ઝિન્દગી સેહરા કી તરફ નહીં હૈ તો તુમ હમેશા કે લિએ યહાં હી ક્યૂં નહીં આ જાતે ?

ભૂરે ઊંટ ને જવાબ દેતે હુવે કહા :

દોસ્ત ! બિલ્કુલ સહીહ કહા તુમ ને ! લેકિન યેહ મત ભૂલો કે હર એક કી અલગ ખૂબિયાં હેં, સબ કે જિસ્મ મેં મુખ્તલિફ ખુસૂસિયાત હેં ઔર હમારે યાની ઊંટ કે જિસ્મ મેં સેહરા કી ખૂબિયાં હેં તભી તો સિર્ફ ઊંટોં કો સેહરા કા જહાઝ કહા જાતા હૈ કિસી ઔર કો નહીં ! ઈસ લિએ હમારે લિએ સેહરા કી ઝિન્દગી પુર સુકૂન હૈ ઔર હમ વહીં પર ખુશ હેં.

પ્યારે બચ્ચો ! જાનવરોં કી તરહ હર ઈન્સાન કી અપની ખૂબિયાં હોતી હેં, ઉસ કે પાસ ભી કુછ ઐસા હોતા હૈ જો દૂસરોં કે પાસ નહીં હોતા, અલ્લાહ હમેં જિસ હાલ મેં રખે, હમેં ઉસ પર રાઝી ઔર ખુશ રેહના ચાહિએ.

બચ્ચે હર ઘર કી ખુશી હોતે હૈં કે ઈન્હી ખિલતી કલિયોં સે ઘર કી રૌનક હોતી હૈ. જબ યેહ અપની નાની યા દાદી યા ખાલા વગૈરા કે ઘર ચલે જાતે હૈં તો ઘર કા સન્નાટા ઈસ બાત કી ખૂબ ખબર દેતા હૈ.

હમૈં ચાહિએ કે કલ કે મેહકતે ઈન ફૂલોં કી જી જાન સે હિફાઝત ઔર દેખ ભાલ કરૈં, નીચે ઈસ હવાલે સે કુછ મુકીદ મશવરે લિખે ગએ હૈં. પઢૈં ખુદ ભી અમલ કરૈં ઔર દૂસરોં તક ભી ઈસ પૈગામ કો પહુંચાએ.

☀ ઈતને કમઝોર પૈદા હોને વાલે બચ્ચે જો ફીડ ન લે સકેં ઉન કે વાલિદૈન કો ચાહિએ કે ડોક્ટર્સ સે તસલ્લી બખ્શા તરબિયત લિએ બગૈર ડિસ્ચાર્જ ન કરૈં, અલબત્તા બેહતર યેહી હૈ કે ઉન્હેં કુછ દિનોં કે લિએ અસ્પતાલ મેં રખેં ક્યૂંકે ઈસ સૂરતે હાલ મેં બચ્ચે કે મુંહ મેં દૂધ કી નલ્કી લગાની નિકાલની પળતી હૈ જો કે અસ્પતાલ કા અમલા બેહતર તરીકે સે કર સકતા હૈ

☀ બચ્ચોં કે લિએ માં કા દૂધ હી મૌઝૂં (Suitable) હૈ કે માં કા દૂધ જહાં ગિઝાઈયત ઔર તાકત કા ઝરીઆ હૈ વહીં યેહ ઈસ કે અન્દર બીમારિયોં સે લળને કે લિએ કુવ્વતે મુદાફૈઅત (Immunity) બઢાતા હૈ ☀ દૂધ પિલાને કે બાદ બચ્ચે કો કન્ધે સે લગા કર હલ્કે હાથોં સે ઈસ કી કમર કો થપકેં તાકે દૂધ બા આસાની હઝમ હો જાએ ☀ જબ ફીડર સે દૂધ પિલાએ તો પ્લાસ્ટિક કે બજાએ અચ્છી ક્વોલિટી કે શીશે વાલે ફીડર ઈસ્તેમાલ કરૈં ઔર હર હફતે બાદ ફીડર કી નિપ્પલ (Nipple) તબ્દીલ કર લેં ☀ મસાજ કરના દક્યાનૂસી તરીકા (Old Fashion) નહીં બલ્કે યેહ બચ્ચોં કી નશ્વો નુમા કે લિએ બહુત ફાએદે મન્દ હૈ અલબત્તા ઈસ હવાલે સે ડોક્ટર સે ઝરૂર મશવરા કર લેં ☀ બચ્ચોં કી જિલ્દ બહુત હી નાઝુક હોતી હૈ લેહાઝા કોઈ ભી ગૈર મેયારી પાવડર ઔર લોશન હરગિઝ ઈસ્તેમાલ ન કરૈં ☀ બચ્ચે કો અગર ખુરચને કી આદત હો તો આપ કો ખાસ તૌર પર ઈસ કે નાખુન કાટને કી તરફ ધ્યાન દેના હોગા ક્યૂંકે વોહ અપને ચેહરે કો નુક્સાન પહુંચા સકતા હૈ ☀ નાખુન કાટતે હુવે બચ્ચે કી ઉંગલી કા પેટ ઈસ કે નાખુન સે દૂર રખેં તાકે ઉંગલી

માં બાપ કે નામ

બહુત ઘોટે બચ્ચોં કી દેખ ભાલ

 બિલાલ હુસૈન અતારી મદની

કટને કા અન્દેશા ન રહે. અગર નૌ મૌલૂદ બચ્ચે પર નેલ ક્લિપર કા ઈસ્તેમાલ આપ કો મુશ્કિલ લગે તો આપ અપને બચ્ચે કે નાખુન એમરી બોર્ડ (Emery Board) યાની નાખુન ઘિસને વાલે આલે) સે ઘોટે કર સકતે હૈં ☀ બચ્ચા અગર ચિળ ચિળા હો રહા હૈ યા મામૂલ સે કમ આવાઝ નિકાલ રહા હૈ તો ડોક્ટર કો ચેક કરવાએ. ☀ બચ્ચોં કો હર વક્ત ડાઈપર પેહના કર ખુદ કો સુકૂન પહુંચાના મુનાસિબ નહીં, કોશિશ કર કે ડાઈપર કે બજાએ લાન, કોટન યા સૂતી કપળે કે લંગોટ પેહનાએ, અગર ડાઈપર પેહનાના હી હૈ તો મુસલસલ ન પેહનાએ વરના રેશીઝ હો સકતે હૈં જિસ સે બચ્ચા તકલીફ કા શિકાર હો જાતા હૈ ☀ રેશીઝ હો જાને કી સૂરત મેં ખુદ સે કોઈ તકનીક આઝમાને કે બજાએ અપને ડોક્ટર સે રુજૂઆ કરૈં ઔર ડોક્ટર કી તજવીઝ કદર્દા (Suggested) બેબી રેશ કીમ ઈસ્તેમાલ કરૈં ☀ ઘર મેં થોળે બળે બચ્ચે હોં તો ખયાલ રખેં કે કહીં વોહ ખ્યાર કરને મેં નૌ મૌલૂદ કો નુક્સાન ન પહુંચા બૈઠેં.

સવાલ : હજ કે મહીને કૌન કૌન સે હૈં ?

જવાબ : શવ્વાલ, રુલ કાદા ઔર રુલ હિજજા કે 10 દિન. (ખઝાઈનુલ ઈરફાન, સ. 66 મુલખખસન)

સવાલ : ઇન મહીનોં કો હજ કે મહીને કયું કહા જાતા હૈ ?

જવાબ : રુલ હિજજા મેં હજ કે અરકાન અદા હોતે હૈં. શવ્વાલ ઔર રુલ કાદા કો હજ કે મહીને ઇસી લિએ કહા ગયા હૈ કે ઇન મેં હજ કા એહરામ બાંધના બિલા કરાહત જાઈઝ હૈ ઔર ઇન સે પેહલે મકરૂહ હૈ.

(સિરાતુલ જિનાન, 1/314 માખૂઝન)

સવાલ : હઝરતે સય્યિદુના ખિઝર عَلَيْهِ السَّلَام કો “ખિઝર” કયું કહા જાતા હૈ ?

જવાબ : આપ عَلَيْهِ السَّلَام જહાં બૈઠતે વહાં હરી ઘાસ ઉગ જાતી થી ઇસ લિએ લોગ આપ કો ખિઝર કેહને લગે. (بخاری، 441/2، حدیث: 3402)

સવાલ : હઝરતે આદમ عَلَيْهِ السَّلَام ને હિન્દ સે પૈદલ કિતને હજ અદા કિએ ?

જવાબ : ચાલીસ (40). (طبقات ابن سعد، 1/31)

સવાલ : હઝરતે આદમ عَلَيْهِ السَّلَام ઔર હઝરતે હવ્વા رحمة الله عليها કી મુલાકાત ઝમીન પર કબ ઔર કહાં હુઈ ?

કયા આપ જાનતે હૈં ?

અબૂ અતીક અતારી મદની

જવાબ : 9 રુલ હિજજા કો મૈદાને અરફાત મેં.

(ખઝાઈનુલ ઈરફાન, સ. 67 મુલખખસન)

સવાલ : હઝરતે આદમ عَلَيْهِ السَّلَام ઔર હઝરતે હવ્વા رحمة الله عليها જન્મત સે ઝમીન કે કિસ મકામ પર ઉતારે ગએ થે ?

જવાબ : હઝરતે આદમ عَلَيْهِ السَّلَام હિન્દ મેં “નૌઝ” યા “નૌદ”⁽¹⁾ નામી પહાળ પર જબકે હઝરતે હવ્વા رحمة الله عليها હિજાઝે મુકદ્દસ કે શેહર “જિદા” મેં.

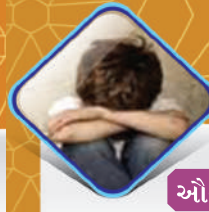
(طبقات ابن سعد، 1/30، خازن، 1، البقرة: تحت الآية: 36، 46/1)

(1) યેહ પહાળ અબ સીલંકા કી હુદૂદ મેં વાકેઅ હૈ.

થકન કા ઇલાજ

થકન કા એક ઇલાજ યેહ ભી હૈ કે નીમ ગર્મ પાની સે ગુસ્લ કર લિયા જાએ ઔર સોને સે પહલે તસ્બીહે ફાતિમા (યાની 33 બાર اللَّهُ أَكْبَرُ 33 બાર أَلْحَمْدُ لِلَّهِ ઔર 34 બાર سُبْحَانَ اللَّهِ) કા વિદિ કિયા જાએ. (મદની મુઝાકરા, યકુમ જુમાદલ ઊલા 1436 હિ.)

ઔલાદ કો નર્મી સે સમજાએ

માં બાપ કો ચાહિયે કે વોહ બચ્ચોં કો પ્યાર વ મહબ્બત ઔર હિકમતે અમલી સે સમજાએ, બાત બાત પર ઝાળના, મારના ઔર ચીખ ચીખ કર સમજાના બચ્ચોં કો બાગી (ના ફરમાન) બના સકતા હૈ. (મદની મુઝાકરા, 13 રજબુલ મુરજજબ 1436 હિ.)

અર્ઝ : માહનામા ફૈઝાને મદીના કે મેમ્બરાન સે અર્ઝ હૈ કે આપ કો કોઈ મશ્વરા (સુઝાવ) દેના હો યા કોઈ શિકાયત હો યા કિસી તરહ કી કોઈ ભૂલ નઝર આએ તો સફહા વ લાઈન નમ્બર કે સાથ ઇસ નમ્બર પર કોલ, મેસેજ યા વૉટ્સ એપ કર દેં તો ઐન નવાઝિશ હોગી. **Mo. 72848 72841**

ઉમ્મે મીલાદ અત્તારિયા

સફા વ મર્વા કી સઘ ! એક માં કી યાદગાર

હઝરતે સય્યિદુના ઇબ્રાહીમ عليه السلام પર વહી નાઝિલ હુઈ કે આપ અપની જૌજા હઝરતે હાજરા رضي الله تعالى عنها ઔર અપને ફરઝન્દ હઝરતે સય્યિદુના ઇસ્માઈલ عليه السلام કો ઉસ સર ઝમીન મેં છોળ આએ જહાં બેઆબો ગિયાહ મૈદાન ઔર ખુશક પહાળિયોં કે સિવા કુછ ભી નહીં હૈ. યુનાન્યે, હઝરતે ઇબ્રાહીમ عليه السلام ને હઝરતે હાજરા رضي الله تعالى عنها ઔર હઝરતે ઇસ્માઈલ عليه السلام કો સાથ લે કર સફર ફરમાયા ઔર ઉસ જગહ આએ જહાં આજ કાબએ મુઅઝ્ઝમા હૈ. યહાં ઉસ વક્ત ન કોઈ આબાદી થી ન કોઈ યશ્મા, ન દૂર દૂર તક પાની યા આદમી કા કોઈ નામો નિશાન થા. હઝરતે ઇબ્રાહીમ عليه السلام વહાં કુછ ખજૂરોં ઔર એક મશક પાની રખ કર રવાના હો ગએ. હઝરતે હાજરા رضي الله تعالى عنها ને ફરિયાદ કી, કે ઐ **અલ્લાહ** કે નબી ! ઇસ સુનસાન બયાબાન મેં જહાં ન કોઈ મૂનિસ હૈ ન ગમ ખ્વાર, આપ હમેં બેયારો મદદગાર છોળ કર કહાં જા રહે હૈં ? કઈ બાર હઝરતે હાજરા رضي الله تعالى عنها ને આપ કો પુકારા મગર આપ ને કોઈ જવાબ નહીં દિયા. આખિર મેં હઝરતે હાજરા رضي الله تعالى عنها ને સવાલ કિયા કે આપ ઇતના ફરમા દીજિએ કે આપ ને અપની મર્જી સે હમેં યહાં લા કર છોળા હૈ યા **અલ્લાહ** પાક કે હુકમ સે ઐસા કિયા હૈ ? તો આપ عليه السلام ને ફરમાયા કે ઐ હાજરા ! મેં ને જો કુછ કિયા હૈ વોહ **અલ્લાહ** પાક કે હુકમ સે કિયા હૈ. યેહ સુન કર હઝરતે હાજરા رضي الله تعالى عنها ને કહા કે અબ આપ જાઈએ, મુઝે પૂરા યકીન હૈ કે **અલ્લાહ** કરીમ મુઝ કો ઔર મેરે બચ્ચે કો ઝાએઅ નહીં ફરમાએગા. (અજાઈબુલ કુરઆન, સ. 146) હઝરતે સય્યિદુના ઇબ્રાહીમ عليه السلام કે જાને કે કુછ દિન બાદ જબ ખજૂરોં ઔર મશક કા પાની ખત્મ હો ગયા તો સય્યિદા હાજરા رضي الله تعالى عنها ને બેયૈની સે વહાં મૌજૂદ દો પહાળિયોં કે દરમિયાન પાની કી તલાશ કે લિએ ચક્કર

લગાના શુરૂઅ કર દિએ સાતવેં ચક્કર કે બાદ વાપસ આઈ તો દેખા કે ઇસ્માઈલ عليه السلام ઝમીન પર જહાં લેટે પ્યાસ કી શિદ્દત સે અપની પ્યારી એળિયોં (Heels) કો રગળ રહે થે વહાં સે **અલ્લાહ** પાક ને એક યશ્મા જારી ફરમા દિયા હૈ, યેહ યશ્મા આજ ભી મૌજૂદ હૈ ઔર ઝમઝમ કે નામ સે જાના જાતા હૈ જબ કે વોહ દોનોં પહાળિયાં સફા વ મરવા કે નામ સે મશહૂરો માઝૂફ હૈં. અપને બેટે કી ખાતિર એક માં કી યેહ દૌળ ધૂપ **અલ્લાહ** પાક કો ઐસી પસન્દ આઈ કે રેહતી દુન્યા તક ઇસે મુસલમાનોં કી અઝીમ ઇબાદત યાની હજજો ઉમરા કા હિસ્સા બના દિયા.

પ્યારી ઇસ્લામી બહનો ! હઝરતે સય્યિદતુના હાજરા رضي الله تعالى عنها કી હયાતે મુબારકા હમારે લિએ મશઅલે રાહ હૈ, આપ કી સીરતે મુબારકા સે ઇતાઅતે ઇલાહી, શૌહર કી ફરમાં બરદારી, તરબિયતે ઔલાદ, સખ્રો રઝા, કુરબાની ઔર તવક્કુલ અલલ્લાહ (યાની **અલ્લાહ** પાક પર ભરોસે) કે ઐસે નિકાત યુનને કો મિલતે હૈં જિન કી હમારી અમલી ઝિન્દગી મેં બહુત ઝરૂરત વ અહમિયત હૈ.

હાલાત કેસે હી કઠિન ક્યૂં ન હોં હમેં **અલ્લાહ** પાક કી રિઝા પર રાઝી રેહના યાહિએ ઔર કુરબાની દેને કા ઝેહન રખના યાહિએ, કિસી ભી કિસ્મ કે દુન્યવી મસાઈબો પરેશાનિયાં, બેરોઝગારી, બીમારી ઔર તંગદસ્તી કા સામના હો, હમેં બે સખ્રી કા મુઝાહરા નહીં કરના યાહિએ બલકે અસ્બાબ કો ઇખ્તેયાર કરતે હુવે **અલ્લાહ** પાક પર ભરોસા કરના યાહિએ ઔર અસ્બાબ કો પૈદા કરને વાલે **અલ્લાહ** પાક સે દુઆ કરતે રેહના યાહિએ.

અલ્લાહ કરીમ હમેં તારીખે ઇસ્લામ કી બુઝુર્ગ ખવાતીન કે અન્દાઝ પર ઝિન્દગી ગુઝારને કી તૌફીક અતા ફરમાએ. أَمِينُ بِجَاوِزِ النَّبِيِّ الْأَمِينُ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ

હઝરતે સય્યિદતુના હફસા બિન્તે સીરીન

رحبة الله
عليها

અબૂ મુહમ્મદ અતારી મદની

હઝરતે સય્યિદતુના હફસા બિન્તે સીરીન રَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهَا ફન્ને તાબીર કે મશહૂર ઇમામ હઝરતે સય્યિદતુના ઇમામ મુહમ્મદ બિન સીરીન રَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهَا કી બહન હૈં. આપ કી કુન્યત ઉમ્મે હુઝૈલ હૈ આપ બસરા કી રેહને વાલી થી, આપ કા શુમાર તાબેઈયા ખવાતીન મેં હોતા હૈ.

નિકાહ વ ઔલાદ : આપ હઝરત અબ્દુરહમાન બિન ઉઝૈના રَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهَا કે નિકાહ મેં થી જિન સે આપ કે હાં હઝરતે હુઝૈલ કી વિલાદત હુઈ.

(تهذيب الكمال في اسماء الرجال، 11/704)

શૌકે ઇબાદત : મન્કૂલ હૈ કે આપ રَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهَا 30 સાલ તક અપની ઇબાદતગાહ સે બગૈર કિસી ઝરૂરત કે બાહર ન આઈ, આપ હર રાત આધા કુરઆન પઢ લિયા કરતી થી નીઝ ઈદેન ઔર અય્યામે તશરીક કે ઇલાવા પૂરે સાલ કે રોઝે રખા કરતી થી, આપ ને બાઝાર સે એક બાન્દી ખરીદી થી, ઈસ સે એક બાર પૂછા ગયા કે તુમ અપની માલિકા કો કેસા પાતી હો ? ઉસ ને જવાબ દિયા : વોહ બહુત નેક ઔરત હૈં અગર ખુદા ન ખ્વાસ્તા કભી ઉન સે કોઈ ગલતી હો ભી જાએ તો વોહ સારી રાત નમાઝ પઢતી રેહતી હૈં ઔર રોતી રેહતી હૈં. આપ રَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهَا નૌજવાનોં કો ઇબાદત કી જાનિબ રાગિબ કરતે હુવે ફરમાયા કરતી થી : એ નૌજવાનો ! જવાની મેં નેક આમાલ કિયા કરો ક્યૂંકે અમલ કરને કે યેહી દિન હૈં.

ઘર રૌશન હો જાતા : આપ રَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهَا રાત મેં ચરાગ રૌશન કર કે ઇબાદત કે લિએ ખળી હો જાતી, કઈ બાર એસા ભી હોતા કે ચરાગ બુઝ જાને કે બા વુજૂદ ભી સુબહ તક આપ કા ઘર રૌશન રેહતા.

ઈલ્મુલ કિરાઅત : આપ કો ઇલ્મુલ કિરાઅત મેં ખાસી મહારત થી યેહી વજહ હૈ કે ઇમામ મુહમ્મદ બિન સીરીન કો કિરાઅત કે મુઆમલે મેં કોઈ ઇશકાલ હોતા તો આપ ભી અપની બહન હઝરતે હફસા કી તરફ રુજૂઅ ફરમાતે. (صفة الصفوة، جزء 2، 21/22)

કાઝિએ બસરા કા તજઝિયા :

કાઝિએ બસરા હઝરતે સય્યિદતુના ઇમામ ઇયાસ બિન મુઆવિયા રَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهَا ફરમાતે હૈં કે મેં કિસી એસે શખ્સ કો નહીં જાનતા કે જિસે હફસા પર ફઝીલત દે સફૂં.

ખિદમતે હદીસ : આપ ને સહાબિએ રસૂલ હઝરતે સય્યિદતુના અનસ, હઝરતે સય્યિદતુના ઉમ્મે અતિયા અન્સારિયા رَضِيَ اللهُ عَنْهَا, અપને ભાઈ યહ્યા બિન સીરીન ઔર ઇમામ હસન બસરી કી વાલિદા રَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهَا સમેત કઈ હસ્તિયોં સે અહાદીસ રિવાયત કી હૈં. આપ રَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهَا કી રિવાયત કદાં અહાદીસ સિહાહે સિત્તા⁽¹⁾ મેં દર્જ હૈં.

વફાત : આપ રَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهَا ફરમાતી હૈં કે એક મરતબા મુઝ સે હઝરતે અનસ બિન માલિક رَضِيَ اللهُ عَنْهُ ને પૂછા : તુમ કિસ હાલત મેં મૌત યાહતી હો ? મેં ને કહા તાઊિન મેં તો હઝરતે અનસ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ ને ફરમાયા કે તાઊિન મેં મરના હર મુસલમાન કે લિએ શહાદત હૈ. આપ કી વફાત 101 હિજરી મેં હુઈ.

(تهذيب التهذيب، 10/463، 464، طبقات ابن سعد، 8/352)

① સિહાહે સિત્તા હદીસે પાક કી 6 મશહૂર કિતાબોં કો કહા જાતા હૈ જિન કે નામ યેહ હૈં : (1) સહીહ બુખારી (2) સહીહ મુસ્લિમ (3) સુનને અબી દાવૂદ (4) સુનને તિરમિઝી (5) સુનને નિસાઈ (6) સુનને ઇબ્ને માજા.

કિચન ગાર્ડન

 બિન્તે રમઝાન નક્શબન્દિયા અત્તારિયા

સેહત કી સલામતી સબ પસન્દ કરતે હૈં ઔર અચ્છી સેહત કે લિએ મુતવાઝિન ગિઝા (Balanced Diet) ઔર તાઝા સજ્જિયોં કા ઇસ્તેમાલ બહુત મુફીદ ઔર કુછ હદ તક ઝરૂરી ભી હૈ.

તાઝા સજ્જિયાં હાસિલ કરને કે લિએ અપને ઘર મેં હી સજ્જિયાં ઉગાઈ જા સક્તી હૈં, ઘર મેં સજ્જિયાં ઉગાના કોઈ બહુત મુશ્કિલ કામ નહીં ન હી ઇસ કે લિએ બહુત સારી જગહ કી હાજત હૈં બલ્કે આપ અપને ઘર કી બાલકૂની, સેડન, ખિળકિયોં ઔર ક્યારિયોં મેં (જહાં ચાર સે પાંચ ઘન્ટે તક ધૂપ રેહતી હો) કિચન ગાર્ડન બના કર ઘર કી ખૂબ સૂરતી મેં ઇઝાફા ઔર કિચન કે અખરાજાત મેં કમી કર સક્તી હૈં.

ઇસ કે લિએ ગમલે ભી ઝરૂરી નહીં, ઘરેલૂ નાકારા ટબ, બાલ્ટિયાં, પ્લાસ્ટિક કી બળી બોતલેં વગૈરા ભી ઇસ્તેમાલ કી જા સક્તી હૈં, ઇન કે નિચલે હિસ્સે મેં દો યા ત્રીન છોટે સૂરાખ કર લીજિએ તાકે મઝીદ પાની ઇસ મેં ન ઠેહર સકે કે ઝિયાદા ઠેહરા પાની પૌદોં કે લિએ નુક્સાન દેહ હોતા હૈ.

ગમલોં મેં થોળી ખાદ ઔર થોળી ભલ રેત મિલા કર ડાલ દે, (યેહ નર્સરી સે સસ્તી મિલ જાતી હૈ) અબ કિસી મેં ધન્યા કિસી મેં હરી મિચ કે બીજ તો કિસી મેં તૂરી, ફલિયોં, બેંગન કે બીજ ડાલ કર ઊપર હલ્કી તેહ ખાદ કી ફેલા દે, રોઝાના સુબહ કે વક્ત પાની દીજિએ, ﷻ ચન્દ દિનોં મેં નન્હે પૌદે નિકલ આએંગે, લહસન કા જવા ઔર થોળી અદરક ભી કિસી ગમલે મેં ડાલ દે.

પૌદોં કો કીળોં સે બચાને ઔર તવાનાઈ પહુંચાને કે લિએ દરજે ઝૈલ ઇક્દામાત કરેં : એક

ગમલે મેં નીમ કા પૌદા લગા લીજિએ (નર્સરી સે ઇસ કી પનેરી આસાની સે મિલ જાએગી) બરસાત કે દિનોં મેં નીમ કે ચન્દ પત્તે થોળે પાની મેં ઉબાલ કર, પાની ઠન્ડા હોને પર પૌદોં મેં સ્પ્રે કર લીજિએ, ﷻ કીળા નહીં લગેગા. અગર કીળા લગ જાએ તો લહસન અદરક કા પાની નિકાલ કર પૌદોં મેં ડાલેં બહુત ફાએદા હોગા. આલૂ, ચાવલ, છોલે ઔર દીગર અનાજ કા ધોવન પૌદોં મેં પાની કી જગહ ડાલેં, યૂંહી સજ્જિયાં ઉબાલને કે બાદ ઇસ કા પાની મત ફેંકે, યેહ પાની પૌદોં મેં ડાલને સે પૌદોં કો તવાનાઈ મિલેગી. લોહે કી કીલોં યા કિસી લોહે કે ટુકળે કો પાની મેં ભિગો દે, જબ પાની ખૂબ ઝંગ આલૂદ હો જાએ તો યેહ પાની ભી પૌદોં મેં ડાલેં તવાનાઈ બહાલ હોગી. અગર મેહસૂસ હો કે ખાદ સખ્ત જમી હુઈ હૈ તો નર્મી કે સાથ ઉસે ઊપર નીચે કીજિએ (યાની ગોડી કીજિએ) મગર ઇસ કામ મેં બહુત એહતિયાત કી ઝરૂરત હૈ. નઈ ખાદ પૌદોં મેં ડાલતી રહેં, વરના પૌદે બેજાન હો સકતે હૈં. અગર પત્તે પીલે મેહસૂસ હોં યા કોઈ ટેહની સૂખ જાએ તો ઉસ કો પૌદે સે અલગ કર દીજિએ. અચ્છી પૈદાવાર કે લિએ **અલ્લાહ** પાક કા મુબારક નામ “**يَا حَيُّمُ**” કિસી કાગઝ પર લિખ કર ઉસ કા ધોવન અપને પૌદોં પર છિળક દે ﷻ ઝરાઅત હર આફત સે હિફાઝત મેં રહેગી. (મદની પંજ સૂરહ, સ. 251)

અલ્લાહ પાક હમેં અપને ઘર કો સાફ વ સર સબ્જ રખને કી તૌફીક અતા ફરમાએ.

اٰمِيْن بِجَاوِزِ النَّبِيِّ الْاٰمِيْن صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم

ખાના પકાને કે તરીકે

ભુની હુધ કલેજી

બિન્તે અશફાક અત્તારિયા

દરકાર અશયા (Items Required) :

તેલ હરબે ઝરૂરત

આધા કિલો કલેજી છોટે છોટે ટુકળે

લહસન અદરક કા પેસ્ટ 2 ચમ્મચ

૨ અદદ દરમિયાની પ્યાઝ

પિસી મિરચ 1 ચમ્મચ

કુટી મિરચ 1 ચમ્મચ

ગરમ મસાલા પિસા હુવા 1 ચમ્મચ

સફેદ ઝીરા ભૂન કે પીસ લેં 1 ચમ્મચ

દહી 4 ચમ્મચ

ચાટ મસાલા 1 ચમ્મચ

હરા ધન્યા થોળા સા

લીમૂં 1 અદદ

નમક હરબે ઝાએકા

બનાને કા તરીકા :

તેલ કો ગર્મ કર કે ઉસ મેં પ્યાઝ ડાલેં ઔર હલકા સા ફાઈ કરેં, બ્રાઝિન હો જાએ તો લહસન અદરક પેસ્ટ ડાલ દેં અબ ભૂનેં. ઈસ કે બાદ કલેજી ડાલ દેં ઔર નમક શામિલ કરેં, ફિર ગરમ મસાલા પાવડર, કુટી મિરચ, પિસી મિરચ ઔર સફેદ ઝીરા પાવડર ડાલેં ઔર મઝીદ ભૂનેં અબ દહી કો ફેંટ કે શામિલ કર દેં ઔર થોળી દેર કે લિએ હલકી આંચ પર ઢક્કન બન્દ કર કે પકને દેં. જબ યેહ સાલન તેલ ઘોળ દે તો ચૂલ્હા બન્દ કર દેં. અબ ઈસ પર ચાટ મસાલા છિળક દેં ઔર લીમૂં નિચોળ કર ઊપર સે હરા ધન્યા શામિલ કર દેં. મઝેદાર ભુની હુઈ કલેજી તય્યાર હૈ.

ભઈ જલ્દી કરો કબ બનેગી કલેજ ? હાજી અમજદ સાહિબ ને કિચન મેં જાંકતે હુવે સદા લગાઈ, બસ દમ પર હૈ પાંચ દસ મિનટ લગેંગે. શેહનાઝ બેગમ ને તસલ્લી દેતે હુવે કહા.

અચ્છા તો મેં ઝરા અરશદ ભાઈ ઓર જમશેદ ચચા કો ગોશત દે આઈં. યેહ કેહ કર હાજી અમજદ બળા સા શોપર ઉઠાએ ચલ પળે. ગોશત કા સારા ઢેર અભી ચટાઈ પર હી પળા થા હાજી સાહિબ કે જાને કે બાદ શેહનાઝ બેગમ દોનોં બેટોં કો સાથ લગા કર ઉસ ઢેર કો ડીપ ફીઝર મેં સેટ કરને મેં મસરૂફ હો ગઈ.

હાજી સાહિબ કી વાપસી તક તમામ ગોશત ફીઝ હો ચુકા થા, હાજી સાહિબ ને જૂંહી લાઈંજ મેં કદમ રખા ગોશત કી ચટાઈ કા નકશા દેખ કર હૈરત સે ઉન કી આંખે ફેલ ગઈ ક્યૂંકે અબ વહાં ચાર મન ગોશત કે બજાએ સિર્ફ સિરી પાએ, હડિયાં ઓર ચન્દ કિલો ચર્બી વ ગોશત કી બોટિયાં અપના અધૂરા સા નઝ્ઝારા પેશ કર રહી થીં.

હાજી સાહિબ ને સવાલિયા નઝરોં સે શેહનાઝ બેગમ કી તરફ દેખ કર પૂછા : યેહ ક્યા હૈ ?

શેહનાઝ બેગમ ફાતેહાના અન્દાઝ મેં મુસ્કુરા કર બતાને લગીં : મેં ને સ્પેશલ ગોશત ફીજ મેં save કર દિયા હૈ બલ્કે પેકેટ બના કર ડિશિઝ કે નામ ભી લિખ દિએ હૈં યેહ દેખિએ.

હાજી અમજદ જૈસે ખૈર ખ્વાહ નર્મ દિલ શપ્સ જો કે સદમે કી હાલત મેં થે જબ ઉન્હોં ને ઝરા સી ગર્દન ઘુમા કર ફીજ મેં જાંકા તો ફીજ બછળે કે ગોશત સે ના સિર્ફ ઓવર લોડ હો ચુકા થા બલ્કે શોપર્ઝ કે ઊપર સે કળાહી, પસન્દ, બિરયાની, નિહારી ઓર ન જાને ક્યા ક્યા નામ જગમગા રહે થે ઓર ઉન નામોં કી ચમક શેહનાઝ બેગમ કી આંખોં મેં ભી નઝર આ રહી થી.

હાજી સાહિબ ને તઅસ્સુફ સે દેખતે હુવે પૂછા : આપ ને સારા ગોશત ફીઝ કર દિયા ? ગરીબોં ઓર રિશ્તેદારોં મેં હમ ક્યા તક્સીમ કરેંગે ?

શેહનાઝ બેગમ જો કે ફીજ બન્દ કરતે હુવે દાદ તલબ નઝરોં સે હાજી સાહિબ કી તરફ મુળ રહી થીં શૌહર કે સન્જદા લેહજે ઓર અચાનક સવાલ સે હળબળા ગઈ મગર જલ્દ હી હવાસ બહાલ કરતે હુવે

કુરબાની કા ગોશત

 બિન્તે ગુલામ સરવર અત્તારિયા મદનિયા

બતાને લગીં : અરે હાજી સાહિબ ! યેહ દેખિએ મેં ને બાંટને કે લિએ ગોશત સાઈડ પર રખ લિયા હૈ.

હાજી અમજદ સાહિબ જો કે ચટાઈ પર બિખરે હડિયોં ઓર ચર્બી કે ઢેર કો પેહલે હી મુલાહઝા કર ચુકે થે અપને જઝબાત પર બ મુશ્કિલ કાબૂ કરતે હુવે બોલે : બહુત અચ્છી બાત હૈ કે આપ કો ગરીબોં કા ખયાલ હૈ મગર જિસ તરહ કા ગોશત બલ્કે હડિયાં ઓર ચર્બી આપ ને ગરીબોં કે લિએ બચાઈ હૈ ક્યા ઈસ તરહ કા ફીજ મેં ભી રખા હૈ ? આપ ને હમારે લિએ અચ્છા સોચા તભી સ્પેશલ ગોશત ફીઝ કિયા મગર નેક બપ્ત ! ગરીબોં કે બચ્ચોં કે લિએ ભી તો સોચિએ ! ક્યા આપ કો પ્યારે નબી صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ કા ફરમાન યાદ નહીં કે “તુમ મેં સે કોઈ શપ્સ ઉસ વક્ત તક કામિલ મોમિન નહીં હો સકતા જબ તક કે અપને (મુસલમાન) ભાઈ કે લિએ વોહી પસન્દ ન કરે જો અપને લિએ પસન્દ કરતા હૈ.”

આમ તોર પર ઉન બેયારોં કો તો પૂરા સાલ ગોશત ખાના નસીબ નહીં હોતા બકર ઈદ પર એક આસ હોતી હૈ કે કુરબાની કરને વાલોં કે યહાં સે ગોશત આએગા તો અપને બચ્ચોં કો ખિલાએગે.

પતા હૈ સુબહ ઈદગાહ સે વાપસી પર અરશદ સબ્જી ફરોશ કા બેટા હામિદ ભોલપન સે અપને બાપ સે પૂછ રહા થા : બાબા ! કયા આજ ભી હમ સબ્જી હી ખાએંગે ? અરશદ ને મેરી તરફ દેખા ઔર કેહને લગા : નહીં બેટા ! આજ તો બકર ઈદ હૈ ﷻ આજ ગોશત ખાએંગે.

અચ્છા યેહ બતાઈએ કે હમ કુરબાની કયું કરતે હું ? શેહનાઝ બેગમ જો કે ઈતની મતાનત સે સમજાને પર ન સિર્ફ કાઈલ હો ચુકી થીં બલકે દિલ હી દિલ મેં શરમિન્દા ભી હો રહી થીં, કેહને લગીં : સુન્નતે રસૂલ કી અદાએગી ઔર **અલ્લાહ** કી રિઝા હાસિલ કરને કે લિએ.

ﷻ **અલ્લાહ** પાક આપ કી નિયત કબૂલ ફરમાએ હાજી સાહિબ ને સરાહતે હુવે મઝીદ સવાલ ક્રિયા : અચ્છા તો અપના હી જાનવર કુરબાન કર કે સારા ગોશત સ્ટોર કર લેના તો મક્સદ નહીં.

હાજી સાહિબ ને મઝીદ કહા : નેક બખ્ત ! અગર કિસી ને કુરબાની કા સારા ગોશત ખુદ હી રખ લિયા તબ ભી કોઈ ગુનાહ નહીં લેકિન બેહતર ઔર અફઝલ યેહ હૈ કે ગોશત કે ૩ હિસ્સે કરે : એક હિસ્સા ફુકરા કે લિએ, એક દોસ્ત વ અહબાબ કે લિએ ઔર એક અપને ઘરવાલોં કે લિએ.

(અબલક ઘોળે સવાર, સ. ૨૩)

શેહનાઝ બેગમ ને તાઈદ મેં સર હિલાતે હુવે કહા : આપ બિલ્કુલ સહીહ ફરમા રહે હું હાજી સાહિબ ! મેં શરમિન્દા હું મેં ને સિર્ફ અપને લિએ સોચા દૂસરે મુસલમાનોં કો ભૂલ ગઈ. અબ સે મેં કભી એસા નહીં કરૂંગી. યેહ કેહતે હુવે શેહનાઝ બેગમ ઉઠ કર ફીજ કી તરફ ચલ પળીં. અબ કહાં ચલીં આપ ? હાજી સાહિબ ને પૂછા.

ફીજ સે ગોશત નિકાલ રહી હું, આપ તક્સીમ કરને કી તથ્યારી કર લીજિએ હમ આજ શામ તક સારા ગોશત બાંટ દેંગે. ﷻ

શેહનાઝ બેગમ કે જવાબ પર હાજી સાહિબ ઈતમીનાન સે આંખેં મૂંદ કર રબ્બે કરીમ કા શુક્ર અદા કરને લગે.

ખુશ ખબર

માહનામા ફૈઝાને મદીના કે **સાલાના મેમ્બરન** સે અર્ઝ હૈ કે પિછલે દિનોં લોક ડાઉન કે ચલતે શાબાન ઔર રમઝાન કા માહનામા **ફૈઝાને મદીના મેગેઝીન** આપ હઝરાત તક હમ ના પહુંચા પાએ જિસ કા હમેં ખેદ હૈ.....!

મગર ઇસ કમી કો પૂરી કરને કે લિએ હમારી મજલિસ ને આપ તક વોટ્સ એપ કે ઝરીએ સોફ્ટ કોપી (પીડીએફ) પહોંચાને કી કોશિશ કી થી.....!

મઝીદ હમારી મજલિસ ને યેહ તૈ ક્રિયા હૈ કે જો દો માહ કે મેગેઝીન આપ તક ના પહોંચ પાએ હૈં ઇસ કે અગેન્સ મેં આપ કો એક્સ્ટ્રા દો માહ કા એક્સ્ટેન્શન દિયા જાએગા જિસ કા લવાજમ આપ કો નહીં ભરના હોગા ! ﷻ

અલ્લાહ પાક હમેં આપ કો ઔર હમારે ઘરવાલોં કો **કુફ** ઔર **કોરોના** સે મેહફૂઝ વ મામૂન ફરમાએ.

મજલિસ માહનામા ફૈઝાને મદીના (ગુજરાતી)

❶ ઔરતોં કે લિએ નમાઝે અસ્ર કા મુસ્તહબ વક્ત કૌન સા હે ?

સવાલ : કયા ફરમાતે હેં ઉલમાએ કિરામ ઈસ મસ્અલે કે બારે મેં કે ઔરતોં કે લિએ નમાઝે અસ્ર કા મુસ્તહબ વક્ત કૌન સા હે ?

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْجَوَابُ بِعَوْنِ الْمَلِكِ الْوَهَّابِ اللَّهُمَّ هِدَايَةَ الْحَقِّ وَالصَّوَابِ

નમાઝે ફજ કે ઇલાવા તમામ નમાઝોં મેં ઔરતોં કે લિએ અફઝલ યેહ હે કે મદ્દોં કી જમાઅત ખત્મ હો જાને કા ઇન્તેઝાર કરે, જબ મદ્દોં કી જમાઅત ખત્મ હો જાએ તો અપની નમાઝ અદા કરે, અલબત્તા નમાઝે ફજ અન્ધેરે મેં પઢના અફઝલ હે.

(الدر المختار مع رد المحتار، 30/2، بهار شریعت، 452/1)

وَاللَّهُ أَعْلَمُ عَزَّوَجَلَّ وَرَسُولُهُ أَعْلَمُ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ

❷ કયા બેવા મૈકે મેં ઇદત ગુઝાર સક્તી હે ?

સવાલ : કયા ફરમાતે હેં ઉલમાએ કિરામ ઈસ મસ્અલે કે બારે મેં કે ઝૈદ કી મય્યત કો ઉસ કે આબાઈ ગાઊં લે જાયા ગયા જો કે ઉસ કે ઘર સે તકરીબન 20 કિલો મીટર કી દૂરી પર વાકેઅ હૈ ઔર વહીં ઝૈદ કા સુસરાલ ભી હૈ, તો ઝૈદ કી બેવા ભી દૌરાને ઇદત મય્યત કે સાથ હી ચલી ગઈ, અબ ઝૈદ કી બેવા અપની બકિયા ઇદત મૈકે મેં હી પૂરી કરના ચાહતી હૈ. દરયાફત તલબ અમ્ર યેહ હે કે કયા ઝૈદ કી બેવા મૈકે મેં અપની ઇદત પૂરી કર સક્તી હૈ ? ઇસ મેં શરઅન કોઈ હરજ તો નહીં. યાદ રહે કે વક્તે ઇન્તેકાલ શૌહર કા એક હી મકાન થા જહાં વોહ ઘર વાલોં કે સાથ રેહાઈશ પઝીર થા. અલબત્તા આબાઈ ગાઊં મેં ભી ઉસ કા એક મકાન થા જિસે ઉસ ને પન્દરહ સાલ પેહલે ફરોખ્ત કર દિયા થા.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْجَوَابُ بِعَوْنِ الْمَلِكِ الْوَهَّابِ اللَّهُمَّ هِدَايَةَ الْحَقِّ وَالصَّوَابِ

શૌહર ને જિસ મકાન મેં બીવી કો રખા હુવા થા ઉસ કે ઇન્તેકાલ પર ઉસી મકાન મેં ઇદત ગુઝારના ઉસ પર વાજિબ હોતા હૈ. બિલા ઝરૂરતે શરઈયા ઉસ

ઈસ્લામી બહનોં કે શરઈ મસાઈલ

ઈસ્લામી બહનોં કે શરઈ મસાઈલ

મકાન સે નિકલના ઔર કિસી દૂસરે મકાન મેં ઇદત કે લિએ જાના, નાજાઈઝો ગુનાહ હૈ. લેહાઝા પૂછી ગઈ સૂરત મેં ઝૈદ કી બેવા દૌરાને ઇદત બિલા ઝરૂરતે શરઈયા શૌહર કે મકાન સે નિકલને કે સબબ ગુનહગાર હુઈ ઇસ ગુનાહ સે તૌબા કરે ઔર અપની બકિયા ઇદત શૌહર કે મકાન મેં હી પૂરી કરે.

(فتاوى عالمگیری، 535/1، فتاوى رضويه، 330/13، فتاوى امجدیه، 285/2)

وَاللَّهُ أَعْلَمُ عَزَّوَجَلَّ وَرَسُولُهُ أَعْلَمُ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ

ચાલીસ દિન તક નાખુન યા મૂએ ઝેરે નાફ વગૈરા ન કાટના

ચાલીસ રોઝ સે ઝિયાદા નાખુન યા મૂએ બગલ યા મૂએ ઝેરે નાફ (યાની બગલ કે ઔર નાફ કે નીચે કે બાલ) રખને કી ઇજાઝત નહીં, બાદ ચાલીસ રોઝ કે ગુનહગાર હોંગે, એક આધ બાર મેં ગુનાહે સગીરા હોગા. આદત ડાલને સે કબીરા હો જાએગા, ફિસ્ક હોગા.

(ફતાવા રઝવિયા, 22/678)

મોટાપા

મુહમ્મદ રફીક અત્તારી મદની

અમીરુલ મોમિનીન હઝરતે સય્યિદુના ઉમર ફારૂકે આઝમ رضي الله عنه ઇરશાદ ફરમાતે હૈં : ઐ લોગો ! ખાને પીને કે સબબ અપના પેટ બળા હોને સે બચાઓ ક્યૂંકે મોટાપા તુમ્હારે વુજૂદ કો ખરાબ કરને વાલા, બુઝદિલી પૈદા કરને વાલા ઔર નમાઝ મેં સુસ્તી દિવાને વાલા હૈ. ઔર તુમ પર ઝરૂરી હૈ કે ખાને પીને મેં એહતિયાત સે કામ લો ક્યૂંકે ખાને પીને મેં મ્યાના રવી જિસ્મ કો દુરુસ્ત રખતી ઔર ઇસરાફ સે બચાતી હૈ. ⁽¹⁾

પ્યારે ઇસ્લામી ભાઈયો ! અમીરુલ મોમિનીન હઝરતે સય્યિદુના ઉમર ફારૂકે رضي الله عنه ને ઝિયાદા ખાને કે ચન્દ નુક્સાનાત બયાન ફરમાએ. ઇન મેં સે એક પેટ કા બઢ જાના યાની મોટાપા પૈદા હોના ભી હૈ આઈએ ઇસ સે મુતઅલ્લિક ચન્દ અહમ માલૂમાત હાસિલ કરતે હૈં :

મોટાપા ક્યા હૈ ? ઇન્સાની જિસ્મ કી એક હાલત કા નામ હૈ જિસે મોટાપા કહા જાતા હૈ. ઇસ મેં જિસ્મ પર ચર્બી ચઢ જાતી હૈ ઔર બન્દે કા વઝૂન ઝિયાદા હો જાતા હૈ. મોટાપા ખુદ એક બીમારી હૈ બસા અવકાત કઈ બીમારિયોં કા બાઈસ ભી બન જાતા હૈ, હત્તા કે બાઝ મમાલિક મેં ઇસે મૌત કા એક સબબ ભી માના જાતા હૈ.

મઝમૂમ મોટાપા : હકીમુલ ઉમ્મત મુફ્તી અહમદ યાર ખાન નઈમી رحمة الله تعالى عليه ફરમાતે હૈં : જિસ

હદીસ મેં મોટાપે કી બુરાઈ આઈ હૈ વહાં વોહ મોટાપા મુરાદ હૈ જો હરામ ખોરી ઔર આરામ તલબી કી વજહ સે હો. ⁽²⁾

ક્યા ઝિયાદા ખાના હી મોટાપે કા સબબ હૈ ?

ચેહ ઝરૂરી નહીં કે મોટાપા ઝિયાદા ખાને કી વજહ સે હી હો. ઇસ કી ઔર વુજૂહાત ભી હો સકતી હૈં. ઇસ બારે મેં માહિરીન કા કેહના હૈ કે ઇન્સાન કે જિસ્મ મેં કુછ હોર્મોન હોતે હૈં ઉન કી ખરાબિયોં કી વજહ સે ભી બન્દા મોટા હો જાતા હૈ, ઇસ મેં ઇન્સાન કે ખાને પીને યા હર વક્ત બૈઠે રેહને કા કોઈ અમલ દખ્લ નહીં હોતા ક્યૂંકે બાઝ અફરાદ ઝિયાદા ખાતે હૈં લેકિન મોટે નહીં હોતે ઇસી તરહ બાઝ અફરાદ અપની ગિઝા કો કમ રખને કી કોશિશ કરતે હૈં લેકિન ઇસ કે બા વુજૂદ વોહ મોટાપે કા શિકાર હોતે હૈં. કભી કભાર કિસી બીમારી યા દવા કે મન્ફી અસરાત કી વજહ સે ભી મોટાપા હો સકતા હૈ.

બચપન મેં મોટાપા : બચપન મેં મોટાપે કા એક સબબ નીંદ કી કમી ભી હોતી હૈ. લેહાઝા બચ્ચોં કો જલ્દી સુલાના ઉન્હેં મોટાપે સે બચાને કા આસાન તરીકા હૈ. મોહકિકીન ને કહા હૈ કે છોટી ઉમ્મર કે બચ્ચોં કો રાત કી નીંદ મેં ઇઝાફા કર કે મોટાપે પર કાબૂ પાયા જા સકતા હૈ.

મોટાપા ઓર બીમારિયાં : મોટાપે કી વજહ સે જિન બીમારિયોં કા ખતરા રેહતા હૈ ઉન મેં સે ચન્દ યેહ હૈં : શૂગર, હાઈ બ્લડપ્રેશર, અમરાઝે કલ્બ, યૂરિક એસિડ, ફાલિજ, પિત્તે કી પથરી, કમર ઓર જોળોં કા દર્દ વગેરા.

પરહેઝ કીજિએ : બહુત સી એસી બીમારિયાં હૈં જો ઉમૂમન ખાને પીને મેં બે એહતિયાતી કી વજહ સે લાહિક હોતી હૈં. ઈસી તરહ મોટાપા ભી કભી ગિઝા મેં અદમ એહતિયાત કી વજહ સે હો જાતા હૈ. યહાં ચન્દ ચીઝોં કા ઝિક્ર કિયા જાતા હૈ જિન કા ઝિયાદા ઈસ્તેમાલ મોટાપે કા સબબ બન સકતા હૈ : ❶ ઘી, તેલ ઓર ચિકનાઈ વાલી ચીઝોં(૩) ❷ ચીની વાલી કોલ્લિક(૪) ❸ ભેંસ કા દૂધ(૫) ❹ દૂધ વાલી ચાએ(૬) ❺ બાઝારી ખાને ❻ ચાવલ ❼ ચાર ઝાનૂ બૈઠ કર ખાને કી આદત.(૭)

મોટાપે કે 4 ઘરેલૂ ઈલાજ : ❶ વઝન કમ કરને કે લિએ સજિયાં (આલૂ, વગેરા બાદી અશ્યા કે ઈલાવા) બેહતરીન નેમત હૈં. મગર સિર્ફ પાની મેં ઉબલી હુઈ હોં યા એક ફર્દ કે લિએ સિર્ફ ચાએ કી એક ચમ્મચ કોર્ન ઓઈલ ડાલ કર પકાઈ ગઈ હોં. મિરચ મસાલહા ઓર હલ્દી ડાલને મેં હરજ નહીં(૮) ❷ હર રોઝ ત્રીન અદદ અન્જર ખાને કા મામૂલ બના લીજિએ કે અન્જર મોટે પેટ કો છોટા કરતા ઓર મોટાપા દૂર કરતા હૈ(૯) ❸ બેહતર યેહ હૈ કે એક ગ્લાસ નીમ ગર્મ પાની મેં એક ચમ્મચ શહદ મિલા કર નહાર મુંહ ઓર રોઝા હો તો ઈફતાર કે વક્ત બિલાનાગા મુસ્તકિલ ઈસ્તેમાલ કીજિએ. મોટાપા ઓર બહુત સે અમરાઝ સે હિફાઝત હોગી(૧૦) ❹ એક ગ્લાસ નીમ ગર્મ પાની મેં એક અદદ લીમૂં કા રસ મિલા કર પીને સે જિસ્મ કી ચરબી મેં કમી હો જાતી હૈ.

મોટાપે કા સબ સે બેહતરીન ઈલાજ : સબ સે બેહતરીન ઈલાજ અલ્લાહ પાક કે હબીબ صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કા તજવીઝ ફરમૂદા હૈ ઓર વોહ યેહ કે ભૂક કે ત્રીન હિસ્સે કર લિએ જાએ એક હિસ્સા ગિઝા, એક હિસ્સા પાની ઓર એક હિસ્સા હવા ઓર સાંસ.(11)

મોટાપે સે નજાત કે લિએ મુખ્તલિફ કામ :

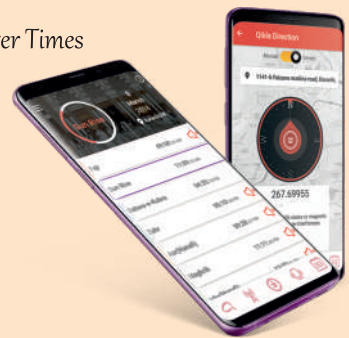
જિસ તરહ ખાને પીને કી વજહ સે મોટાપે મેં કમી બેશી હોતી હૈ ઈસી તરહ કુછ એસે કામ હૈં જિન કી વજહ સે મોટાપે મેં કમી આ સકતી હૈ. ઈન મેં સે ચન્દ કા ઝિક્ર કિયા જાતા હૈ : ❶ રોઝા રખને સે મોટાપે મેં કમી વાકેઅ હોતી હૈ(12) ❷ આહિસ્તા ઓર છોટે લુકમે ખાને સે મોટાપે કા ખતરા કમ હો જાતા હૈ ❸ પૈદલ ચલને વાલે મોટાપે કા શિકાર નહીં હોતે.(13)

નોટ : જો બેચારા ઈસ મરઝ મેં મુબ્તલા હો ઉસ પર હંસના, તન્જ કરના યા બિલા ઈજાઝતે શરઈ કિસી તરહ દિલ આઝારી કા બાઈસ બનના હરામ ઓર જહન્નમ મેં લે જાને વાલા કામ હૈ.(14)

અલ્લાહ કરીમ હમેં મોટાપે સમેત દીગર અમરાઝ સે મેહફૂઝ ફરમાએ ઓર દૂસરોં કી દિલ આઝારી સે બચાએ. اٰمِیْن بِجَاہِ النَّبِیِّ الْاَمِیْن صَلَّی اللہُ عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم

(1) المقاصد الحسنة، ص 132 ملقط (2) مراۃ المناجیح، 2/240 (3) ملفوظات امیر اہل سنت، ق 7، ص 26 ماخوذ (4) فرعون کا خواب، ص 27 ملقط (5) دودھ پیتا مدنی منا، ص 43 ملقط (6) گھریلو علاج، ص 75 (7) ملفوظات امیر اہل سنت، ق 7، ص 26 ماخوذ (8) گھریلو علاج، ص 25 (9) ملفوظات امیر اہل سنت، ق 7، ص 26 (10) فیضان سنت، 1/722 ماخوذ (11) کنز العمال، ج 15، 8/110، رقم: 40813، گھریلو علاج، ص 25 (12) صراط الجنان، 1/293 (13) صدائے مدینہ، ص 17 (14) فیضان سنت، 1/711

દુન્યા ભર મેં કિસી ભી જગહ કે નમાઝોં ઓર સહરી વ ઈફતારી કે દુરુસ્ત અવકાત જાનને કે લિયે દાવતે ઈસ્લામી કી વેબ સાઈટ વિઝિટ (visit) કીજિયે યા દાવતે ઈસ્લામી કી આઈ ટી મજલિસ કી તય્યાર કર્દા મોબાઈલ એપલીકેશન Prayer Times ઈન્સ્ટોલ કીજિયે.

مِنْ سَعَادَاتَيْنِ آدَمَ : صَلَّی اللہُ عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ने ईश्वर से कहा : **हसन ख़ुली** यानी तुम्हारे अह्लाक अच्छे की सहायता मन्दी में से है।⁽¹⁾ और बुरे अह्लाक कीनो दुन्या के नुकसानात पहुँचाने में कोई कसर नहीं छोड़ते।

હુસ્ને અખ્લાક ઓર બદ અખ્લાક કી તારીફ :

બદ અખ્લાકી કે નુકસાનાત બયાન કરને સે પેહલે અખ્લાક કી તારીફ (Definition) ઝેહન નશીન કર લેં, યુનાન્યે ઈમામ ગઝાલી رحمۃ اللہ علیہ ફરમાતે હૈં : अगर नफ़्स में मौजूद ऐसी कैफ़ियत हो के उस के बाईस अच्छे अफ़आल ईस तरह अदा हों के वोह अकली और शरई तौर पर पसन्दीदा हों तो उसे हुस्ने अख्लाक केहते हॆं और अगर ईस से बुरे अफ़आल ईस तरह अदा हों के वोह अकली और शरई तौर पर नापसन्दीदा हों तो उसे बद अख्लाक़ी से ताबीर किया जाता है. ⁽²⁾

બદ અખ્લાકી કે દુન્યવી ઓર ઉખરવી

नुकसानात : किसी भी चीज से बचने और बचाने के लिए इस के नुकसानात को पेशे नजर रखा जाता है और बढ अक्लाकी तो ऐसी बुरी सिफत है के इस के दुन्यवी और उभरवी दोनों तरफ के नुकसानात हैं, उन में से यन्द् अेक मुलाहजा कीजिये : **1 बढ अप्प्लाकी**

जहन्नम में जाने का सबब है : हजरते सय्यिदुना अबू हुरैरा رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ से मरवी है के हया ईमान से है और ईमान जन्नत में (ले जाने वाला) है, झोडश गोई, बढ अप्प्लाकी की अेक शाप है और बढ अप्प्लाकी जहन्नम में (ले जाने वाली) है।⁽³⁾ मन्कूल है के إِنَّ الْعَبْدَ لَيَكُونُ مِنْ سَوْءٍ خَلْقٍ أَسْفَلَ دَرَجَتِكَ جَهَنَّمَ यानी ईन्सान अपने बुरे अप्प्लाक के सबब जहन्नम के सब से नियावे तढे में पडुंय जाता है।⁽⁴⁾ हजरते सय्यिदुना अबू हुरैरा رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ से मरवी है के बारगाहे रिसालत में अर्ज की गई : अेक औरत दिन में रोजा रभती और रात में डियाम करती है लेकिन अपनी ज़बान से पणोसियों को तक्लीफ़ पडुंयाती है तो आप صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ने ईरशाद फ़रमाया : “उस में कोई भलाई नहीं वोड जहन्नमियों में से है।”⁽⁵⁾

2 बढ अप्प्लाकी अमल को भराब कर देती है : बढ अप्प्लाकी अमल को ईस तरफ़ भराब कर देती है जिस तरफ़ सिर्का शहद को भराब कर देता है।⁽⁶⁾

3 नेक लोग बढ

નઅે લિખારી (New Writers)

જામિઆતુલ મદીના (દાવતે ઇસ્લામી) કે નઅે લિખને વાલોં કે ઇન્આમ યાફતા મઝામીન)

બદ અખ્યાતી કે નુકસાનાત

અપ્પલાકી કો અપના રફીક નહીં બનાતે : હઝરતે સય્યિદુના કુઝૈલ બિન અયાઝ رحمۃ اللہ علیہ ફરમાતે હૈં : અગર કોઈ અચ્છો અપ્પલાક વાલા ફાસિક મેરા રફીકે સફર હો યેહ મુઝે ઈસ સે ઝિયાદા પસન્દ હૈ કે કોઈ બદ અપ્પલાક આબિદ મેરા રફીકે સફર હો. ⁽⁷⁾ હઝરતે સય્યિદુના જુનૈદ બગદાદી رحمۃ اللہ علیہ ફરમાતે હૈં : મેરે પાસ અગર ખુશ અપ્પલાક ફાસિક બૈઠે તો યેહ ઈસ બાત સે બેહતર હૈ કે બદ અપ્પલાક કારી (આલિમ) બૈઠે. ⁽⁸⁾

4 નેકિયોં કી કસરત ફાઈદા નહીં દેતી : હઝરતે સય્યિદુના યહયા બિન મુઆઝ રાઝી رحمۃ اللہ علیہ ફરમાતે હૈં : બદ અપ્પલાકી એક ઐસી આફત હૈ કે ઈસ કે હોતે હુવે નેકિયોં કી કસરત ભી ફાઈદે મન્દ નહીં હોતી. ⁽⁹⁾

અલ્લાહ પાક નબિયે કરીમ ﷺ
 કે સદકે હમેં બદ અખ્લાકી ઔર ઈસ કે નુક્સાનાત સે
 મેહફૂઝ ફરમાએ. આમીન

મુહમ્મદ અન્સર ખાન અતારી મદની

(1) شعب الایمان، 6/249، حدیث: 8039 (2) احیاء العلوم، 3/66 (3) ترمذی،

3/406، حديث: 2016 (4) مساوئي الاخلاق، ص 22، حديث: 12 (5) شعب الایمان،

78/7، حدیث: 9545 (6) مجمع کبیر، 10/319، حدیث: 10777 (7) احیاء العلوم،

3/64 (8) إحياء العلوم، 2/215 (9) إحياء العلوم، 3/65-

મૌત એસી અટલ હકીકત છે જિસ કા ઇન્કાર કરને વાલા કોઈ નહીં, ઔર ઇસ સે રાહે ફિરાર ઇખ્તેયાર કરના કિસી કે લિએ ભી મુમકિન નહીં, ચાહે વોહ પહાળોં કે સીનોં કો ચીર કર ઉસ કે અન્દર મઝબૂત ગાર મેં પનાહ હી કયૂં ન ઇખ્તેયાર કર લે મૌત આ કર હી રહેગી. કયૂંકે **اللَّهُ** પાક ઇરશાદ ફરમાતા હૈ :

﴿أَيُّنَ مَا تَكُونُوا يَدْرِكُكُمُ الْمَوْتُ وَلَوْ كُنْتُمْ فِي بُرُوجٍ مُّشِيدَةٍ﴾
તજમએ કન્જુલ ઇમાન : તુમ જહાં કહીં હો મૌત તુમ્હે આ લેગી અગર્યે મઝબૂત કલ્ઓં મેં હો.⁽¹⁾

મૌત આ કર હી રહેગી યાદ રખ

જાન જા કર હી રહેગી યાદ રખ

મૌત કો યાદ કરને કે ફવાઈદ : મૌત કો યાદ કરને મેં દિલ દુન્યા સે બેઝાર હો જાતા હૈ, આખિરત કી તરફ રાગિબ હો કર ગુનાહોં સે મુતનફિફર ઔર નેકિયોં કી તરફ માઈલ હો જાતા હૈ હદીસે પાક મેં હૈ: જો શખ્સ રોઝાના 20 બાર મૌત કો યાદ કર લિયા કરે ઉસ કો દરજએ શહાદત મિલેગા.⁽²⁾ બ કસરત અહાદીસ વ રિવાયાત મેં મૌત કો યાદ કરને કે ફવાઈદ મરવી હેં, ઇન મેં સે 5 યેહ હેં :

① **اَكْثَرُ مَا ذَكَرَ هَازِمُ اللَّذَاتِ يَغْنِي الْمَوْتَ** યાની લઝઝતોં કો ખત્મ કરને વાલી મૌત કો કસરત સે યાદ કરો.⁽³⁾ ② મૌત કો કસરત સે યાદ કરો કયૂંકે યેહ ગુનાહોં કો ઝાઈલ કરતી હૈ.⁽⁴⁾ (3) હઝરતે આઈશા **رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا** ફરમાતી હેં કે મૌત કો કસરત સે યાદ કરો તુમ્હારા દિલ નર્મ હો જાએગા.⁽⁵⁾ (4) જિન લોગોં કા દિલ દુન્યા કી તરફ રાગિબ હોતા હૈ ઇસી કો સંવારને, સજાને મેં લગે રેહતે હેં, ઉમૂમન વોહ લોગ ગુનાહોં મેં મુબતલા હો જાતે હેં. દુન્યા સે બે રગબતી કેસે હાસિલ કી જાએ ? હદીસે પાક મેં હૈ કે દુન્યા સે બે રગબતી કા અફઝલ તરીકા “મૌત કો યાદ કરના” હૈ.⁽⁶⁾ (5) હઝરતે હસન બસરી **رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ** ને ફરમાયા : જિસ ને મૌત કી યાદ દિલ મેં બસા લી દુન્યા કી સારી મુસીબતેં ઉસ પર આસાન હો જાએગી.⁽⁷⁾

મૌત કો યાદ ન કરને કે નુકસાનાત : જો મૌત કો ભૂલ બૈઠતા હૈ વોહ તૌબા સે દૂર, ઇબાદત મેં સુસ્તી ઔર કસાવતે કલ્બી (દિલ કી સખ્તી) કા શિકાર હો જાતા હૈ. જો મૌત કો યાદ નહીં કરતા વોહ કાબિલે

મૌત કો યાદ કરને કે હાઈદે

તારીફ નહીં કે હદીસે પાક મેં હૈ કે બારગાહે રિસાલત મેં એક શખ્સ કા ઝિક્ર હુવા તો ઉસ કી તારીફ કી ગઈ, આપ **صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ** ને ઇરશાદ ફરમાયા : વોહ “મૌત કો કેસે યાદ કરતા હૈ ?” અઝ કી ગઈ : ઉસ સે કભી મૌત કા તઝકિરા સુના નહીં ગયા. ઇરશાદ ફરમાયા : ફિર વોહ એસા નહીં જૈસા કે તુમ કેહ રહે હો.⁽⁸⁾

મૌત કો યાદ કરને કે તરીકે : મૌત કી યાદ દેહાની કે લિએ મદદગાર ચીઝોં કા હોના બહુત અહમ હૈ જો હમેં મૌત કી યાદ દિલાતી રહેં જૈસે જનાઝોં મેં શિકત કરના, મુર્દે કો ગુસ્લ દેના, કબ્રોં કી ઝિયારત કરના, હદીસે પાક મેં હૈ કે કબ્રોં કી ઝિયારત કરો કે યેહ મૌત કી યાદ દિલાતી હૈ.⁽⁹⁾

اللَّهُ પાક હમેં સહીહ માનોં મેં મૌત કો યાદ રખને કી તૌફીક અતા ફરમાએ.

أَمِينُ بِجَاهِ النَّبِيِّ الْأَمِينِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ

ફૈસલ મન્જૂર અતારી

(1) 5, النساء: 78 (2) التذكرة للقرطبي, ص 12 طبعاً (3) ترمذی, 4/ 138, حدیث: 2314

(4) موسوعة ابن أبي الدنيا, 5/ 438, رقم: 148 مختصراً (5) إحياء العلوم, 5/ 194 (6) فردوس

الأنباء, 1/ 208, حدیث: 1445 (7) موسوعة ابن أبي الدنيا, 5/ 432, رقم: 129 (8) إحياء العلوم,

194/ 9 (9) مسلم, ص 377, حدیث: 2259

અવ્વલન તો હમારે મુઆશરે કી એક બળી તાદાદ ઇલ્મે દીન સે દૂર નઝર આતી હૈ ઓર દીની કિતાબે પઢને વાલોં કી ભી એક તાદાદ ફર્ઝ ઉલૂમ સીખને કે બજાએ વાકિઆત ઓર ફઝાઈલ ઓર દીગર મુસ્તહબ ઉલૂમ વગેરા પઢને કા ઝિયાદા શૌક રખતી હૈ, અગર્યે ઇન કા પઢના ભી ફાએદે સે ખાલી નહીં લેકિન યેહ બાત ઝેહન નશીન રખની યાહિએ કે હર મુસલમાન પર પેહલે ફર્ઝ ઉલૂમ કા સીખના ઝરૂરી ઓર લાઝિમી હૈ, ફર્ઝ ઉલૂમ કા જાનના ઝરૂરી ઓર ન જાનના સખ્ત ગુનાહ હૈ. આલા હઝરત رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ ફરમાતે હૈં : નમાઝ કે મસાઈલે ઝરૂરિયા કા ન જાનના ભી ફિસ્ક હૈ. ⁽¹⁾

સરકારે દો આલમ, નૂરે મુજસ્સમ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ને ઇરશાદ ફરમાયા : **طَلَبُ الْعِلْمِ فَرِيضَةٌ عَلَى كُلِّ مُسْلِمٍ** યાની ઇલ્મ હાસિલ કરના હર મુસલમાન પર ફર્ઝ હૈ. ⁽²⁾

ઇસ હદીસ કી શર્હ મેં ખતીબે બગદાદી رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ ફરમાતે હૈં : ઇસ કા માના યેહ હૈ કે હર શખ્સ પર ફર્ઝ હૈ કે વોહ અપની મૌજૂદા હાલત કે મસાઈલ સીખે જિસ પર ઉસ કી લા ઇલ્મી કો કુદરત ન હો. ⁽³⁾

અમીરે એહલે સુન્નત دَامَتْ بَرَكَاتُهُمُ الْعَالِيَةِ અપની માયાનાઝ કિતાબ “ગીબત કી તબાહકારિયાં” મેં મઝકૂર હદીસે પાક કો નકલ કરને કે બાદ ઇરશાદ ફરમાતે હૈં : યહાં સ્કૂલ કોલેજ કી દુન્યવી તાલીમ નહીં બલ્કે ઝરૂરી દીની ઇલ્મ મુરાદ હૈ. લેહાઝા સબ સે પેહલે બુન્યાદી અકાઈદ કા સીખના ફર્ઝ હૈ, ઇસ કે બાદ નમાઝ કે ફરાઈઝો શરાઈત વ મુફિસદાત, ફિર રમઝાનુલ મુબારક કી તશરીફ આવરી પર ફર્ઝ હોને કી સૂરત મેં રોઝોં કે ઝરૂરી મસાઈલ, જિસ પર ઝકાત ફર્ઝ હો ઉસ કે લિએ ઝકાત કે ઝરૂરી મસાઈલ, ઇસી તરહ હજ ફર્ઝ હોને કી સૂરત મેં હજ કે, નિકાહ કરના યાહૈ તો ઉસ કે, તાજિર કો ખરીદો ફરોખ્ત કે, નોકરી કરને વાલે કો નોકરી કે, નોકર રખને વાલે કો ઇજારે કે, وَعَلَى هَذَا الْقِيَاسِ હર મુસલમાન આકિલો બાલિગ મર્દ વ ઓરત પર ઉસ કી મૌજૂદા હાલત કે મુતાબિક મસ્અલે સીખના ફર્ઝ ઐન હૈ. ઇસી તરહ હર એક કે લિએ મસાઈલે હલાલો હરામ ભી સીખના ફર્ઝ હૈ. નીઝ મસાઈલે કલ્બ (બાતિની મસાઈલ) યાની મસલન આજિઝી વ ઇખ્લાસ વગેરહા

કિન ઉલૂમ કા સીખના ફર્ઝ હૈ ?

ઓર ઇન કો હાસિલ કરને કા તરીકા ઓર બાતિની ગુનાહ મસલન તકબ્બુર, રિયાકારી, વગેરહા ઓર ઇન કા ઇલાજ સીખના હર મુસલમાન પર અહમ ફરાઈઝ સે હૈ. ⁽⁴⁾ (તફસીલ કે લિએ દેખિએ ફતાવા રઝવિયા, 23/623, 624)

જબ તક ફર્ઝ ઉલૂમ હાસિલ ન કિએ જાએ જોગ્રાફિયા, તારીખ વગેરા મેં વક્ત ઝાએઝ કરના જાઈઝ નહીં. ⁽⁵⁾

યાદ રખે દુન્યવી તાલીમ જેહાલત કા ઇલાજ નહીં બલ્કે ઇસ્લામી અહકામ પર મબની ફર્ઝ ઉલૂમ હાસિલ કરને હી સે દીની જેહાલત દૂર હો સકતી હૈ લેહાઝા હમેં ભી યાહિએ કે ફર્ઝ ઉલૂમ સીખને કી કોશિશ કરેં, ઇસ કે લિએ જામિઅતુલ મદીના મેં દાખિલા લે કર દર્સે નિઝામી (આલિમ/આલિમા કોર્સ) કરના ઇન્તેહાઈ મુફીદ હૈ.

બિન્તે અકરમ અત્તારિયા

(1) فتاوى رضويه، 523/6 (2) ابن ماجه، 146/1، حديث: 223 (3) کتاب الفقيه والتفتة، 1/171 (4) غیبت کی تباہ کاریاں، ص 6 (5) فتاوى رضويه، 647/23
ماخوذ آ

મુલ હિજજતિલ હરામ કે અહમ વાકેઆત એક નઝર મેં

4 ઝુલ હિજજતિલ હરામ
ઉસેં કુલ્બે મદીના

ખલીફએ આલા હઝરત, મુશિદે અમીરે એહલે સુન્નાત, સય્યિદી કુલ્બે મદીના હઝરતે અલ્લામા મૌલાના ઝિયાઉદ્દીન અહમદ મદની કાદિરી رحمۃ اللہ علیہ کا विसाल 4 ઝુલ હિજજતિલ હરામ 1401 હિજરી કો હુવા.

7 ઝુલ હિજજતિલ હરામ
ઉસેં ઇમામ બાકિર

ઇમામે હુસૈન عليه السلام કે પોતે ઔર ઇમામ ઝૈનુલ આબિદીન عليه السلام કે બેટે હઝરતે સય્યિદુના ઇમામ મુહમ્મદ બાકિર عليه السلام का विसाल 7 ઝુલ હિજજતિલ હરામ 114 હિજરી કો હુવા. ઇમામે આઝમ અબૂ હનીફા عليه السلام ને ભી આપ કી સોહબતે બા બરકત પાઈ હૈ.

14 ઝુલ હિજજતિલ હરામ
યૌમે વિસાલ વાલિદે
અમીરે એહલે સુન્નાત

અમીરે એહલે સુન્નાત وآل بيته الطيبين الطاهين કે વાલિદે મોહતરમ હાજી અબ્દુરહમાન કાદિરી رحمۃ اللہ علیہ का विसाल સફરે હજ કે દૌરાન 14 ઝુલ હિજજતિલ હરામ 1370 હિજરી કો હુવા.

18 ઝુલ હિજજતિલ હરામ
યૌમે શહાદત
હઝરતે ઉસ્માને ગની

જામેઉલ કુરઆન, સાહિબુલ હિજરતૈન, ઝુન્નૂરૈન, ખલીફએ સિવુમ, અમીરુલ મોમિનીન હઝરતે સય્યિદુના ઉસ્માને ગની عليه السلام કો બાગિયોં ને 18 ઝુલ હિજજતિલ હરામ 35 હિજરી કો શહીદ કિયા.

18 ઝુલ હિજજતિલ હરામ
ઉસેં સદરુલ
અફઝિલ

ખલીફએ આલા હઝરત, સદરુલ અફઝિલ હઝરતે અલ્લામા મૌલાના હાફિઝ સય્યિદ મુહમ્મદ નઈમુદ્દીન મુરાદાબાદી رحمۃ اللہ علیہ का विसाल 18 ઝુલ હિજજતિલ હરામ 1367 હિજરી કો હુવા.

ઝુલ હિજજતિલ હરામ
ઉસેં વાલિદએ હઝરતે
આઈશા

હઝરતે સય્યિદતુના ઉમ્મે રૂમાન رضي الله تعالى عنها का विसाल ઝુલ હિજજતિલ હરામ 6 હિજરી મેં હુવા, આપ ઉન ખુશ નસીબ શખ્સિયાત મેં સે એક હેં કે જિન કી કબ્ર મેં ખુદ નબિયે કરીમ صلى الله عليه وآله وسلم ઉતરે.

અલ્લાહ પાક કી ઈન સબ પર રેહમત હો ઔર ઈન સબ કે સદકે હમારી બે હિસાબ મગફિરત હો.

اٰمِيْنَ بِجَاۗزِ النَّبِيِّ الْاَمِيْن صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم

અપની ઔલાદ કો દીન સિખાએ !

અઝ : શૈખે તરીકત, અમીરે એહલે સુન્નત હઝરતે અલ્લામા મૌલાના અબૂ બિલાલ મુહમ્મદ ઇલ્યાસ અત્તાર કાદિરી રઝવી دانش برکاتہ العالیہ

આજ કલ અક્સર મુસલમાન અપની ઔલાદ કો સિર્ફ સિર્ફ દુન્યાવી તાલીમ દિલવાતે ઔર ઉસી કે લિએ ખૂબ કોશિશ કરતે હુવે નઝર આતે હૈં, ઉન્હેં મેહંગે સે મેહંગે સ્કૂલોં મેં પઢાતે ઔર હઝારોં રુપૈ કી ટ્યૂશન કલાસિઝ કા ઉન કે લિએ એહતિમામ કરતે હૈં. ઇસ કે બરઅક્સ ઇન કા અપની ઔલાદ કી દીની તાલીમો તરબિયત કે મુઆમલે મેં ગફલત કા યેહ આલમ હોતા હૈ કે અક્સરિયત કો દેખ કર ભી કુરઆને કરીમ દુરુસ્ત પઢના નહીં આતા, યહાં તક કે મૈં ને તો કઈ એસે લોગ ભી દેખે હૈં જિન કે બચ્ચે ઈંગ્લિશ તો અચ્છી બોલ રહે હોતે હૈં મગર ઉન્હેં કલિમા દુરુસ્ત પઢના નહીં આતા. યૂંહી આમ તૌર પર ઉન્હેં ઉન અકાઈદ કા ઇલ્મ નહીં હોતા જિન પર મુસલમાન કે દીનો ઇમાન ઔર ઉબરવી નજાત કા દારો મદાર હૈ, દુન્યવી તાલીમ કી આલા તરીન ડિગ્રિયાં હાસિલ કરને કે બા વુજૂહ ઉન્હેં નમાઝ, રોઝા, હજ વ ઝકાત વગૈરા ફર્જ ઇબાદાત સે મુતઅલ્લિક બુન્યાદી ઔર ઝરૂરી બાતોં કા કોઈ ઇલ્મ નહીં હોતા. વુઝૂ વ ગુસ્લ કા સહીહ તરીકા, નમાઝ કે અરકાન યા નમાઝે જનાઝા કી દુઆએં તો શાયદ હી સુના પાએં, ઉમૂમન દીન ન સીખને ઔર સિર્ફ દુન્યાવી તાલીમ હાસિલ કરને વાલી ઔલાદ આજ કલ અપને વાલિદૈન કો ઝિયાદા સતાતી ઔર ઉન કે અરમાનોં કા ગલા ઘોંટતી નઝર આતી હૈ, અપને બૂદે વાલિદૈન કો ઓલડ હાઊસ પહોંચાને વાલી ઔલાદ ભી આમ તૌર પર દુન્યાવી તાલીમ યાફતા હી હોતી હૈ, દીને ઇસ્લામ સે بَعْدَ બેઝાર ઔર ઇસ કે બુન્યાદી અહકામ પર તરહ તરહ કે એતેરાઝાત કરને વાલે અફરાદ ભી સિર્ફ દુન્યવી ઉલૂમો ફુનૂન મેં મહારત રખને વાલે હી નઝર આતે હૈં. અબ તક જિતની ભી ખુદ કુશિયાં હુઈ હૈં ઉમ્મીદ હૈ ઇન મેં કોઈ એક ભી ઇલ્મે દીન કા આલિમ નહીં મિલેગા ઔર **અલ્લાહ** પાક ને યાહા તો આઈન્દા ભી એસે મુબારક અફરાદ કે બારે મેં આપ એસા નહીં સુનેંગે, અલબત્તા અબ તક ખુદકુશી કરને વાલોં મેં એક બળી તાદાદ દુન્યાવી તાલીમ હાસિલ કિએ હુવે અફરાદ કી સામને આઈ હૈ. હમારી દુન્યા ઓ આખિરત કી ભલાઈ ઇસી મેં હૈ કે અપની ઔલાદ કો દીન ઝરૂર સિખાએ, અગર દુન્યાવી તાલીમ દિલવાની ભી હૈ તો ઝરૂરી દીની ઇલ્મ સિખાને કે બાદ ભી અચ્છી અચ્છી નિચ્ચતોં કે સાથ ઔર શરીઅત કે બતાએ હુવે ઉસૂલોં પર અમલ કરતે હુવે ઉન્હેં દુન્યાવી તાલીમ દિલવાએ. યાદ રખિએ ! કિયામત કે દિન જિસ તરહ દીગર નેમતોં કે મુતઅલ્લિક સવાલ હોગા યૂં હી ઔલાદ ભી એક નેમત હૈ ઇસ કે મુતઅલ્લિક ભી હમ સે સવાલ હોગા. અપની ઔલાદ કી દુરુસ્ત ઇસ્લામી તરબિયત કર કે દુન્યા મેં હી ઇસ સવાલ કા જવાબ તય્યાર કર લીજિએ. હઝરતે સય્યિદુના અબ્દુલ્લાહ બિન ઉમર رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا ને એક શખ્સ સે ફરમાયા : “અપને બચ્ચે કી અચ્છી તરબિયત કરો ક્યુંકે તુમ સે તુમ્હારી ઔલાદ કે બારે મેં પૂછા જાએગા કે તુમ ને ઉસ કી કેસી તરબિયત કી ઔર તુમ ને ઉસે ક્યા સિખાયા.” (شعب الایمان، 400/6، حدیث: 8662) લેહાઝા અપની ઔલાદ કો વોહ કુછ સિખાઈએ કે જિસ સે કિયામત કે દિન આપ કો રુસ્વાઈ કા સામના ન કરના પળે. **અલ્લાહ** પાક કે આખિરી નબી صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ને ઇરશાદ ફરમાયા : “કિસી બાપ ને અપને બચ્ચે કો એસા અતિયા નહીં દિયા જો અચ્છે અદબ સે બેહતર હો.” (ترمذی، 389/3، حدیث: 1999) હકીમુલ ઉમ્મત મુફતી અહમદ યાર પાન رَحِمَهُ اللَّهُ عَلَيْهِ ફરમાતે હૈં : “અચ્છે અદબ સે મુરાદ બચ્ચે કો દીનદાર, મુત્તકી, પરહેઝગાર બનાના હૈ. ઔલાદ કે લિએ ઇસ સે અચ્છા અતિયા ક્યા હો સકતા હૈ કે યેહ ચીઝ દીનો દુન્યા મેં કામ આતી હૈ. માં-બાપ કો યાહિએ કે ઔલાદ કો સિર્ફ માલદાર બના કર દુન્યા સે ન જાએં બલ્કે ઇન્હેં દીનદાર બના કર જાએં જો ખુદ ઉન્હેં ભી કબ્ર મેં કામ આએ કે ઝિન્દા ઔલાદ કી નેકિયોં કા સવાબ મુદોં કો કબ્ર મેં મિલતા હૈ.” (મિરઆતુલ મનાજીહ, 6/420) **અલ્લાહ** કરીમ અચ્છી અચ્છી નિચ્ચતોં કે સાથ હમેં અપની ઔલાદ કો દીન સિખાને કી તૌફીક અતા ફરમાએ. اَوْفَيْنَ بِكَ يَا نَبِيَّ الْأُمَمِينَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

અશિકાને રસૂલ કી મદની તેહરીક દાવતે ઇસ્લામી તકરીબન દુન્યા ભર મેં 107 સે ઝાઈદ શોબાજત મેં દીને ઇસ્લામ કી ખિદમત કે લિએ કોશાં હૈ.

દીને ઇસ્લામ કી ખિદમત મેં આપ ભી દાવતે ઇસ્લામી કા સાથ દીજિએ ઔર અપની ઝકાત, સદકાતે વાજિબા વ નાફિલા ઔર દીગર મદની અતિચ્ચાત (Donation) કે ઝરીએ માલી તઆવુન કીજિએ !